

ÅRBOG
for
FÆRØERNE

1975

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

Å R B O G
F O R F Æ R Ø E R N E
1 9 7 5

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

- 0- Forarbejdning af Fangsten
- 0- Råfiske Fonde
Fiskepriserne

INDHOLDSFORTEGNELSE

	side
Forord	7
Kap. 1. <u>FÆRØERNE</u>	9
STATSRETTLIGE FORHOLD	9
Seranliggønder	
Fællesanliggønder	
Forholdet til udlandet	
LOVGIVNING OG ADMINISTRATION	15
Færøernes lagting	
Færøernes landsstyre	
Landsstyrets administration	
Folketingsmænd	
Rigsmyndigheder	
VALG	17
Lagtingsvalg	
Folketingsvalg	
Kommunale valg	
Byrådsvalg i Tórshavn	
By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn	
Kap. 2. <u>BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD</u>	19 21
BEFOLKNINGSFORHOLD	19 21
BOLIGFORHOLD	29 30
Kap. 3. <u>ERHVERV</u>	37
<u>FISKERI</u>	37
Internationale reguleringer <i>og fiskeri aftales</i>	
Fiskeriinspektionen	
Ulovligt fiskeri i 1976	
Fangst og tilvirkning af fisk og fiskeprodukter	
<i>Helhedsfangsterne</i> Den samlede fangst ved Færøerne	
Driftsresultater <i>hvæ over sigtet</i>	
Finansieringen af fiskerskibe	
Færøernes realkreditinstitut	
Kongeriget Danmarks Fiskeribank	
Landskassens finansieringsbistand	
<u>LANDBRUG</u>	56 65
Mælkeproduktionen	
Kødproduktionen	
Opdyrkning	
Veterinærvæsen	

Statistik over fiskeri.

Fjernfiskeri

De nærmere beliggende områder

Nær Fiskeri

Vurdering af værdierne fra de forskellige områder
 R&F fiske landinger på F.

Kap. 3. (fortsat)

side

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANSLÆGSVIRKSOMHED

68

HANDELS-, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV

62 70

Handels- og serviceerhverv

Transport

Motor køretøjer

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Besejling

SKIBSFLÅDEN

66 75

OFFENTLIG VIRKSOMHED

79

Veje

El-forsyning

Havne- og landingspladser

De indenlandske telefonforbindelser

Telekommunikationen med udlandet og med skibene

Det færøske postvæsen

Kap. 4. ØKONOMI

91

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

91

Eksport

Import

Handelsbalance

LØN OG PRISFORHOLD

86 98

Organisationer og overenskomster

Priser

Lønninger

OFFENTLIGE INDTÆGTER

90 104

OFFENTLIGE UDGIFTER N.V.

95 109

Oversigt over statens og landskassens udgifter

Statens udgifter

Statsgarantier

Landskassens udgifter

Landskassens låneoptagelse og garantiforpligtelser, ~~for 1974~~

PENGE OG KREDITFORHOLD

103 118

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

108 123

*Egnsudvikling
F.s industri fond
Indens udviklings
fond.
I den darstovare*

*Den samlede skibs-
flåde, opgjorte
for 1974, 75 og 76*

indenningshandel i lastepriser og bytteforhold

	side
Kap. 5. <u>SOCIALE FORHOLD</u>	115 131
Regler og forvaltning	
Ydelsernes omfang og finansiering	
Institutioner m.v.	
Færøernes Ulykkesforsikringsråd	
A. Ulykkesforsikringen	
B. Invalideforsikringen	
Udviklingen i 1976	
Kap. 6. <u>SUNDHEDSVÆSEN</u>	125 141
LANDSLÆGEN	125 141
SYGEHUSENE	125 141
SUNDHEDSPLEJEN	131 148
Kommunelægerne	
Tandlægerne	
Sygeplejerskerne	
Jordemødrene	
APOTEKERVÆSEN	133 150
UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN	134 151
Kap. 7. <u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	135 153
BØRNESKOLEN	139 157
Folkeskolen	
Private skoler	
Gymnasiet og HF.	
HF	
SPECIALUNDERVISNINGEN	143 161.
VIDEREGÅENDE UDDANNELSE R.	144 161
Færøernes akademi	
Færøernes seminarium	
Efteruddannelse af lærere	
Færøernes sygeplejeskole	
ERHVERVSUDDANNELSER	146 164
Færøernes maskinskole	
Tekniske skoler	
Handelsskolen	
Navigationsskoler	
ANDEN UNDERVISNING	150 169
Færøernes folkehøjskole	
Aftenskolerne	
UDDANNELSESSTØTTE	151 169

	side
Kap. 8. <u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	153 171
FÆRØERNES RETSVÆSEN	153 171
FÆRØERNES POLITIVÆSEN	154 172
Politiets virksomhed i 1976	
Kap. 9. <u>FOLKEKIRKEN PÅ FÆRØERNE</u>	159 177
Kap. 10. <u>KULTURELLE FORHOLD</u>	163 181
RADIO	163 181
AVISER	164 182
BØGER	164 183
Bogudgivelser	
Biblioteksvæsen	
TEATRE OG BIOGRAFER	168 186
Teatervirksomhed	
Biografer	
MUSIKLIV	169 188
Koncerter	
KUNST	171 190
Kunstudstillinger på Færøerne	
Kunstudstillinger uden for Færøerne	
DANSK-FÆRØSK KULTURFOND	172 191
NORDENS HUS	172 192
TABELFORTEGNELSE	173

I forbindelse med beregningen af det færøske nationalprodukt i faste priser er der foretaget udregninger af kapital og er medtaget beregninger af udløbskunder i faste priser og af bylforholdet. Disse tal er givne basis for en bedre vurdering af den øk'le udvikling.

H SPEJDERBEVÆGELSEN - . . .	193
SPORT	194
BRIDGE	194
SKAK	194

6 ~~Denne~~ yderligere kun mange de ~~indvandrere~~
de emneholdelse ligesom man gerne bør
læge forslag om yderligere emneholdelse
2, der kunne medtages.

F O R O R D

Årbog for Færøerne 1975 er udarbejdet af Færøernes landsstyre og rigsombudsmanden på Færøerne i forening og udkommer i en færøsk og en dansk udgave.

Årbogen tilsigter at give en bred verbal og statistisk skildring af færøske samfundsforhold, specielt for det pågældende år, men også med linjer tilbage til de nærmest foregående år.

~~Det er udgivernes håb, at årbogen vil vinde indpas i færøske skoler og uddannelsesinstitutioner som en anvendelig håndbog. Udgiverne vil være lydhøre overfor forslag, der øger årbogens anvendelighed i denne henseende.~~

En række institutioner, organisationer, virksomheder og enkeltpersoner har bistået landsstyret og rigsombudet med tilvejebringelse af det meget store talmateriale. Udgiverne vil takke for den umådelige imødekommenhed og den hurtige besvarelse af de stillede spørgsmål.

Endelig skal der rettes en tak til de medarbejdere ved landsstyret og dets institutioner og ved rigsombudet, der i særlig grad har medvirket ved årbogens udarbejdelse.

Færøernes landsstyre

Atli Dam

Rigsombudsmanden på færøerne

Leif Groth

o- Årbogen for 1975, der var den
af F.'s første, der ~~medbragte~~ blev udsendt i
kost og ~~fællestakt~~, nok mere i 1.500 færøskspro-
ggede og 1.000 danskesprogede eksem-
plarer. Responset er meget beske-
dent.

I 1976 udgaveren er der foretaget en
mindre udbygning af kap. 1, og kap 10
omfatter nu foruden kulturelle forhold
også ~~andre~~ idræt og andre fritids-
aktiviteter. ~~Udgiverne~~ Udgiverne vil være beredte
mellem for at modtage materiale, der f

Kap. 1

FÆRØERNE

STATSRETTLIGE FORHOLD

I henhold til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre udgør Færøerne inden for lovens rammer et selvstyren- de folkesamfund i det danske rige. Hjemmestyreloven anerkender det færøske sprog og det færøske flag. Fra 1949 har Færøerne haft egne pengesedler. Møntenheden 1 króna = 1 dansk krone.

Sager og sagsområder vedrørende Færøerne opdeles i særanlig- gender, hvor Færøernes lagting har den lovgivende og Færøernes landsstyre den udøvende myndighed, og fællesanliggender, der administreres af rigsmyndighederne efter dansk lovgivning, idet det dog er muligt i henhold til hjemmestyrelovens § 9 at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særli- ge færøske forhold og overtage administrationen af et område, der er fællesanliggende. Den 1. april 1975 blev administrationen af socialvæsenet overtaget af Færøernes landsstyre, og rigsombudets sociale afdeling blev omdannet til "Almannastovan". Endvidere kan nævnes, at de 3 sygehuse er institutioner under landsstyret, selvom sygehuse er fællesanliggende, og at Føroya gjaldstova (Færøernes op- pøbørselskontor) udbetaler og modtager meget store beløb for staten.

Særanliggender

Hjemmestyreloven angiver en række sager og sagsområder, der principielt betragtes som særanliggender med den virkning, at hjem- mestyret og rigsmyndighederne kan bestemme, at de overgår til hjem- mestyret med den følge, at dette overtager de dermed forbundne ud- gifter.

Indtil nu har hjemmestyret bl. a. overtaget Færøernes egen styrelsesordning, kommunale forhold, direkte og indirekte skatter, trafikvæsen, bortset fra luftfart, erhvervsforhold i al almindelig- hed og højere undervisning, bortset fra læreruddannelsen og maskin- mesteruddannelsen, og den 1. april 1976 overtager hjemmestyret post- væsenet.

Hovedparten af de overtagne områder administreres af lands- styret med hjemmel i lagtingslove, men enkelte områder administre- res dog af en statslig myndighed på landsstyrets vegne. Således sker mønstring af fiskere hos landfogeden (politimesteren) eller

sysselemændene, motorregistret og skibsregistret føres af landfogeden, tinglysningsvæsenet forestås af sorenskriveren (dommeren), der ligeledes er den stedlige overformynder, og endelig er rigsbudsmanden på Færøerne i sin egenskab af formand for kirkeinspektionen med til at administrere den af lagtinget givne bevilling til vedligeholdelse af kirkegårde og udvendig vedligeholdelse af kirker.

Fællesanliggender

Anliggender, der ikke er overtaget af det færøske hjemmestyre som særanliggender, er fællesanliggender og varetages af rigsmyndighederne, idet dog hjemmestyret med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 kan overtage administrationen af fællesanliggender, jvf. ovenfor om den sociale administration.

Blandt de vigtigste fællesanliggender skal nævnes skoleforhold, sociale forhold og sundhedsforhold. Herudover kan som statsinstitutioner nævnes skibstilsynet, folkekirken, politiet og domstolene.

Rigslove kan i henhold til hjemmestyreloven ikke sættes i kraft på Færøerne, forinden de er kundgjort af rigsbudet. Dette sker efter forelæggelse for det færøske hjemmestyre.

Lovgivning, der kun vedrører færøske forhold, eksempelvis folkeskoleloven og de sociale love, bliver normalt først behandlet i lagtinget, hvorefter de forelægges folketinget til beslutning. Love, der ikke udelukkende omfatter Færøerne, bliver først vedtaget i folketinget og derefter forelagt hjemmestyret, forinden loven sættes i kraft på Færøerne. I mange tilfælde sker ikraftsættelsen i form af kgl. anordning, idet loven udtrykkeligt giver ministeren ret til at sætte loven i kraft på Færøerne ved kgl. anordning med de ændringer, der er nødvendiggjort af de særlige færøske forhold.

Fællesanliggenderne administreres efter dansk lovgivning, og udgifterne til disse områder udredes i form af fuldkommen udgiftsdækning, tilskud eller andre former for subsidiering, fastlagt under hensyn til Færøernes særlige struktur og forholdene iøvrigt.

De enkelte afsnit i årsberetningen indeholder mere specificerede, omend ikke udtømmende oplysninger om udgiftsfordelingen, idet de forskellige refusionsordninger vil blive beskrevet direkte eller ved hjælp af tabellerne.

Forholdet til udlandet

Færøerne er et selvstændigt toldområde. Indførselsafgifter, skatter m. v. fastsættes af lagtinget, medens der ikke svares skatter og afgifter til den danske stat. Derfor må de øvrige dele af riget i visse tilfælde betragtes som udland.

I henhold til hjemmestyreloven skal traktater og andre internationale overenskomster, der kræver folketingets samtykke, og som berører særlige færøske interesser, forelægges hjemmestyret til betænkning, inden de fremsættes for folketinget.

Udenrigsministeren kan bemyndige hjemmestyrets repræsentanter til direkte at føre forhandlinger under medvirken af udenrigstjenersten.

Der er med hjemmel i hjemmestyreloven ansat en særlig færøsk sagkyndig i udenrigsministeriet til at bistå ministeriet ved behandling af færøske sager, ligesom lovens muligheder for ansættelse af færøskkyndige ved de danske ambassader er anvendt, idet der for tiden er ansat en handelsattaché for færøske erhvervsanliggender ved handelsafdelingen under den danske ambassade i Storbritanien. Den sagkyndige, der tidligere var ansat ved den danske ambassade i Italien med det formål at varetage færøske eksportinteresser i Middelhavsområdet, udøver nu sin virksomhed med udvidede beføjelser fra et kontor (sendistova) i København.

Færøernes særlige status og ensidige erhvervsstruktur medfører, at Færøerne ikke umiddelbart kan dele Danmarks interesser og synspunkter i det internationale samarbejde eller ved indgåelsen af bi- eller multilaterale aftaler med andre lande.

I overensstemmelse med hjemmestyrelovens bestemmelser har man fra dansk side søgt at tilgodese færøske interesser ved i videst muligt omfang at inddrage hjemmestyret i det forberedende arbejde. I enkelte tilfælde har hjemmestyret selv ført forhandlinger og indgået aftaler. Det gælder landingsaftalen med Forbundsrepublikken Tyskland, indgået i 1964, og aftalen om færøske fiskerettigheder mellem 12 og 50 sømil omkring Island, indgået i 1972. Denne aftale er udløbet i oktober 1975. Forhandlinger om færøske fiskerirettigheder i området indtil 200 sømil omkring Island var endnu ikke indledt inden redaktionens afslutning. Ligeledes kan nævnes aftalen med Grønland om ret til fiskeri i visse områder og ret til landing på visse pladser, senest fornyet i 1972.

Hvor færøske interesser, som regel især fiskeriinteresser,

har været involveret, har det været almindeligt, at repræsentanter for hjemmestyret har været medlemmer af den danske delegation eller knyttet til denne som eksperter. Dette gælder i flere bilaterale aftaler, især i sin tid aftalerne med Spanien, Brasilien og de østeuropæiske lande. Ved de ordinære og ekstraordinære møder i FAO's fiskerikomité, ICNAF (Konventionen om fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav) og NEAFC (Konventionen om fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav) har hjemmestyret normalt haft repræsentanter med i den danske delegation, når der skulle vedtages begrænsninger, der berørte færøsk fiskeri.

Danmarks tilslutning til de internationale økonomiske sammenlutninger har ikke automatisk medført færøsk tilslutning, og ofte har der efter Danmarks tilslutning været ført forhandlinger om Færøernes forhold. Her har især hensynet til erhvervsstrukturen og det færøske indførselsafgiftssystem spillet en rolle. Disse forhold har bevirket, at Færøerne ofte er blevet tilsluttet flere år senere end Danmark, det gælder således GATT, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1954 og Danmark i 1950, og EFTA, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1967, medens Danmark deltog fra oprettelsen i 1959. (Færøerne udtrådte formelt i 1973). I de nævnte tilfælde er den senere færøske tilslutning anmeldt ved en akt fra udenrigsministeriet. Endelig skal nævnes, at Færøerne ikke blev tilsluttet EF sammen med Danmark, men at der efter forhandlinger mellem en færøsk delegation, udenrigsministeriet og repræsentanter for EF's kommission blev indsat en særlig bestemmelse i den danske tiltrædelsestraktat, hvorefter bestemmelse om tilslutning først skal træffes inden udgangen af 1975. Da det var af betydning for Færøernes stillingtagen til EF at kende resultaterne af FN's havretskonference, der begyndte i 1974, og da det ikke var muligt at opnå forlængelse til konferencens afslutning, besluttede lagtinget enstemmigt, at Færøerne skulle forblive uden for EF, og der er i stedet truffet et særligt handelsarrangement med fællesskaberne.

Ved forhandlinger om internationale aftaler er hjemmestyret almindeligvis inddraget. Derimod er det sjældent, Færøerne har egentlig repræsentation i de internationale organisationer. En væsentlig undtagelse er Nordisk Råd, hvor der i den danske delegation er to medlemmer, valgt af Færøernes lagting, og en repræsentant for Færøernes landsstyre. Før denne ordnings gennemførelse ved lov nr. 185 af 28. april 1971 om nordisk samarbejde var det

almindeligt, at Færøerne sikredes repræsentation ved, at eet af de færøske folketingsmedlemmer tilmeldtes som suppleant for et dansk medlem, der så lod suppleanten indtræde, når sager af betydning for Færøerne var på dagsordenen. Denne ordning kendes også fra Nordisk fiskerikomité.

Ellers varetages Færøernes interesser gennem forelæggelsen for hjemmestyret. For fiskeriets vedkommende er der især grund til at nævne, at forskrifter om ordensregler for fiskeriet, mindstemål for fisk, begrænsning af fangstmængde m. v. aftalt i henhold til internationale overenskomster skal fastsættes for Færøerne efter forhandling med og samtykke af Færøernes hjemmestyre. Eksempelvis kan nævnes reguleringsforanstaltningerne fastsat af NEAFC og ICNAF.

På andre områder kan hjemmestyret bestemme, hvorvidt en af Danmark indgået international aftale skal udstrækkes til Færøerne eller ikke.

Her kan nævnes dobbeltbeskatningsoverenskomster, der ofte ved en særlig noteveksling efter forelæggelse for hjemmestyret sættes i kraft for Færøerne. Det bør bemærkes, at der eksisterer en særlig dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Færøerne og Danmark. Ligeledes kan nævnes de sociale konventioner, Danmark har indgået med de nordiske og andre europæiske lande om deres statsborgeres gensidige rettigheder i de respektive lande, og ILO-konventionerne. Disse konventioner sættes normalt i kraft på Færøerne ved offentlig kundgørelse på samme måde som rigslove.

I enkelte tilfælde slutter Danmark internationale aftaler, der kun berører Færøerne. Her kan især nævnes udvidelsen i 1959 af den færøske fiskerigrænse til 12 sømil og det med virkning fra 1. januar 1974 med en række lande aftalte "Arrangement om fiskeriet i farvandene omkring Færøerne".

LOVGIVNING OG ADMINISTRATION

Færøernes lagting

Efter lagtingsvalget den 7. november 1974 har lagtinget 26 medlemmer, der fordeler sig med 7 medlemmer til socialdemokratiet (sd.), 6 til tjóðveldisflokkken (tjv.), 5 til sambandsflokkken (sb.), 5 til folkeflokkken (flk.), 2 til gl. selvstyre (gl.s.) og 1 til fremskridtsflokkken (fr.).

Formand: J. Fr. Øregaard, sd.

Lagtingets medlemmer

Hákun Djurhuus	overlærer	Klaksvík	flk.
Poul Jacob Olsen	skibsfører	Klaksvík	sd.
Johan Simonsen	fisker	Klaksvík	tjv.
Asbjørn Joensen	forstander	Klaksvík	gl.s.
Jógvan Sundstein	statsaut. revisor	Tórshavn	flk.
Jóh. Martin Olsen	forstander	Runavík	sb.
Jógvan Olsen	skibsfører	Toftir	sb.
J. Fr. Øregaard	købmand	Norðragøta	sd.
Signar Hansen	lærer	Skipanes	tjv.
Agnar Nielsen	dykker	Vestmanna	sb.
Jógvan Durhuus	postekspeditør	Vestmanna	tjv.
Óli Breckmann	adjunkt M.A.	Tórshavn	flk.
Eliesar Arge	overlæge	Tórshavn	flk.
Pauli Ellefsen	statsaut. revisor	Tórshavn	sb.
Jona Henriksen	sekretær	Tórshavn	sd.
Hilmar Kass	navigationsskolelærer	Tórshavn	gl.s.
Erlendur Patursson	redaktør, cand. polit.	Tórshavn	tjv.
Kjartan Mohr	direktør	Tórshavn	fr.
Vilhelm Nielsen	købmand	Sandavágur	flk.
Haldor Hansen	fiskekontrollør	Sørvágur	sd.
Heðin M. Klein	lærer	Sandur	tjv.
Tórolvur Olsen	fisker	Sandur	sd.
Jákup Mortensen	lærer	Tvøroyri	sb.
Sverri Midjord	fuldmægtig	Tvøroyri	sd.
Hilmar Bech	lærer	Porkeri	sd.
Ove Mikkelsen	styrmand	Vágur	tjv.

Færøernes landsstyre

Atli Dam, lagmand (sd.): Styrelsesanliggender og udenrigsanliggender.

Finnbogi Isaksen, (tjv.): Samfærdsel, skole- og boligspørgsmål.

Jákup Lindenskov, (sd.): Offentlig forsorg, industrisager, herunder skibsbygning, og retsvæsen.

Demmus Hentze, (flk.): Finanssager.

Dánjal P. Danielsen, (flk.): Veje, handel, landbrug og kulturelle anliggender.

Petur Reinert, (tjv.): Fiskeri og kommunale anliggender.

Landsstyrets administration

Kontorchef Johan Djurhuus

Kontorchef Einar Kallsberg

Fuldmægtig Jens Pauli Ellendersen: Samfærdsels- og undervisningssager.

Fuldmægtig Gunnar Gunnarsson: Fiskerisager.

Fuldmægtig Esbern Zachariassen: Kontrol med budgetsager.

Fuldmægtig Jalgrim Hilduberg: Løn-, valg- og erhvervsager.

Fuldmægtig Kári Petersen: Kommunal-, industri- og havretssager.

Fuldmægtig Kristoffur Thomassen: Fiskeri- og toldsager.

Fuldmægtig Inger Christiansen: Social-, sundheds-, kultur- og kirkesager.

Folketingsmænd

Ved folketingsvalget den 9. januar 1975 valgtes Johan Nielsen (sd.) og Erlendur Patursson (tjv.).

Rigsmyndigheder

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og leder af rigets administration.

Rigsombudet er bindeledet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne og administrerer de fleste skolesager og sundhedssager. Det er endvidere overøvrighed, d. v. s. administrerer en række familieretlige sager, såsom separation og skilsmisse, bevillinger til adoption og navnebevillinger.

Rigsombudet på Færøerne

Rigsombudsmand Leif Groth

Kontorchef Arne Juul Arnskov

Fuldmægtig John Arne Sørensen: Undervisningssager og erhvervsager.

Fuldmægtig Kr. Lund-Andersen: Sundhedssager, lovsager og kulturelle sager.

Fuldmægtig Lisbeth Cohn: Overøvrighedssager og kirkesager.

Vicebiskop E. Vilhelm

Sorenksriver (dommer) E. B. R. Oppermann

Landfoged (politimester) J. K. E. K. Klerens

Landslæge H. D. Joensen

V A L G

Lagtingsvalg

I henhold til lov nr. 124 af 28. marts 1923 om Færøernes lagting fastsættes antallet af kredsmandater til 20, medens tillægsmandater tildeles i det omfang, partierne ikke ved fordelingen af kredsmandaterne er blevet fuldt forholdsmæssigt repræsenteret, når stemmerne opgøres under eet for hele landet. Antallet af tillægsmandater kan dog maksimalt blive 10, og antallet af tingmedlemmer kan således variere fra 20 til 30. Der afholdes valg hvert 4. år, og lagtinget kan bortset herfra kun opløses ved lagtingsbeslutning, men ikke af lagmanden eller landsstyret.

Tabel 1. 1. Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene
(mandatfordeling i parentes)

<u>Parti</u>	<u>Nov.1962</u>	<u>Nov.1966</u>	<u>Nov.1970</u>	<u>Nov.1974</u>
Folkeflokk	3.046(6)	3.808(6)	3.615(5)	4.069(5)
Sambandsflokk	3.077(6)	4.177(6)	3.921(6)	3.799(5)
Socialdemokratiet	4.153(8)	4.748(7)	4.904(7)	5.125(7)
Gl. selvstyre	889(2)	867(1)	1.010(1)	1.430(2)
Tjóðveldisflokk	3.201(6)	3.529(5)	3.962(6)	4.461(6)
Fremskridtsflokk	674(1)	490(1)	667(1)	487(1)
Særliste (kun opstillet i Suðurstreymoy)				487(-)
Ialt	15.040(29)	17.619(26)	18.079(26)	19.858(26)
Valgdeltagelse	74 %	80 %	80 %	80 %

Kilde: Valgbogen

Landsstyret

Lagmanden og landsstyresmedlemmerne udnævnes af lagtinget, jvf. lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggender. Det nuværende landsstyre, der har seks medlemmer, 2 fra socialdemokratiet, 2 fra tjóðveldisflokk og 2 fra folkeflokk, bygger på et flertal bestående af disse partiers 18 mandater.

Folketingsvalg

Ifølge grundlovens § 28 vælges 2 af folketingets medlemmer på Færøerne. Lov om folketingsvalg på Færøerne foreskriver, at valgdagen på Færøerne skal kundgøres senest på fem ugers dagen for afstemningen. Dette kan bevirke, at der bliver forskellige valgda-

ge i Danmark og på Færøerne. Eksempelvis afholdtes det forrige folketingsvalg den 13. december 1973 på Færøerne og 4. december 1973 i Danmark.

Tabel 1. 2. Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1966-75

	<u>13/12-66</u>	<u>23/1-68</u>	<u>5/10-71</u>	<u>13/12-73</u>	<u>9/1-75</u>
Socialdemokratiet	3.864 36,5 %	4.051 32,5 %	4.170 31,8 %	3.772 28,6 %	4.112 29,7 %
Tjóðveldisflokkun	-	-	2.410 ¹⁾ 18,4 %	3.312 25,1 %	3.563 25,7 %
Folkeflokkun	3.549 33,6 %	4.294 34,4 %	2.680 20,4 %	2.690 20,4 %	2.957 21,3 %
Sambandsflokkun	3.156 29,9 %	3.242 26,0 %	2.855 21,8 %	2.533 19,2 %	3.219 23,3 %
Gl. selvstyre	-	-	648 4,9 %	553 4,2 %	-
Fremskridtsflokkun	-	889 7,1 %	362 2,7 %	258 1,9 %	-
Uden for partierne	-	-	-	81 0,6 %	-
Gyldige stemmer ialt	10.569	12.476	13.125	13.199	13.851
Valgdeltagelse	48,8 %	56,6 %	56,8 %	54,4 %	56,4 %

1) Zacharias Wang

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Ved valgene i 1968 og 1973 var der listeforbund mellem folkeflokkun og fremskridtsflokkun, medens der i 1971 var listeforbund mellem folkeflokkun, fremskridtsflokkun og Zacharias Wang.

Kommunale valg

Bestemmelserne i lagtingslov nr. 44 af 29. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner er første gang anvendt ved valget i Tórshavn kommune i december 1972 og i de øvrige færøske kommuner i december 1974. Samtidige valg i alle færøske kommuner vil ske i 1976 og derefter hvert 4. år.

I henhold til lagtingslov nr. 45 af 29. juni 1972 om færøske kommuner benævnes kommunalbestyrelserne bygderåd, idet kommuner med over 1.500 indbyggere har mulighed for at benytte benævnelsen byråd. Alle kommuner over 1.500 indbyggere, d. v. s. Tórshavn, Klaksvík, Runavík, Tvøroyri og Vágur anvender denne benævnelse.

Byrådsvalg i Tórshavn

I det byråd, der blev valgt ved valget den 8. december 1972, var mandattallet udvidet fra 11 til 13.

Resultatet af valget blev, at socialdemokratiet opnåede 651 stemmer og 2 mandater, fremskridtsflokkens 346 stemmer og 1 mandat, sambandsflokkens 608 stemmer og 2 mandater, tjóðveldisflokkens 723 stemmer og 2 mandater, folkeflokkens 710 stemmer og 2 mandater, gl. selvstyre 312 stemmer og 1 mandat, privatlisten (Petur í Gong) 911 stemmer og 3 mandater.

I forhold til byrådsvalget i 1968 vandt socialdemokratiet og gl. selvstyre hver et mandat, medens de øvrige partier og privatlisten fik et uændret antal mandater.

Valgdeltagelsen var 70 % mod 67 % ved byrådsvalget i 1968.

By- og bygderådvalg uden for Tórshavn

Den 5. december 1974 blev der afholdt kommunevalg i samtlige kommuner undtagen Tórshavn. Da valget var præget af mange særli-ster i de enkelte kommuner, er det ikke muligt tabellarisk at give et samlet billede. I december 1976 skal der afholdes valg i samtlige kommuner på Færøerne.

*Det planer om
at afholde*

BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal har ^{tidligere} ~~tidligere~~ været opgjort af Danmarks Statistik ved folketællinger, ~~der blev foretaget~~ ca. hvert 5. år. Sidste folketælling fandt sted i 1970. Efter indførelsen af CPR registeret i Danmark vil der ikke blive afholdt flere folketællinger ^{her, men der foretages en folketælling på Færøerne i 1977.} Sideløbende med folketællingerne er der indhentet oplysninger fra folkeregistrene, fra hvilke der foreligger tal for hvert år. Nedenstående tal for 1976 og 1977 er således baseret på registerfolketallet pr. 1. januar det pågældende år.

De 7 områder, der er anvendt i nedenstående tabeller, er: Tórshavn-området (Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner), Klaksvík-området (Klaksvík og Hvannasund kommuner), Norðoyar iøvrigt (Fugloy, Svínoy, Viðareiði, Kunoy, Mikladalur og Húsar kommuner), Skálafjørður-området m. v. (Sjógv, Skáli, Runavík, Nes, Leirvík, Gøta og Fuglafjørður kommuner), Eysturoy iøvrigt (Elduvík, Oyndarfjørður, Sund, Eiði, Gjógv og Funningur kommuner), Sandoy-området (Sandur, Húsavík, Skopun, Skálavík og Skúvoy kommuner), Suðuroy (Hvalba, Froðba, Fámjin, Hov, Porkeri, Vágur og Sumba kommuner) samt de resterende kommuner på Færøerne, betegnet "Øvrige områder", (Haldarsvík, Saksun, Hvalvík, Hósvík, Kollafjørður, Vestmanna, Kvívík, Kaldbak, ^{Kirkjubøur 1976} Kirkjubøur, Hestur, Nólsoy, Bøur, Sørvágur, Miðvágur, Sandavágur, Mykines).

Tabel 2. 1. Befolkningen 1960, 1966, 1970, 1976 og 1977 fordelt på områder

Område	Absolutte tal					
	1960	1966	1970	1975	1976	1977
Tórshavn	8.042	10.534	11.696	12.480	12.717	12.875
Klaksvík	4.185	4.551	4.716	4.899	4.964	4.976
Norðoyar iøvrigt	901	771	710	706	691	703
Skálafjørður m. v.	5.817	6.227	6.679	7.155	7.318	7.421
Eysturoy iøvrigt	1.565	1.487	1.420	1.464	1.513	1.498
Sandoy	1.736	1.684	1.633	1.707	1.700	1.688
Suðuroy	6.045	5.734	5.573	5.547	5.685	5.702
Øvrige områder	6.305	6.134	6.183	6.483	6.623	6.712
Ialt	34.596	37.122	38.610	40.441	41.211	41.575

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

[] erstattes af 1

[I løbet af 1975 voksede Færøernes folketal med 770 personer svarende til 1,9 %. Dette er en vækst af hidtil ukendt størrelsesorden. Bortset fra de to områder: "Norðoyar iøvrigt" og "Sandoy", der oplevede en beskednen tilbagegang i det absolutte folketal, var væksten jævnt fordelt på alle de andre geografiske områder. Væksten skyldes i altovervejende grad et usædvanlig stort antal indvandrede. Det er derfor nærliggende at forklare den med, at den økonomiske krise, der også i 1975 har præget store dele af den vestlige verden, ikke har været så udtalt på Færøerne.]

(1976 skrivet i udskrivning om fejl)

Tabel 2. 2. Befolkningen 1960-77 fordelt på områder

Område	Procentvis fordeling					1976†	1977
	1960	1966	1970	1975	1976		
Tórshavn	23,2	28,4	30,3	30,9	30,9	30,9	30,9
Klaksvík	12,1	12,3	12,2	12,1	12,0	12,0	12,0
Norðoyar iøvrigt	2,6	2,1	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
Skálafjørður m. v.	16,8	16,8	17,3	17,7	17,8	17,8	17,8
Eysturoy iøvrigt	4,5	4,0	3,7	3,6	3,7	3,6	3,6
Sandoy	5,0	4,5	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1
Suðuroy	17,5	15,4	14,4	13,7	13,8	13,8	13,8
Øvrige områder	18,3	16,5	16,1	16,1	16,0	16,1	16,1
Ialt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

erstatte af 2

[Der er ikke sket store forskydninger i befolkningens relative fordeling på områder i løbet af 1975. Tórshavns andel af den samlede befolkning er uændret. Klaksvík og Sandoy har haft en svag tilbagegang, hvorimod Skálafjørður-området, Eysturoy iøvrigt og Suðuroy har haft en beskednen fremgang.]

1966, 1970, 1976 og 1977

Tabel 2. 3. Befolkningen 1960-77 fordelt efter kommunernes størrelse

Kommuner	Absolutte tal					
	1960	1966	1970	1975	1976	1977
Over 2.000 indbyggere	13.383	16.028	17.167	15.917	18.134	20.271
1.000-1.999 "	5.417	5.528	5.821	5.300	7.589	5.688
500-999 "	9.153	10.318	10.612	10.053	10.238	10.353
200-499 "	4.238	2.909	2.713	2.861	2.930	2.958
Under 200 "	2.405	2.339	2.297	2.310	2.320	2.305
Ialt	34.596	37.122	38.610	40.461	41.211	41.575

1) Befolkningstallet i Tórøyrri kommune gik i 1975 ned under 2.000 indbyggere, men kom i 1976 attet op over 2.000.

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 4. Befolkningen 1960-77 fordelt efter kommunernes størrelse

Kommuner	Procentvis fordeling					
	1960	1966	1970	1975	1976	1977
Over 2.000 indbyggere	38,7	43,2	44,5	39,4	44,0	48,6
1.000-1.999 "	15,7	14,9	15,1	23,0	18,4	13,8
500-999 "	26,5	27,8	27,5	24,9	24,9	25,0
200-499 "	12,2	7,8	7,0	7,1	7,1	7,1
Under 200 "	6,9	6,3	5,9	6,6	5,6	5,5
Talt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1) som i tabel 2.3

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkerregistret.

Den andel af befolkningen, der bor i de større kommuner, har været jævnt stigende. I 1960 boede godt 54 % af befolkningen i kommuner med over 1.000 indbyggere, og i 1977 bor godt 62 % af befolkningen i kommuner af denne størrelse. Det er hovedsageligst kommunerne under 500 indbyggere, der har måttet erfare en nedgang i befolkningsandelen, idet disse som følge af afvandring hver især har et stadig faldende befolkningstal. I 1960 boede en femtedel af befolkningen i kommuner under 500 indbyggere, medens andelen i 1977 er faldet til en ottendedel.

Tabel 2. 5. Sammenlignende oversigt over folketællingerne 1966 og 1970

	Folketællingen		Pct. vis ændring 1966-70	Procentvis fordeling	
	1966	1970		1966	1970
Hele befolkningen	37.122	38.612	4,0	100,0	100,0
Efter områder:					
Tórshavn	10.534	11.695	11,0	28,4	30,2
Klaksvík	4.551	4.717	3,6	12,3	12,2
Norðoyar iøvrigt	771	710	÷ 7,9	2,1	1,9
Skálafjørður m. v.	6.227	6.677	7,2	16,8	17,3
Eysturoy iøvrigt	1.487	1.420	÷ 4,5	4,0	3,7
Sandoy	1.684	1.632	÷ 3,1	4,5	4,2
Suðuroy	5.734	5.574	÷ 2,8	15,4	14,5
Øvrige områder	6.134	6.187	0,9	16,5	16,0

(fortsættes)

her indskydes 35]

Sammenlignende oversigt over folketællingerne 1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Folketællingen</u>		<u>Pct. vis ændring 1966-70</u>	<u>Procentvis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>		<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Efter køn:</u>					
Mænd	19.425	20.151	3,7	52,3	52,2
Kvinder	17.697	18.461	4,3	47,7	47,8
<u>Efter ægteskabelig stilling:</u>					
Ugift	19.989	20.344	1,8	53,8	52,7
Gift	15.326	16.282	6,2	41,3	42,2
Separeret	31	86	177,4	0,1	0,2
Fraskilt	112	151	34,8	0,3	0,4
Enkestand	1.664	1.749	5,1	4,5	4,5
<u>Efter alder:</u>					
0- 6 år	5.816	6.072	4,4	15,7	15,7
7-14 år	5.967	6.190	3,7	16,1	16,0
15-19 år	3.544	3.310	÷ 6,6	9,5	8,6
20-24 år	2.830	2.901	2,5	7,6	7,5
25-39 år	6.512	6.884	5,7	17,6	17,8
40-64 år	9.298	9.871	6,2	25,0	25,6
65 år og derover	3.155	3.384	7,3	8,5	8,8

Kilde: Folke- og bolig-tællingerne 1966 og 1970

I tabel 2.5. sammenlignes resultaterne af folketællingerne i 1966 og 1970. Den stærke procentvise stigning i antallet af separerede og fraskilte er bemærkelsesværdig. Af befolkningens fordeling efter alder fremgår, at gruppen over 65 år har haft den stærkeste vækst. Dette er en fortsættelse af udviklingen fra tidligere.

Tabel 2. 6. Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1960-76

År	Levendefødte		Døde		Fødsels- overskud
	Antal	Pr. 1.000 indb.	Antal	Pr. 1.000 indb.	Pr. 1.000 indb.
1960	761	22,0	275	7,9	14,1
1961	777	22,2	206	5,9	16,3
1962	798	22,4	234	6,6	15,8
1963	847	23,6	252	7,0	16,6
1964	859	23,6	259	7,1	16,5
1965	891	24,6	275	7,4	17,2
1966	967	26,0	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,0	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969	845	22,0	278	7,2	14,8
1970	816	21,1	298	7,7	13,4
1971	786	20,3	316	8,2	12,1
1972	799	20,7	269	7,1	13,6
1973	814	20,6	303	7,7	12,9
1974	802	20,0	294	7,3	12,7
1975	785	19,2	270	6,7	12,5
1976	781	18,9	287	6,9	12,0
1) Foreløbige tal					

Kilde: Landslægen og landsfolkeregistret

Den faldende tendens i antallet af fødsler, der har været et hovedtræk siden kulminationen i 1966, fortsatte i 1976, og antallet af levendefødte pr. 1.000 indbyggere ~~kom~~ ^{var 19,2 i 1976 i tighed med sidste år} under 20. Derved mindskedes også fødselsoverskudet, idet fødselsoverskudet fremkommer ved at trække antallet af døde fra antallet af levendefødte. ~~Når folketallet alligevel voksede så stærkt i 1975, skyldes det en indvandring af betragtelig størrelse, jvf. tabel 2.7.~~

Tabel 2. 7. Nettoudvandringen 1961-1976

Periode	Gnsrl. årlig nettoudvandring	
	Antal	Pr. 1.000 indb.
1961-66	130	3,6
1967-72	269	7,1
1973	+127	+3,2
1974	+133	+3,3
1975	+250	+6,3
1976	130	3,1
1) Foreløbige tal		

Kilde: Landslægen og landsfolkeregistret

Er skrevet af H
[

Indvandringen i 1975 er en fortsættelse af den udvikling, der startede i 1973, hvor man efter mange års stor nettoudvandring fik en nettoindvandring. Bevægelserne i vandringerne afspejler ret nøje konjunkturudviklingen eller forholdet mellem konjunkturudviklingen på Færøerne og i omverdenen.] 4

Tabel 2. 8. Oversigt over befolkningens bevægelser 1961-76

År	Levendefødte		Døde	Netto- udvan- dring	Vielser	Skils- misser
	Ialt	Heraf uden- for ægteskab				
1961/65 gnsl.	835	70	239	124	266	7
1966/70 gnsl.	892	118	274	170	263	9
1971/75 gnsl.	792	187	291	130	205	18

1) Tallene vedrører perioden 1971/74. Foreløbige tal 13

Kilde: Folke- og boligtællingen 1970, rigsombudet, politikontoret, dommerkontoret og bispesamtet og bispesamtet

Tabel 2. 8. er en oversigtstabel over bevægelserne i befolkningen. Den viser en stigning i antallet af børn født uden for ægteskab, et fald i vielserne og en kraftig relativ forøgelse i antallet af skilsmisser. Stigningen i antallet af børn født uden for ægteskab kombineret med faldet i vielser peger i retning af, at "papirløse ægteskaber" vinder større udbredelse også på Færøerne.

*erstatles af
det nye materiale*

Tabel 2. 9. Befolkningsudviklingen i 1975 i de enkelte kommuner

<u>Kommune</u>	<u>Folke- tal 1/1</u>	<u>Ind- van- drede</u>	<u>Ud- van- drede</u>	<u>Til- flyt- tede</u>	<u>Fra- flyt- tede</u>	<u>Fødte</u>	<u>Døde</u>	<u>Folke- tal 31/12</u>
Fugloy	84	0	0	7	5	0	2	84
Svínoy	100	0	0	2	1	0	1	100
Viðareiði	243	0	1	8	5	5	2	248
Hvannasund	311	2	6	15	3	4	3	320
Klaksvík	4588	120	98	77	101	86	28	4644
Kunoy	130	0	2	1	19	1	1	110
Mikladalur	71	1	1	1	2	1	1	70
Húsar	78	0	0	3	2	1	1	79
Elduvík	126	0	1	1	1	1	0	126
Oyndarfjørður	189	7	8	12	12	1	1	188
Fuglafjørður	1427	33	29	26	43	44	12	1446
Leirvík	639	34	20	14	11	18	5	669
Gøta	813	20	13	25	24	14	5	830
Runavík	1909	28	11	71	38	44	10	1993
Nes	914	25	10	10	39	11	4	907
Skáli	589	6	1	18	8	9	2	611
Sjógv	864	7	5	16	32	17	5	862
Sund	343	4	0	12	3	8	2	362
Eiði	579	9	5	25	16	8	8	592
Gjógv	120	3	3	5	6	0	2	117
Funningur	107	8	2	14	1	2	0	128
Haldarsvík	317	0	2	16	10	9	4	326
Saksun	29	0	0	0	0	2	0	31
Hvalvík	301	7	0	9	14	6	4	305
Hósvík	180	8	2	8	5	0	0	189
Kollafjørður	574	9	6	24	15	12	3	595
Kvívík	428	17	8	12	9	7	2	445
Vestmanna	1256	19	11	27	33	16	8	1266
Kaldbak	164	17	15	3	9	2	1	161
Tórsh. uttanb.	1151	54	41	144	86	24	3	1243
Kirkjubøur	116	5	3	0	0	1	3	116
Hestur	84	1	0	3	2	0	0	86
Nólsoy	351	2	4	5	14	5	4	341
Sandavágur	680	12	4	33	14	13	2	718
Miðvágur	895	11	4	38	17	29	11	941

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1976 i de enkelte kommuner (fortsat)

Kommune	Folke- tal 1/1	Ind- van- drede	Ud- van- drede	Til- flyt- tede	Fra- flyt- tede	Fødte	Døde	Folke- tal 31/12
Sørvágur	988	12	16	20	27	13	7	983
Bøur	66	0	0	2	1	0	1	66
Mykines	54	0	0	1	0	1	2	54
Sandur	596	3	11	21	12	8	10	595
Skopun	570	11	14	7	26	9	2	555
Skálavík	240	4	2	15	2	5	2	258
Húsavík	190	2	10	6	8	2	1	181
Skúvoy	111	1	2	3	4	2	0	111
Hvalba	793	14	3	17	9	14	13	813
Froðba	1972	72	51	40	37	39	19	2016
Fámjin	171	3	1	7	0	3	2	181
Hov	140	2	6	7	1	0	0	142
Þorkeri	327	2	0	8	16	6	2	325
Vágur	1585	60	28	56	37	20	15	1641
Sumba	559	20	11	20	26	9	4	567
Tórshavn	11329	634	547	390	499	237	70	11474
Ialt	40441	1309	1018	1305	1305	769	290	41211

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2. 10. Befolkningsudviklingen i 1976 i de enkelte områder

Område	Folke- tal 1/1	Ind- van- drede	Ud- van- drede	Tilflyt- tede (netto) fra andre steder på F.	Fødte	Døde	Folke- tal 31/12
Tórshavn	12.480	688	588	+51	261	73	12.717
Klaksvík	4.899	142	104	+12	90	31	4.964
Norðoyar iøvrigt	706	11	4	0	8	8	691
Skálafjørður	7.155	193	89	+15	157	43	7.318
Eysturoy iøvrigt	1.464	31	19	30	20	13	1.513
Sandoy	1.707	21	39	0	26	15	1.700
Suðuroy	5.547	173	100	29	91	55	5.685
Øvrige områder	6.483	120	75	31	116	52	6.623
Ialt	40.441	1.309	1.018	0	769	290	41.211

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2. 10. angiver de bevægelser, der har fremkaldt ændringerne i folketallet i løbet af 1976 i de enkelte områder. *Norðoyar iøvrigt samt Suðuroy oplevede en nettoindvandring, hvorimod resten af Færøerne havde nettoudvandring. Samtlige områder havde fødselsoverskud.*

Tabel 2. 11. Sammenlignende oversigt over befolkningens erhvervsforhold i 1966 og 1970

	<u>Folketællingen</u>		<u>Pct. vis</u>	<u>Pct. vis</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>ændring</u>	<u>fordeling</u>	
			<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Hele befolkningen</u>	37.122	38.612	4,0	100,0	100,0
<u>Efter erhverv:</u>					
Fiskeri	8.950	8.242	÷ 7,9	24,1	21,4
Landbrug og gartneri	1.178	935	÷20,6	3,2	2,4
Fiskeindustri	1.639	1.402	÷14,5	4,4	3,6
Øvrige industri og håndværk	9.757	10.094	3,5	26,3	26,1
Handel og omsætning	2.902	3.500	20,6	7,8	9,1
Transportvirksomhed	4.141	4.255	2,8	11,1	11,0
Administration, liberale erhv.	2.844	3.583	26,0	7,7	9,3
Andre erhverv, serviceerhverv	592	646	9,1	1,6	1,7
Uoplyst erhverv	933	1.429	53,2	2,5	3,7
Formue, rente, understøttelse	4.186	4.526	8,1	11,3	11,7
I erhverv ialt	14.027	14.751	5,2	37,8	38,2
Uden for erhverv ialt	23.095	23.861	3,3	62,2	61,8
<u>Personer i erhverv ialt</u>	14.027	14.751	5,2	100,0	100,0
<u>Efter køn:</u>					
Mænd	11.610	11.705	0,8	82,8	79,4
Kvinder	2.417	3.046	26,0	17,2	20,6
Heraf gifte kvinder	727	1.238	70,3	5,2	8,4
<u>Efter alder:</u>					
14-19 år	2.232	1.930	÷13,5	15,9	13,1
20-24 år	1.992	2.015	1,2	14,2	13,7
25-44 år	3.962	5.774	45,7	28,2	39,1
45-64 år	5.243	4.393	÷16,2	37,4	29,8
65 år og derover	598	639	6,9	4,3	4,3
<u>Efter arbejdsstilling:</u>					
Selvstændige m. v.	1.821	2.203	21,0	13,0	14,9
Partsfiskere m. v.	858	10	÷98,8	6,1	0,1
Funktionærer, tjenestemænd	3.476	4.379	26,0	24,8	29,7
Arbejdere	7.872	8.159	3,6	56,1	55,3
<u>Efter erhvervsgruppe:</u>					
Fiskeri	3.491	3.207	÷8,1	24,9	21,7
Landbrug og gartneri	430	362	÷15,8	3,1	2,5
Minedrift, stenbrud o. l.	118	309	÷7,6	0,8	0,7

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over befolkningens
erhvervsforhold i 1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Folketællingen</u>		<u>Pct.vis</u>	<u>Pct.vis</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>ændring</u> <u>1966-70</u>	<u>fordeling</u> <u>1966</u>	<u>1970</u>
Fiskeindustri	718	627	÷12,7	5,1	4,3
Øvrige fremstillingsvirksomh.	2.201	2.366	7,5	15,7	16,0
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.509	1.470	÷ 2,6	10,8	10,0
Offentlige værker	33	94	6,8	0,6	0,6
Handel og omsætning	1.443	1.814	25,7	10,3	12,3
Transportvirksomhed	1.621	1.633	0,7	11,5	11,1
Offentlig administration	376	431	14,6	2,7	2,9
Undervisning, bibliotek, kirke	480	635	32,3	3,4	4,3
Sundhedsvæsen, soc. institu- tioner	504	648	28,6	3,6	4,4
Anden liberal virksomhed	67	102	52,2	0,5	0,7
Servicevirksomhed	420	462	10,0	3,0	3,1
Uoplyst erhverv	561	791	41,0	4,0	5,4

Kilde: Folke- og boligtællingerne 1966 og 1970

En voksende del af befolkningen er erhvervsaktiv; i 1966 var den erhvervsaktive del af befolkningen 37,8 % og i 1970 38,2 %. Denne vækst skyldes, at en stadig større del af de gifte kvinder er kommet ud på arbejdsmarkedet.

Man ser endvidere, at de helt unge, gruppen 14-19 år, udgør en faldende del af arbejdsstyrken. Dette må ses i sammenhæng med den forlængede skoleuddannelse.

Under opsplitningen på arbejdsstilling lægger man mærke til, at partsfiskerne er så godt som forsvundet. Gruppen selvstændige samt funktionærer og tjenestemænd er steget kraftigt.

Fordelingen på erhvervsgrupper viser en tilbagegang i antallet af beskæftigede ved fiskeri og fiskeindustri samt landbrug m. v. og en kraftig fremgang i antallet af beskæftigede ved administration og liberale erhverv samt handel og omsætning.

Disse to udviklingstendenser - et faldende antal beskæftigede i primære erhverv som landbrug og fiskeri - og et stigende antal beskæftigede i tertiære erhverv som administration, liberale erhverv og diverse serviceerhverv - er velkendte i de fleste moderne samfund. Et fald i antallet af beskæftigede i primærerhvervene medfører ikke nødvendigvis, at disse erhvervs økonomiske betydning, herunder bidraget til bruttonationalproduktet, mindskes. Ofte er

disse erhverv i stand til at rationalisere og producere stadig mere pr. beskæftiget.

BOLIGFORHOLD

Tabel 2. 12. Sammenlignende oversigt over bolig-tællingerne 1966 og 1970

	<u>Boligtællingen</u>		<u>Opregnede tal (se anm.)</u>		<u>Pct. vis ændring</u>	<u>Pct. vis fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
Antal lejligheder	8.670	9.619	.	.	10,9	.	.
Antal beboere	36.919	38.377	.	.	,3,9	.	.
Antal beboere pr. lejlighed	4,26	3,99	.	.	+ 6,3	.	.
Antal private husstande	9.663	10.345	.	.	7,1	.	.
Antal husstande m. egen lejlighed	8.670	9.619	.	.	10,9	.	.
Antal indlogerede husstande	993	726	.	.	+26,9	.	.
Antal personer i indlogerede husstande	2.747	2.137	.	.	+22,2	.	.
<u>Antal lejligh. ialt</u>	<u>8.670</u>	<u>9.619</u>	<u>8.670</u>	<u>9.619</u>	<u>10,9</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>
<u>Efter husets art:</u>							
Enfamiliehuse	7.401	8.168	7.598	8.168	7,5	87,6	84,9
Tofamiliehuse	724	882	743	882	18,7	8,6	9,2
Trefamiliehuse	129	163	133	163	22,6	1,5	1,7
Flerfamiliehuse i øvr.	161	322	165	322	95,2	1,9	3,3
Erhvervsejendom, institution	30	84	31	84	171,0	0,4	0,9
Uoplyst	225	-
<u>Efter bygningsmateriale:</u>							
Sten eller beton	4.239	4.881	4.474	4.908	9,7	51,6	51,0
Træ beklædt med jern	2.528	2.796	2.668	2.812	5,4	30,8	29,3
Træ uden beklædn.	1.410	1.763	1.488	1.773	19,2	17,2	18,4
Andet materiale	38	125	40	126	215,0	0,4	1,3
Uoplyst	455	54
<u>Efter opførelsesperiode:</u>							
1940 eller tidligere	4.066	4.015	4.394	4.137	+ 5,8	50,7	43,0
1941-60	2.979	3.042	3.220	3.134	+ 2,7	37,1	32,6
1961-65	977	1.113	1.056	1.147	8,6	12,2	11,9
1966-70	.	1.166	.	1.201	.	.	12,5
Uoplyst	648	283

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne
1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Boligtæl-</u> <u>lingen</u>		<u>Opregnede</u> <u>tal (se anm.)</u>		<u>Pct. vis</u> <u>ændring</u>	<u>Pct. vis</u> <u>fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Efter lejeforhold:</u>							
Lejligh. beboet af ejer	7.348	8.051	7.478	8.051	7,7	86,3	83,7
Tjenestebol., fribol.	216	341	220	341	55,0	2,5	3,5
Udlejet lejlighed	855	1.020	870	1.020	17,2	10,0	10,6
Udl.klubvær. o. l.	100	207	102	207	102,9	1,2	2,2
Uoplyst	151	-
<u>Efter antal værelser:</u>							
1 værelse	122	232	142	241	69,7	1,6	2,5
2 værelser	206	253	239	263	10,0	2,8	2,7
3 værelser	394	449	458	466	1,7	5,3	4,9
4 værelser	886	994	1.029	1.033	0,4	11,9	10,7
5 værelser	1.284	1.522	1.492	1.581	6,0	17,2	16,4
6 værelser	1.289	1.767	1.497	1.835	22,6	17,3	19,1
7 værelser	1.061	1.368	1.233	1.421	15,2	14,2	14,8
8 værelser	838	1.092	973	1.134	16,5	11,2	11,8
9 værelser	525	675	610	701	14,9	7,0	7,3
10 eller flere vær.	858	909	997	944	÷ 5,3	11,5	9,8
Uoplyst	1.207	358
<u>Efter antal beboere</u> <u>pr. værelse:</u>							
Under 1,0	5.293	6.935	6.149	7.203	17,1	70,9	74,9
1,0-1,9	2.005	2.216	2.330	2.302	÷ 1,2	26,9	23,9
2,0-2,9	147	100	171	104	÷39,2	2,0	1,1
3,0-3,9	12	9	14	9	÷35,7	0,2	0,1
4,0-4,9	3	1	3	1	÷66,7	0,0	0,0
5,0 eller flere	3	-	3	-	.	0,0	-
Uoplyst antal vær.	1.207	358
<u>Efter kogeinstal-</u> <u>lation:</u>							
Elektricitet	5.082	7.033	5.422	7.075	30,5	62,5	73,6
Flaskegas	965	1.256	1.030	1.264	22,7	11,9	13,1
Brændselskomfur	1.874	1.272	2.000	1.280	÷36,0	23,1	13,3
Andet	204	-	218	-	.	2,5	-
Uoplyst	545	58

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne

1966 og 1970 (fortsat)

	<u>Boligtæl-</u> <u>lingen</u>		<u>Opregnede</u> <u>tal (se anm.)</u>		<u>Pct. vis</u> <u>ændring</u>	<u>Pct. vis</u> <u>fordeling</u>	
	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1966-70</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>
<u>Efter varme-</u> <u>installation:</u>							
Centralvarme	4.031	7.277	4.449	7.492	68,4	51,3	77,9
Kakkelovn, kamin	3.210	1.383	3.542	1.424	+59,8	40,9	14,8
Flyttelige ovne	615	683	679	703	3,5	7,8	7,3
Uoplyst	814	276
<u>Efter badeforhold:</u>							
Eget bad m. kar	3.832	5.941	4.830	6.503	34,6	55,7	67,6
Eget bad med brusealene	214	497	270	544	101,5	3,1	5,7
Adgang til fælles bad	134	405	169	443	162,1	2,0	4,6
Ingen adgang til bad	2.698	1.945	3.401	2.129	+37,4	39,2	22,1
Uoplyst	1.792	831
<u>Efter opvarmnings-</u> <u>middel:</u>							
Fjernvarme	29	7	32	7	+78,1	0,4	0,1
Olie, petroleum	5.210	8.571	5.817	8.695	49,5	67,1	90,4
Fast brændsel	1.995	755	2.228	766	+65,6	25,7	8,0
Gas	26	15	29	15	+48,3	0,3	0,1
Elektricitet	505	134	564	136	+75,9	6,5	1,4
Uoplyst	905	137

Kilde: Folke- og bolig-tællingerne 1966 og 1970

Anm. Ved bolig-tællingen 1966, som var den første almindelige bolig-tælling på Færøerne, forekom der et relativt stort antal uoplyste boligforhold sammenlignet med bolig-tællingen 1970. For at skabe mulighed for sammenligning mellem de 2 tællinger er bolig-tællingsoplysningerne opregnet ved fordeling af de uoplyste boligforhold ud fra en forudsætning om, at de uoplyste tilfælde fordeler sig på samme måde som de oplyste tilfælde. De efterfølgende beregninger af procentvise ændringer og procentvise fordelinger er foretaget på grundlag af de opregnede tal.

Af tabel 2. 12. fremgår det, at den overvejende del af befolkningen bor i enfamiliehuse, ejerboliger og i store boliger (4-8 vær.). En sammenligning mellem 1966 og 1970 viser en fremgang i mange henseender: Der er blevet flere boliger, antallet af indlogerede husstande (d. v. s. husstande uden egen bolig) er faldet, der er blevet færre beboere pr. lejlighed og pr. værelse, og boligerne er blevet mere velforsynede med diverse installationer. Endvidere viser tallene - måske særlig aktuelt nu - at mange huse mellem 1966 og 1970 har erstattet fast brændsel med olie eller petroleum som opvarmingsmiddel.

Tabel 2. 13. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970

	0- 249 kr.	250- 499 kr.	500- 799 kr.	800 kr. og der- over	Uoplyst husleje	Antal udlejede lejlighede- der ialt	Gns1. måned- lig leje
<u>Lejligheder med central- varme</u>							
Tórshavn	25	205	123	57	144	554	482
Klaksvík	17	44	7	0	11	79	313
Norðoyar iøvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Skálafjørður m. v.	9	21	13	0	15	58	357
Eysturoy iøvr.	1	3	0	0	1	5	250
Sandoy	0	2	0	0	1	3	275
Suðuroy	7	7	3	0	4	21	307
Øvrige områder	5	13	2	0	4	24	334
<u>Færøerne ialt</u>	<u>64</u>	<u>295</u>	<u>148</u>	<u>57</u>	<u>180</u>	<u>744</u>	<u>439</u>

Kilde: Folke- og boligtællingen 1970

Tabel 2. 14. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970

	0- 249 kr.	250- 499 kr.	500- 799 kr.	800 kr. og der- over	Uoplyst husleje	Antal udlejede lejlighede- der ialt	Gns1. måned- lig leje
<u>Lejligheder uden centralvarme</u>							
Tórshavn	49	36	8	1	34	128	241
Klaksvík	10	8	0	0	2	20	217
Norðoyar iðvrigt	0	0	0	0	0	0	0
Skálafjørður m. v.	13	2	0	0	9	24	161
Eysturoy iðvrigt	4	2	0	0	5	11	179
Sandoy	6	1	0	0	2	9	134
Suðuroy	14	5	0	0	13	32	186
Øvrige områder	21	1	0	0	13	35	158
<u>Færøerne ialt</u>	<u>117</u>	<u>55</u>	<u>8</u>	<u>1</u>	<u>78</u>	<u>259</u>	<u>210</u>

Kilde: Folke- og boligtællingen 1970

Tabel 2. 13 og 2. 14 viser, at begrebet udlejningslejlighed i overvejende grad er knyttet til Tórshavn, idet 68 % af samtlige udlejningslejligheder fandtes i Tórshavn området, og huslejen er højest her. Som venteligt er den gennemsnitlige husleje for lejligheder udstyret med centralvarme højere end for lejligheder uden denne installation.

At lejligheden har centralvarme er ofte udtryk for, at den også på andre områder har en højere standard, f. eks. bad, end boligen uden centralvarme.

Kap. 3

ERHVERV

FISKERI

Færingernes hovederhverv er fiskeri og produktion af fiskevarer.

I henhold til folketællingen i 1970 deltog mere end en fjerdedel af de erhvervsaktive mænd på Færøerne i fiskerierhvervet. Ca. en trediedel af bruttofaktoriindkomsten stammer fra fiskerierhvervet, og i 1975 var ca. 96 % af eksporten fisk og fiskevarer.

Internationale reguleringer

Baggrunden for de begrænsninger, der er foretaget med hensyn til fiskeriet de seneste år, hvadenten begrænsningerne er vedtaget i ICNAF eller NEAFC, i særtafter mellem bestemte lande eller i udflytning af fiskerigrænser, er ikke blot frygten for overfiskning og beskyttelse af fiskebestanden mod ødelæggelse, men også, ikke mindst når der er tale om ICNAF, en klar stræben efter at lægge nærtliggende områder og hermed fiskeriet i disse områder under kystlandet. Forhandlingerne på FN's havretskonference går i samme retning. Begrænsningerne har øvet og kommer i endnu højere grad til at øve indvirkning på det færøske fjernfiskeri.

Havretskonferencen, der havde sin første møderække i sommeren 1974 i Caracas og fortsatte i Geneve i foråret 1975, kom ikke til et endeligt resultat i fiskerigrænsesagen. Næste møderække afholdes i New York i dagene 15. marts - 5. maj 1976, og man må forvente som resultat, at der bliver et stort nok flertal for 200 sømils fiskerigrænse eller økonomisk område. Der går utvivlsomt ikke lang tid fra en sådan vedtagelse til, at lande som f. eks. Canada og Norge flytter fiskerigrænsen ud. Så at sige alt færøsk fjernfiskeri har ligget inden for de respektive landes kommende 200 sømils grænse. Det er vanskeligt at forestille sig, hvilken skæbne og hvilke opgaver ICNAF og NEAFC får, når fiskerigrænserne er udflyttet. Det er rigtigt, at begge konventioner udstrækker sig til hjemlige farvande, NEAFC helt ind til kysten, men de omfatter alene regulering af fiskeriet, medens kystlandet har fiskerirettighederne i de hjemlige farvande.

Til ICNAF-årsmødet i Edinburgh i juni måned 1975 og til de ekstraordinære møder i Montreal i september og i Rom i januar 1976

gik det igen som i tidligere år, at kystlandene Canada, USA og Frankrig kraftigt støttede fiskeribiologerne i forslaget om at nedsætte de tilladte totalfangstmængder. Med hensyn til delingen af totalfangsten var kystlandenes stilling, at de af totalfangsten får lov til at fange det, som de antages at være i stand til at fange det nævnte år, og ikke hvad de er i stand til for tiden; det, der så bliver tilbage af totalfangsten, skal efter en eller anden nøgle deles mellem fjernfiskerlandene. Kan fjernfiskerlandene ikke godkende disse synspunkter, er alternativet en udflytning af fiskerigrænsen. De fangstkvoter, Færøerne har fået i 1976 langs med den canadiske østkyst, er i forhold til 1974 nedsat til omtrent halvdelen; sammenlagt er de dog ikke lavere, end hvad færøske skibe har fisket i disse områder i 1974 og 1975. En ny regulering vil første gang komme til at gælde i 1976 og gå ud på en begrænsning af fangstdagene. Alle lande med undtagelse af kystlandene binder sig til at begrænse det totale antal fangstdage (d. v. s. summen af antal fiskedage for de enkelte landes fiskerskibe) til de fangstdage, de havde enten i 1972 eller 1973 eller gennemsnitstallet for 1972 og 1973, dog skal trawldagene i basisåret herudover nedsættes med henholdsvis 50, 40 og 45 %, dog ikke under 300 dage i det bestemte område. Færøerne har valgt året 1973 som basisår, det år hvor færøske skibe i forhold til året 1972 havde mange linedage.

En foranstaltning, som med hensyn til konsekvenserne i realiteten kommer til at virke som regulering, er vedtagelsen om meget grundigt eftersyn med, at skibene overholder reguleringsordningerne. Tilsynet udøves særlig af canadiske inspektionsskibe.

Ved Grønland blev totalfangsten for torsk for året 1975 fastsat til 60.000 tons, inkluderet i dette tal er også fangsten uden for konventionsområdet, d. v. s. mellem den grønlandske kyst og 3-sømilsgrensen. Fiskeribiologerne anbefalede at fastsætte totalfangsten i 1976 til 45.000 tons, 45.100 tons blev vedtaget. Danmark/Færøerne's fangstmængde blev uændret fastsat til 19.600 tons foruden de mængder, der fanges uden for konventionsområdet, anslået til 9.000 tons. Der er endnu ikke sket en deling af kvoten mellem Grønland og Færøerne.

Også i NEAFC-området har det været nødvendigt med flere møder. Årsmødet blev afholdt i maj måned og et ekstraordinært møde i november, og det bliver nødvendigt med yderligere et i april måned for at fastsætte sildekvoter i Nordsøen for tiden efter 1. juli

1976.

Det har særlig været begrænsningen af sildefiskeriet i Nord-søen, der har voldt problemer. Til årsmødet blev det vedtaget at fastsætte kvoten for Danmark/Færøerne til sammenlagt 69.000 tons for tidsrummet 1. juli 1975 til 31. december 1976 af en tilladt totalfangst på 254.000 tons. Hverken Danmark eller Færøerne kunne godkende delingen, og man protesterede derfor. Både Danmark og Færøerne iværksatte dog nationale reguleringer af fangstmængden for sidste halvår 1975, for Færøerne blev mængden fastsat til ca. 8.000 tons. I det ekstraordinære møde i november blev kvoten til Færøerne i første halvår 1976 fastsat til 5.000 tons af en totalfangst på 87.000 tons. Vest for 4⁰W er sildekvoten for 1975 sat til 6.200 tons og for 1976 til 5.700 tons.

I det ekstraordinære møde blev det bl. a. også vedtaget at kvotere fiskeriet efter brisling i 1976 og at sætte forbud mod at anvende mindre trawlmasker efter industrifisk i et område fra Shetland og sydpå. Der er protesteret imod begge vedtagelser.

Den færøske torskekvote ved Nord-Norge er for 1976 fastsat uændret til 11.000 tons.

Aftalen mellem Danmark og Canada, jfr. kundgørelse nr. 38 af 26. april 1972 om færøske fiskerirettigheder i canadiske farvande, træder ud af kraft for trawlere 15. maj 1976 og for lineskibe 31. december 1976, idet sildehajskibe dog kan fortsætte. Aftalen, der har givet færøske skibe tilladelse til at fiske inde i Sct. Lawrencebugten, har været af stor betydning for skibene i disse områder, hvor isforholdene i bestemte perioder kan sinke fiskeriet på åbent hav.

22. februar 1975 blev der indgået en ny aftale om færingers fiskerirettigheder ved Island. Med visse undtagelser blev snørefiskeri tilladt på den islandske landsokkel uden for 4 sømil fra grundlinier, det samme var gældende for linefiskeri, dog uden for 12 sømil, og lineskibene skulle søge om tilladelse. Det blev også tilladt lo nærmere betegnede trawlere efter en liste, som landstyret opstillede, og som skulle godkendes af islandske myndigheder, at fiske uden for 12 sømil, det var ikke tilladt at behandle fangsten ombord, idet det dog skulle tillades to trawlere at salte fangsten i tidsrummet 1. juli til 13. november, men højst 2 måneder for hvert skib i det nævnte tidsrum. Den årlige totalfangst regnet fra 1. juli 1975 måtte ikke overstige 20.000 tons. Aftalen

var efter dens indhold gældende til 13. november 1975, den samme dag hvor Island flyttede fiskerigrænsen ud til 200 sømil. Siden dette tidspunkt er der ikke givet fiskeritilladelser ved Island.

Aftalen af 1973 med Storbritanien, Frankrig, Norge, Vesttyskland, Polen og Belgien om en ordning af fiskeriet ved Færøerne begrænser den samlede fangst af torsk og kuller uden for fiskerigrænsen til 52.000 tons årlig. Fangstmængden deler sig med 32.000 tons til Færøerne, 18.000 tons til Storbritanien og 2.000 tons til de andre lande. Desuden fremgår det af ordningen, at alle de andre lande med undtagelse af Færøerne og Storbritanien kun må forøge fangsten af andre fiskearter med bestemte procenter om året. Det fremgår endvidere af ordningen, at 4 begrænsede områder på åbent hav ind mod fiskerigrænsen er lukket for fiskeri med trawl 3-6 måneder om året og for et 5. område 1 måned. I 1975 er der i henhold til foreløbige tal udsigt til, at både Færøerne og England har opfisket sine kvoter, og at de andre lande har fisket ud over kvoterne.

I henhold til lagtingslov nr. 25 af 21. maj 1975 om trawlfiskeri på landsoklen er der også i 1975 meddelt særlig tilladelse til trawlfiskeri til fiskefartøjer, der er 55 br. reg. t. og mindre, således at disse kan fiske i 5 begrænsede områder på landsoklen.

Fiskeriinspektionen

Tilsynet med og forsvaret af den færøske fiskerigrænse er underlagt den danske fiskeriinspektion.

Havområdet ved Færøerne, der er inden for 12 sømil, er ca. 3.150 sm² stort, eller ca. 10.710 km².

I 1975 deltog følgende skibe i fiskeriinspektionen: Hvidbjørnen-klassen: 355 dage, Teisten- og Maagen-klassen: 321 dage, Alouette III helikopter: 365 dage og C-47 fly: 9 dage.

Inspektionsskibene har udsejlet ialt 37.683 sømil, svarende til et inspiceret område på 376.830 sm², helikopterne har fløjet 191 timer, hvilket svarer til et inspiceret område på 122.240 sm², og C-47 fly har fløjet 24,5 timer, svarende til et inspiceret område på 15.360 sm².

Den danske fiskeriinspektion har herudover haft 37 patient- eller andre nødvendige transporter, deltaget 7 gange i eftersøgninger og taget del i 20 redningstjenester og slæbninger. Til denne tjeneste har man anvendt både fly og skibe.

Foruden den danske fiskeriinspektion har man fra landsstyrets side gjort følgende foranstaltninger til udvidelse af inspektionen: Dagsstjørnan har arbejdet sammen med Færøernes Kommando hele året

bortset fra nogle få sommermåneder.

Landsstyret har truffet aftale med Flogfelag Føroya om at anvende deres fly i bestemte tidsrum. Desuden lejede landsstyret tre fartøjer: Rólant, Dragasund og Havsbrún til at føre tilsyn med de både, der fik dispensation sidste sommer til at trawle inden for 12 sømil.

Den danske fiskeriinspektion har undersøgt, hvor mange fremmede skibe der har fisket ved Færøerne. Opgørelserne er blevet gjort for en måned ad gangen, og de viser, at gennemsnitsantallet af skibe, der har fisket dér, ligger på 32 pr. måned. Når der har været flest, har tallet været op imod 50. Det mindste tal er 15 fremmede skibe inden for en måned. Skibene har for størstedelen været britiske, men også polske, franske, norske og tyske skibe har været at se.

Ulovligt fiskeri i 1975

I 1975 har der været 5 sager om ulovligt fiskeri for i Færøernes ret. Heraf var de to sager vedrørende udenlandske trawlere, der havde fisket inden for 12 sømils grænsen, henholdsvis 6,5 og 2,7 sømil. I begge tilfælde blev der idømt bøder, henholdsvis 100.000 og 30.000 kroner. De øvrige sager omfattede alle færøske fiskerskibe. I to tilfælde idømtes bøder, begge på kr. 30.000, for ulovligt trawlfiskeri uden for de tilladte trawlområder inden for grænsen, medens der i det andet tilfælde blev idømt en bøde på 10.000 kr., ligeledes for at have fisket uden for de inden for grænsen værende tilladte områder. Fangst og redskaber blev konfiskeret i alle 5 tilfælde.

Medens den danske fiskeriinspektion rapporterede de udenlandske trawlere, var det de færøske inspektionsskibe, der gav meddelelse om de færøske skibe, der fiskede på lukket område.

Fangst og tilvirkning af fisk og fiskeprodukter

De samlede fiskefangster i 1975 udgjorde 284.000 tons mod 247.000 tons i 1974. Tallet er næsten fordoblet siden 1965, da det var 145.000 tons. Men stigningen med hensyn til konsumfisk har dog kun været 14.000 tons, fra 126.000 tons i 1965 til 140.000 tons i 1975.

Tabel 3. 1. Samlede fiskefangster fordelt på fiskearter 1965, 1970 og 1973-75

<u>1.000 tons</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u> ¹⁾
Torsk	95,1	71,2	53,6	49,0	55,8
Kuller	7,8	13,0	9,4	7,2	9,9
Storsej	1,4	6,2	5,0	6,1	4,0
Sild	34,6	75,0	77,8	38,7	37,8
Makrel	-	2,1	11,8	27,3	25,1
Industrifisk	-	32,0	59,0	98,2	77,0
Anden fisk	6,0	8,3	29,8	20,8	76,5 ²⁾
<u>Ialt</u>	<u>144,9</u>	<u>207,8</u>	<u>246,4</u>	<u>247,3</u>	<u>286,1</u>

1) Foreløbige tal

2) Heraf 43,0 brisling, 17,0 lodde og 5,5 rejser

Kilde: Færøernes landsstyre

Fjernfiskeriet, der i 1965 var 82.000 tons eller 57 % af de samlede fangster, er faldet til 26.000 tons eller 9 % af den samlede fangst. Fiskeriet i Nordsøen er steget fra 3.000 tons til 181.000 tons.

Notfiskeriet, der begyndte i 1965, er steget fra 21.000 tons til 121.000 tons i 1975.

Fiskeriet efter skidtfisk var ukendt i 1965. I 1975 var dette fiskeri 77.000 tons. Havde der ikke været så dårlig pris for fiskemel, ville dette fiskeri have været på næsten 120.000 tons. Landingerne af ferskfisk er femdoblet fra 11.000 tons i 1965 til 53.000 tons i 1975.

Fjernfiskeriet har haft mindre betydning siden 1965; i 1962 var fangsterne ved Grønland og New Foundland 100.000 tons svarende til 40.000 tons saltfisk. Dette fiskeri har siden da været dalende.

Tabel 3. 2. Samlede fiskefangster fordelt på fangstfelter 1965, 1970 og 1973-75

<u>1.000 tons</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Færøerne	20,2	33,6	31,2	27,1	40,3
Island	8,5	12,2	21,6	19,6	15,5
Grønland	66,1	8,2	6,5	8,8	10,1
New Foundland	15,5	17,9	19,9	12,2	10,4
Nordsøen	3,1	107,8	161,2	170,7	182,9
Andre steder	31,5	28,1	6,0	8,9	26,9
<u>Ialt</u>	<u>144,9</u>	<u>207,8</u>	<u>246,4</u>	<u>247,3</u>	<u>286,1</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Hovedårsagen til ændringerne var, at saltfiskeskibenes fangster blev mindre. Det blev vanskeligere at bemane skibene og få dem til at løbe rundt. I 1964 begyndte man at sætte kraftblok og asdic i lineskibene og at fange sild med not. På det tidspunkt skete der ikke reelle tekniske ændringer inden for saltfiskeriet. Stigningen i råfisklandingerne kom af, at fiskerigrænsen i 1964 blev flyttet ud til 12 sømil, og at man påbegyndte bygning af fiskevirksomheder. Inden for dette fiskeri er der ikke sket nydannelser. Størstedelen af de skibe, der tog del i dette fiskeri, er skibe, der ikke kan anvendes til andet, gamle saltfiskskibe, både lineskibe og trawlere, og gamle danske træskibe. Til dette fiskeri er der, siden fiskerigrænsen blev udflyttet, kommet 12 nybyggede skibe over 20 BRT., heraf 5 i 1975.

En anden art fiskeri, der har fået betydning de seneste år, og som mange sætter sin lid til, er rejefiskeriet ved Grønland. Dette fiskeri begyndte så småt i 1970, hvor færinger fangede 130 tons; i 1975 tog 9 skibe del i dette fiskeri og fik tilsammen 5.300 tons.

Tabel 3. 3. Fiskefangster i 1974, fangstfelter og fiskearter

<u>1.000 tons art/felter</u>	<u>Is- land</u>	<u>Fær- øerne</u>	<u>New Foundl.</u>	<u>Grøn- land</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
Torsk	12,1	13,1	11,3	6,1	0,5	5,9	49,0
Kuller	1,0	4,8	-	-	0,5	0,9	7,2
Storsej	1,7	3,7	-	-	0,6	0,1	6,1
Sild	-	-	-	-	38,7	-	38,7
Makrel	-	-	-	-	27,3	-	27,3
Industrifisk	-	0,4	-	-	97,8	-	98,2
Anden fisk	4,7	5,1	0,9	2,7	5,3	2,1	20,8
<u>Ialt</u>	<u>19,5</u>	<u>27,1</u>	<u>12,2</u>	<u>8,8</u>	<u>170,7</u>	<u>9,0</u>	<u>247,3</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 3. 4. Fiskefangster i 1975, fiskefelter og fiskearter
(foreløbige tal)

<u>1.000 tons art/felter</u>	<u>Is- land</u>	<u>Fær- øerne</u>	<u>New Foundl.</u>	<u>Grøn- land</u>	<u>Norge</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
Torsk	9,7	22,7	9,4	4,8	+	9,2	55,8
Kuller	1,2	8,7	-	-	+	-	9,9
Storsej	1,3	2,7	-	-	+	-	4,0
Sild	-	-	-	-	37,8	-	37,8
Makrel	-	-	-	-	25,1	-	25,1
Industrifisk	-	-	-	-	77,0	-	77,0
Anden fisk	3,3	6,2	1,0	5,3	43,0	17,7	76,5
<u>Ialt</u>	<u>15,5</u>	<u>40,3</u>	<u>10,4</u>	<u>10,1</u>	<u>182,9</u>	<u>26,9</u>	<u>286,1</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Notskibenes fangster var i 1975 123.000 tons. Fiskeriet er steget meget siden det store fald i 1974, da fangsterne faldt fra 94.000 tons i 1973 til 71.000 tons i 1974. Tilbagegangen i 1974 opstod, fordi sildefiskeriet var begrænset af aftaler, og at der ikke var megen sild at få.

Det karakteristiske ved fiskeriet i 1975 er, at brislingfiskeriet steg fra 4.000 tons i 1974 til 43.000 tons i 1975. To notskibe deltog i loddefiskeriet østpå sammen med nogle islandske notskibe og et fabrikksskib, der tog imod fangsterne. De to færøske skibe fik 17.000 tons lodde. Notskibenes fangster med undtagelse af lodde kom fra Nordsøen.

Tabel 3. 5. Landinger fra not- og industriskibe, fordelt efter landingspladser i 1965, 1970 og 1973-75

Tons	1965	1970	1973	1974	1975 ¹⁾
På Færøerne	29.551	65.519	82.957	116.633	113.000
I udlandet ¹⁾	5.068	43.540	58.880	52.885	87.000
<u>Ialt</u>	<u>34.619</u>	<u>109.159</u>	<u>141.837</u>	<u>169.518</u>	<u>200.000</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 3. 6. Landinger fra not- og industriskibe, fordelt efter anvendelse i 1970-1975

Tons	1970	1971	1972	1973	1974	1975 ¹⁾
Til konsum	31.573	35.266	43.791	36.099	43.858	43.000
Frosset	1.325	1.782	20	-	-	-
Saltet	905	2.155	11.199	7.693	4.717	11.000
Til mel	75.356	78.138	69.974	98.045	120.943	146.000
<u>Ialt</u>	<u>109.159</u>	<u>117.341</u>	<u>124.982</u>	<u>141.837</u>	<u>169.518</u>	<u>200.000</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Industrifisktrawlerne fangster af industrifisk var i 1975 77.000 tons eller 23.000 tons mindre end i 1974, da de kom op på 100.000 tons. Industrifisktrawlerne lå stille eller gik over til andet fiskeri fra marts til juli på grund af lave priser på industrifisk. Med den vækst, der har været inden for fangstkapaciteten, kunne man ellers vente, at dette fiskeri ville komme op på de 120.000 tons i 1975. Al industrifisk er fanget i Nordsøen.

Saltfiskfangsterne var på 10.900 tons i 1975; dette er en stigning på 300 tons i forhold til 1974, da tallet var 10.600 tons.

I 1975 foretog tre trawlere syv ture og fik 4.300 tons, tyve line- og garnskibe 30 ture og 5.200 tons, fem industritrawlere seks ture og 1.000 tons, to 90 år gamle slupper og tre andre gamle træskibe fik 350 tons ialt. Såfremt industritrawlerne ikke deltog i fiskeriet, så ville saltfiskefangsterne være blevet 700 tons mindre.

Al torsken fra Grønland og New Foundland laves til saltfisk. Trawlerne fisker både i Nordvest- og Nordøstatlantien. Iøvrigt kommer der lidt af saltfisk fra alle fangstfelter.

Ferskfiskefangsten var 52.800 tons i 1975, dette er en vækst på 8.300 tons i forhold til 1974. Al væksten kommer fra fiskeriet ved Færøerne, hvor den samlede fangst steg med 13.200 tons fra 27.100 tons i 1974 til 40.300 tons i 1975. Fiskeriet ved Island faldt med 4.100 tons. Der har ikke været nogle færøske skibe ved Island, siden fiskerigrænsen ved Island blev flyttet ud til 200 sømil den 13. november 1975. Det har haft betydning, at tyve industritrawlere fiskede ferskfisk en kortere periode. De små både har drevet mere fiskeri i 1975 end sædvanligt.

Tabel 3. 7. Ferskfiskelandinger på Færøerne i 1965, 1970 og 1973-75 (tons levende vægt)

<u>Tons</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975¹⁾</u>
Torsk	4.730	15.174	19.761	19.064	27.500
Kuller	3.790	11.578	6.902	5.790	10.000
Storsej	734	3.105	4.924	7.393	4.100
Hellefisk	-	2.780	304	291	300
Andet	<u>1.280</u>	<u>2.530</u>	<u>13.847</u>	<u>11.974</u>	<u>10.900</u>
<u>Landinger ialt</u>	<u>10.534</u>	<u>35.167</u>	<u>45.738</u>	<u>44.512</u>	<u>52.800</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Det meste af den fisk, der er fanget ved Færøerne, bliver landet som ferskfisk. Det meste af den fisk, der kommer fra Island, bliver også landet som ferskfisk. 3.-4.000 tons kommer om året fra Østgrønland, Rockall, omkring 1.500 tons fra Nordøen som bifangst fra industritrawlerne. Fiskerifartøjer, som kun deltager i denne fangst, er, foruden åbne både, omkring 220 både på under 100 BRT, 10 stållineskibe og 7 trawlere. 10 andre stållineskibe har i perioder fisket ferskfisk.

Tabel 3. 8. Ferskfiskelandinger fordelt efter anvendelse i 1965, 1970 og 1973-75 (tons levende vægt)

<u>Tons</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u> ¹⁾
Til saltning	3.102	12.822	20.126	26.162	22.300
Til isfisk	84	371	936	482	1.500
Til frysning	7.202	21.432	24.110	17.353	28.400
Direkte til brug på Færøerne	146	542	566	515	600
<u>Ialt</u>	<u>10.534</u>	<u>35.167</u>	<u>45.738</u>	<u>44.512</u>	<u>52.800</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Al fisken bliver landet til fiskevirksomhederne. Kulleren og det meste af fladfisken bliver skåret til filét og frosset, men noget bliver solgt iset. Det meste af den store torsk og storsejen er blevet saltet.

Saltfisk er fremdeles hovedproduktet. Omkring 35 % af den samlede produktion til eksport er saltfisk. Omkring halvdelen af saltfisken kommer fra saltfiskeskibene, og den anden halvdel bliver saltet på land. Af den frosne filét kommer 1.500 tons fra skibe.

Tabel 3. 9. Produktion af fiskevarer 1970-75

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u> ¹⁾
Frosne fiskefiléter	11.064	12.349	8.946	9.230	8.647	11.290
Saltfisk	22.680	18.984	21.476	18.644	22.431	20.380
Salt- og kryddersild	2.904	4.956	8.735	7.491	3.661	4.320
Fiske- og sildemel	14.837	15.872	13.403	23.170	27.562	22.100
<u>Sildeolie</u>	<u>5.821</u>	<u>5.032</u>	<u>2.480</u>	<u>5.336</u>	<u>7.446</u>	<u>8.060</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

I 1975 steg filétmængden, medens saltfiskemængden var dalende, som følge af at saltfiskeprisen faldt mere end prisen på frosne filéter. Produktionen af fiskemel er steget meget i de senere år, men i 1975 faldt prisen med 50 %, og produktionen daledede til 5.500 tons.

Grunden til at olieproduktionen ikke faldt, var de store fangster af brisling, der indeholder megen olie.

Tabel 3. 10. Lagre af fiskeprodukter ultimo 1974 og 1975

	<u>1974</u>		<u>1975</u>	
	<u>Tons</u>	<u>1.000 kr.</u>	<u>Tons</u>	<u>1.000 kr.</u>
Frosne fiskefiléter	872	5.650	600	4.896
Saltfisk	4.724	38.500	3.400	28.798
Salt- og kryddersild	1.254	6.132	2.000	9.800
Fiske- og sildemel	6.148	9.837	3.600	7.416
Tran	2.180	6.475	2.000	3.800
Rejer	-	-	300	2.520
<u>Ialt</u>	<u>15.178</u>	<u>66.594</u>	<u>11.900</u>	<u>57.230</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Ved udgangen af 1975 var fiskelagrene mindre end i 1974, hvilket skyldes, at efterspørgselen blev større i efteråret 1975.

Den samlede fangst ved Færøerne

Torskefiskeriet ved Færøerne udgjorde 37.300 tons i 1975. Dette er en stigning med 10.700 tons i forhold til 1974, hvor fiskeriet var på 26.600 tons. Fangsten af kuller var i 1975 20.200 tons, og dette er en stigning på 5.500 tons i forhold til 1974, hvor fangsten var 14.700 tons.

Torske- og kullerfiskeriet ved Færøerne i 1975 var større, end bestanden tåler. I 1975 anbefalede ICES (det internationale fiskeribiologiske laboratorium), at torskefiskeriet i 1976 ikke måtte overstige 28.000 tons, og at kullerfiskeriet ikke måtte gå op over 17.000 tons. Såfremt disse råd skal følges, må torskefiskeriet nedsættes med 9.300 tons eller 25 % og kullerfiskeriet nedsættes med 3.000 tons eller 15 % i 1976.

Tabel 3. 11. 1. Den samlede fiskefangst ved Færøerne i 1974 fordelt på lande og fiskearter

<u>1.000 tons</u>	<u>Torsk</u>	<u>Kuller</u>	<u>Storsej</u>	<u>Anden fisk</u>	<u>Ialt</u>
Færøerne	13,2	4,8	3,7	5,4	27,1
Frankrig	0,6	1,5	19,4	3,5	25,0
Østtyskland	-	-	0,1	0,2	0,3
Vesttyskland	0,3	-	6,7	10,0	17,0
Norge	0,4	-	1,7	14,9	17,0
Polen	0,3	0,7	1,9	0,3	3,2
Spanien	-	-	0,5	1,0	1,5
England	3,7	1,6	3,8	1,2	10,3
Skotland	8,0	6,1	8,3	3,5	25,9
<u>Ialt</u>	<u>26,5</u>	<u>14,7</u>	<u>46,1</u>	<u>40,0</u>	<u>127,3</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 3. 11. 2. Den samlede fiskefangst ved Færøerne i 1975 ¹⁾
af torsk, kuller og storsej

<u>Tons</u>	<u>Torsk</u>	<u>Kuller</u>	<u>Storsej</u>
Færøerne	22.691	8.675	2.723
Frankrig	1.588	2.729	23.201
Vesttyskland	250	35	4.037
Norge	1.620	44	829
Polen	432	544	815
England	3.287	2.426	2.405
Skotland	7.369	5.345	4.928
Andre lande	47	488	401
<u>Ialt</u>	<u>37.284</u>	<u>20.246</u>	<u>39.339</u>

1) November og december ikke incl.

Kilde: Færøernes landsstyre

Driftsresultater

Af tabel 3. 12. fremgår det samlede driftsresultat for 91 fiskerskibe. I hver enkelt gruppe skibe er der kun medregnet skibe, der har været i fiskeri hele året, men i de sammenlagte tal er også 21 skibe, som ikke har været i fiskeri hele året, taget med.

Tabel 3. 12. Driftsresultat for fiskerskibene i 1974

	<u>Line- skibe</u>	<u>Traw- lere</u>	<u>Not- skibe</u>	<u>Fryse- skibe</u>	<u>Indu- stri- skibe</u>	<u>Ialt</u> ¹⁾
<u>Antal skibe</u>	23	9	14	4	20	91
<u>1.000 kr.</u>						
<u>Bruttoindtægt</u>	<u>60.589</u>	<u>45.369</u>	<u>75.794</u>	<u>16.136</u>	<u>34.466</u>	<u>276.722</u>
Olie, is, salt, redskaber, agn, landingsudg.	15.580	13.212	21.125	4.798	9.095	78.058
Hyrer og pro- viant	29.539	18.818	28.157	6.721	12.555	114.429
Vedligeholdelse	6.413	4.573	7.302	1.685	5.218	29.748
Forsikring	2.141	1.799	2.784	460	1.230	10.317
Diverse	997	384	1.024	570	787	4.544
Renter	1.633	2.060	2.692	600	1.899	11.930
Afdrag	1.960	2.678	6.617	810	2.469	18.689
Administration	<u>1.262</u>	<u>822</u>	<u>469</u>	<u>210</u>	<u>653</u>	<u>3.960</u>
<u>Udgifter ialt</u>	<u>59.525</u>	<u>44.346</u>	<u>70.170</u>	<u>15.854</u>	<u>33.906</u>	<u>271.675</u>
<u>Overskud</u>	<u>1.064</u>	<u>1.023</u>	<u>5.624</u>	<u>282</u>	<u>560</u>	<u>5.047</u>

1) Heri også incl. skibe, der ikke har været til fiskeri hele året: 6 lineskibe, 2 trawlere, 2 fryseskibe, 5 notskibe og 6 industri-skibe

Kilde: Færøernes landsstyre

Af tabel 3. 13. fremgår det samlede driftsresultat for 118 udroerbåde over 15 BRT fordelt efter størrelse, uden hensyntagen til om de havde tilladelse til at trawle på landsoklen eller ikke. For udroerbådernes vedkommende er der ikke gjort forskel på, om de har været i fiskeri hele året, eller om de kun har landet nogle få gange.

Tabel 3. 13. 1. Driftsresultater for 1974 for udroerbåde med trawltilladelse

	15-24 BRT	25-40 BRT	41-55 BRT	Ialt
<u>Antal både</u>	18	15	16	49
<u>1.000 kr.</u>				
<u>Bruttoindtægt</u>	5.429	6.511	10.514	22.454
Fiskeredskaber, olie, landingsudgifter, agn	1.329	1.504	2.474	5.307
Hyrer og proviant	2.593	3.279	5.246	11.118
Vedligeholdelse	617	770	1.226	2.613
Forsikring	223	282	381	886
Diverse	30	122	147	299
Driftsudgifter ialt	4.792	5.957	9.474	20.223
Rest ¹⁾	637	554	1.040	2.231

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivning, skat og nettoindtægt

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 3. 13. 2. Driftsresultater for 1974 for udroerbåde uden trawltilladelse

	15-24 BRT	25-40 BRT	41-60 BRT	60 BRT	Ialt
<u>Antal både</u>	27	8	16	18	69
<u>1.000 kr.</u>					
<u>Bruttoindtægt</u>	5.806	1.851	7.654	11.746	27.057
Fiskeredskaber, olie, landingsudgifter, agn	1.386	388	1.379	2.125	5.278
Hyrer og proviant	2.766	1.213	4.178	6.101	14.258
Vedligeholdelse	603	221	988	1.330	3.142
Forsikring	217	120	249	479	1.065
Diverse	113	15	72	348	548
Driftsudgifter ialt	5.085	1.957	6.866	10.383	24.291
Rest ¹⁾	721	+ 106	788	1.363	2.766

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skat og nettoindtægt

Kilde: Færøernes landsstyre

For at belyse resultatet for de forskellige skibstyper har man i tabel 3. 14. opført gennemsnitsresultatet for årene fra 1970 til 1974. Af tabellen fremgår det, at nettofortjenesten er faldet, på trods af at indtægterne fra 1973 til 1974 er steget. Ændringerne i denne tabel er meget påvirket af, at skibe udgår og indgår i skibsflåden.

Tabel 3. 14. Gennemsnitsresultat for de forskellige skibstyper
1970-74

<u>Beløb i 1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>
<u>Saltfisk- og filét- trawlere</u>					
Antal skibe	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>11</u>	<u>7</u>	<u>9</u>
Bruttoindtægt	4.456	4.614	4.777	5.364	5.041
Driftsudgifter	<u>4.329</u>	<u>3.812</u>	<u>4.786</u>	<u>4.783</u>	<u>4.972</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskr.	<u>127</u>	<u>802</u>	<u>÷ 9</u>	<u>581</u>	<u>114</u>
<u>Industri-trawlere</u>					
Antal skibe	<u>9</u>	<u>16</u>	<u>19</u>	<u>25</u>	<u>20</u>
Bruttoindtægt	885	722	815	1.269	1.723
Driftsudgifter	<u>848</u>	<u>828</u>	<u>859</u>	<u>1.155</u>	<u>1.695</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskr.	<u>37</u>	<u>÷ 106</u>	<u>÷ 44</u>	<u>144</u>	<u>28</u>
<u>Stållineskibe</u>					
Antal skibe	<u>24</u>	<u>21</u>	<u>22</u>	<u>25</u>	<u>23</u>
Bruttoindtægt	1.266	1.703	1.846	2.324	2.634
Driftsudgifter	<u>1.381</u>	<u>1.673</u>	<u>1.848</u>	<u>2.200</u>	<u>2.588</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskr.	<u>÷ 115</u>	<u>30</u>	<u>÷ 2</u>	<u>124</u>	<u>46</u>
<u>Kraftblokskibe</u>					
Antal skibe	<u>17</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>19</u>	<u>14</u>
Bruttoindtægt	3.175	2.615	2.756	4.393	5.414
Driftsudgifter	<u>2.545</u>	<u>2.423</u>	<u>2.617</u>	<u>3.690</u>	<u>5.012</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskr.	<u>630</u>	<u>192</u>	<u>139</u>	<u>703</u>	<u>402</u>
<u>Fryseskibe</u>					
Antal skibe	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>6</u>	<u>4</u>
Bruttoindtægt	1.281	1.769	2.090	3.096	4.034
Driftsudgifter	<u>1.347</u>	<u>1.634</u>	<u>1.875</u>	<u>2.758</u>	<u>3.964</u>
Nettofortjeneste inden skat og afskr.	<u>÷ 66</u>	<u>135</u>	<u>215</u>	<u>388</u>	<u>70</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

For bedre at kunne belyse ændringer for de enkelte skibe har man i tabel 3. 15. for årene 1973 og 1974 kun taget de skibe med, der har været i fiskeri begge år. Af tabellen fremgår, at gennemsnitsindtægten for alle skibsarter var større i 1974 i forhold til 1973. Grunden til dette var for alle skibsarter med undtagelse af industritrawlere, at fiskepriserne steg mere end gennemsnitsfangsten reduceredes. Udgifterne, specielt olieudgifterne, steg mere end indtægterne, hvilket bevirkede, at det endelige resultat ikke blev så godt til trods for de gode fiskepriser.

Lineskibene havde en forhøjelse af indtægten på 7 %, medens saltfiskepriserne steg med 43 %. Udgifterne (med undtagelse af hyre) steg med 25 %, og overskudet (til renter, afdrag og administration) reduceredes med 33 %.

Lineskibe, der udelukkende drev ferskfiskefangst, havde en forhøjelse i indtægten på 20 %, den gennemsnitlige råfiskepris steg med 40 %, og udgifterne steg kun med 15 %. Årsagen hertil var, at reparationsudgifterne i 1973 var meget høje og derfor blev meget lave i 1974. Overskudet steg med 235 %. Årsagen til dette høje procenttal er, at overskudet kun var på 30.000 kr. i 1973, og der skal derfor ikke megen ændring i kroner og ører, før procenttallet bliver stort.

Indtægten for trawlere i ferskfiske- og saltfiskefangst steg med 27 %. Fiskepriserne for ferskfisk steg med 40 % og for saltfisk med 43 %. Udgifterne steg med 41 % og overskudet med 5 %.

Notskibene havde en indtægtsstigning på 1 %, fiskepriserne steg 10-20 %, udgifterne steg med 33 %, og overskudet reduceredes med 38 %.

Industriskibene havde en stigning i indtægten på 37 %, til trods for at fiskepriserne faldt med 10 %. Udgifterne steg med 61 %, og overskudet reduceredes med 8 %. Reparationsudgifterne var meget høje. Havde dette ikke været tilfældet, ville overskudet for industriskibene være steget i forhold til 1973.

I tabel 3. 16. er udroerbådene sat op på samme måde som skibene i tabel 3. 15. Dog har man her taget både med, der har fisket meget lidt, med det resultat at gennemsnitstallene bliver noget lave.

Udroerbådene havde en indtægtsstigning på 30 %, ferskfiskepriserne steg med 40 %, udgifterne med 32 % og overskudet med 25 %.

Tabel 3. 15. Gennemsnitstal for skibe, der har fisket hele året i 1973 og 1974

Lineskibe	1973	13	276	2.746	130	54	174	237	172	1.257	85	62	90	22	1.024	465
%ændring	1974		245	2.952	224	72	220	290	160	1.360	95	72	102	47	1.281	311
Lineskibe til fersk-fiskefangst	1973	6	253	1.843	115	23	135	313	196	866	81	9	67	27	946	31
%ændring	1974		259	2.204	197	8	201	288	181	1.012	98	0	78	39	1.088	104
Trawlere	1973	5	288	5.535	510	138	176	446		2.205	147	355	226	19	1.963	1.367
%ændring	1974		245	7.009	943	108	326	678		2.814	178	226	252	51	2.762	1.433
Notskibe	1973	11	277	4.887	265	201	246	332		1.735	69	363	164	28	1.650	1.502
%ændring	1974		265	4.858	462	234	301	502		1.728	84	364	207	44	2.200	930
Industri-skibe	1973	14	279	1.305	145	7	87	159		446	29	55	50	15	542	316
%ændring	1974		249	1.786	266	8	118	283		620	31	74	57	37	875	291
			+11%	37%	83%	14%	36%	78%		39%	7%	35%	14%	147%	61%	+8%

Kilde: Færøernes Landsstyre

Finansieringen af fiskerskibe

De færøske fiskerskibe finansieres normalt med et 10-årigt 1. prioritetslån i Færøernes realkreditinstitut på 50 % af anskaffelsesværdien (efter vurdering), et 15-årigt 2. prioritetslån i Danmarks Fiskeribank på 15-20 % og et tilskudslån fra landskassen på 15-25 %, medens de resterende 10-15 % er egenkapital. Landskassen yder endvidere 4. prioritetslån til dækning af eventuelle kurstab.

Herudover har landsstyret i 1973 med henblik på at fastholde fiskerflådens høje effektivitetsniveau, men også for at fastholde beskæftigelsen på de færøske skibsværfter, i henhold til lagtingslov nr. 43 af 24. august 1973 om lån til skibsbygning, industri og håndværk, fået bemyndigelse til at optage udenlandske lån på op til 50 mill. kr. På dette grundlag har landsstyret optaget et lån på 30 mill. kr. i Luxembourg, og der er disponeret over dette beløb til finansiering af bygning af 3 kraftblokskibe på skibsværftet i Skáli. 2 af skibene er leveret i 1975 og det sidste i 1976, men det er tvivlsomt, om landskassens endelige udgifter hertil vil kunne holdes indenfor rammerne af allerede optagne lån. Lånene er ydet som 1. prioritetslån på 50 % af kontraktsummen, men såfremt det ikke er muligt at få fiskeribanklån i skibene, vil landskassens 1. prioritetslån blive forhøjet til 65 % af kontraktsummen. Herudover ydes det sædvanlige tilskudslån på 25 % til skibe, der bygges på færøske værfter.

Skibe, bygget i Norge, kan opnå norsk finansiering med et 7-årigt 1. prioritetslån på 70 % af kontraktsummen med landskassegaranti for en del af dette beløb. Herudover yder landskassen tilskudslån på 20 %, således at kravet til egenkapital udgør 10 % af kontraktsummen.

Færøernes realkreditinstitut

Instituttet er oprettet i henhold til lov nr. 60 af 12. marts 1955 med det formål at yde lån til opbygning af reale værdier på Færøerne. Indtil videre er instituttets opgave indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne. Instituttets udlånsmidler fremskaffes ved en grundfond, etableret på grundlag af de midler, der i henhold til lov nr. 209 af 7. juni 1952 er stillet til rådighed for Færøerne (Marshallmidlerne), og ved udstedelse af obligationer.

Realkreditinstitutets lånevirksomhed finansieres hovedsagelig ved udstedelse af 10-årige obligationer, der er statsgarante-

rede, senest i henhold til lov nr. 605 af 28. november 1973, der giver hjemmel til i perioden 1974-79 at udstede obligationer med statsgaranti for indtil 75 mill. kr. De af instituttet udstedte 6 % obligationer er siden november 1967 overtaget til parikurs af Danmarks Nationalbank. Renten er med virkning fra den 1. april 1974 sat op til 7 %. Obligationerne vil fortsat blive overtaget til parikurs af nationalbanken.

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt ialt 180,5 mill. kr., og restgælden ved udgangen af 1975 udgjorde 69,3 mill. kr. med garanti i 2 trawlere, 48 fartøjer over 100 BRT og 51 fartøjer under 100 BRT.

Tabel 3. 17. Instituttets udlån, låntagning og egenkapital
pr. 1. april 1965-76

	Udlån		Låntagning		Egenkapital	
	Antal	Restgæld	Obl. lån	Andre lån ¹⁾	Ialt	
		Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.
1965	73	38,6	33,4	2,6	36,0	15,6
1966	89	38,0	33,9	2,1	36,0	16,8
1967	85	31,3	29,8	2,0	31,8	18,4
1968	94	29,5	27,0	2,0	29,0	20,6
1969	106	32,4	29,4	2,0	31,4	22,8
1970	119	37,5	32,5	2,0	34,5	23,3
1971	119	39,7	36,2	2,0	38,2	26,0
1972	118	44,0	39,5	2,0	41,5	29,2
1973	117	46,3	42,8	2,0	44,8	31,2
1974	112	53,7	44,6	2,0	46,6	32,3
1975	107	62,0	51,1	2,0	53,1	37,3
1976 ²⁾	101	69,3	56,8	2,0	58,8	37,6

1) Den anførte låntagning er sket hos Danmarks Nationalbank og hos færøske institutioner 2) Pr. 1. januar

Kilde: Færøernes realkreditinstitut

Realkreditinstituttet har givet følgende tilsagn om lån til udbetaling efter den 1. januar 1976:

6 lineskibe (Polen), tilsagn fra 1974

1 lineskib (Færøerne)

1 ferskfisktrawler (Norge)

1 50 tons fiskerfartøj (Færøerne), tilsagn fra 1974

1 20 tons fiskerfartøj (Færøerne), tilsagn fra 1973

3 udroerbåde (Færøerne)

Ny motor i 2 fiskerfartøjer (Færøerne), tilsagn fra 1974 og 1975
Forlængelse af 1 industritrawler (Færøerne)

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Ved lov nr. 203 af 10. juli 1959 blev fiskeribankens låne-
område udstrakt til også at omfatte Færøerne. Indtil da var der
blevet ydet støtte i form af lån fra statskassen i henhold til en
særlig lov. Fiskeribankens lån ydes normalt som 10- eller 15-åri-
ge obligationslån til en nominel rente, der i dag er 9 % p. a.
Højeste og laveste kurs var i marts 1975 for de 15-årige lån 86 -
80 3/4 og for de 10-årige lån 87 - 83 1/2.

Tabel 3. 18. Fiskeribankens bevilgede lån på Færøerne

<u>Finansår</u>	<u>Antal</u>	<u>1.000 kr.</u>
1968/69	10	2.216
1969/70	9	1.719
1970/71	20	6.338
1971/72	20	3.996
1972/73	24	4.204
1973/74	19	8.202
<u>1974/75</u>	<u>14</u>	<u>9.851</u>
<u>Ialt</u>	<u>116</u>	<u>36.526</u>

Kilde: Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Restgælden af færøske lån til fiskeribanken var den 31.
marts 1975 ialt på 28,4 mill. kr. eller ca. 7,5 % af bankens sam-
lede udlån.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af
de nye fiskerskibe med tilskudslån, med kurstabslån og ved påtagel-
se af garantiforpligtelser.

Tabel 3. 19. Landskassens tilskuds- og kurstabslån i årene
1969/70 - 1974/75

<u>Finansår</u>	<u>Tilskudslån</u>	<u>Kurstabslån</u>
1969/70	8,9 mill. kr.	0,2 mill. kr.
1970/71	2,0 mill. kr.	0,1 mill. kr.
1971/72	3,2 mill. kr.	0,5 mill. kr.
1972/73	5,2 mill. kr.	0,3 mill. kr.
1973/74	6,7 mill. kr.	0,8 mill. kr.
<u>1974/75</u>	<u>9,5 mill. kr.</u>	<u>1,1 mill. kr.</u>

Kilde: Landskasseregnskabet

Tilskudslånene er rente- og afdragsfri og skal kun tilbagebetales ved salg ud af landet. De varierer i størrelse og udgør 15-20 % af anskaffelsessummen for skibe bygget i udlandet og 25 % for skibe bygget på Færøerne. Værdien af nybygninger til levering i 1976 udgør ca. 100 mill. kr., hvoraf landsstyret skal udbetale 20 % i tilskud. Værdien af de indtil nu kontraherede skibe til levering i 1977 kan opgøres til ca. 60 mill. kr.

I henhold til lagtingslov nr. 28 af 30. maj 1970 om fornyelse af fiskerflåden er der endvidere mulighed for 15 % tilskud til udskiftning af motorer og tekniske installationer m.v. Hvis de tekniske installationer finder sted i udlandet, ydes der kun 8 % tilskud. Herudover er der ifølge samme lov mulighed for 70 % landskassegaranti til overbygninger og installation af kraftblok. Endelig er der ved en ændring i toldloven for 1973 åbnet mulighed for refusion af toldudgiften ved visse installationer i fiskerskibe.

I 1975 blev lagtingslov nr. 63 af 3. september s. å. sat i kraft, og den giver landsstyret sammen med finansudvalget hjemmel til på landskassens vegne at garantere for lån til omfattende ombygning af dæksfartøjer, således at de gøres mere anvendelige i fiskerierhvervet.

Kurstabslånene er efter indførelse af nationalbankens købsordning af væsentlig mindre betydning end tidligere, da der nu kun er kurstab på fiskeribankobligationerne.

Der er i 1974 i en række tilfælde givet tilsagn om landskassegaranti i forbindelse med prioriteringen af skibe, der bygges i Norge. Det norske 1. prioritetslån dækker 70 % af kontraktsummen, heraf har landskassen givet garanti for de sidste 14 % (d. v. s. fra 56 % og op til 70 %). Hertil kommer på de samme kontrakter tilsagn om et tilskudslån på 20 %.

Endvidere er der i en række tilfælde i 1974 i henhold til lagtingslov nr. 29 af 1. maj 1973 om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder, (kriseloven), givet landskassegaranti for lån til skibe, der er kommet i økonomiske vanskeligheder som følge af uheld eller dårlige fiskerimuligheder, og hvor der er udsigt til, at driften efter alle foreliggende oplysninger vil kunne blive rentabel. Landskassens garanti dækker 85 % af den nødvendige nye kapital, og det er en betingelse for garantien, at rederiet selv har de resterende 15 %.

LANDBRUGET

Landbruget var indtil århundredskiftet Færøernes hovederhverv, men produktionen er nu, i forhold til andre erhverv, ret begrænset. Ifølge nationalregnskabet for 1973 bidrog landbruget kun med 1,93 % af Færøernes samlede bruttonationalindtægt (fiskerierhvervet 30,46 %).

Efter folketællingen for 1970 arbejdede 2,5 % af de erhvervsaktive i landbruget.

Som helhed kan det siges, at landbrugsproduktionen har været dalende. Hovedårsagen hertil er usikre pris- og markedsforhold som følge af, at landbrugsvarer importeres i større mængder og til priser, der påvirkes af tilskud i produktionslandet.

Landbrugets hovedprodukter er kød og mælk samt kartoffel- og grøntsagsavl.

Table 3. 20. Kvæghold i 1965 og 1970-1973

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Antal besætninger	1.156	810	762	621	576
Hornkvæg ialt	2.589	2.550	2.368	2.263	2.202
Heraf køer og kvier, der har kælvet	1.839	1.699	1.591	1.508	1.340
Antal malkekøer m.m. gen- <u>nemsnitlig pr. besætning</u>	<u>1,6</u>	<u>2,1</u>	<u>2,1</u>	<u>2,4</u>	<u>2,3</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Mælkeproduktionen

På trods af fald i antallet af malkekøer, har mælkeproduktionen været den samme. Den er på ca. 4 mill. liter pr. år. Der produceres 65 % af al konsummælk, medens produktionen i forhold til det samlede forbrug af mejeriprodukter kun svarer til ca. 35 %.

Grunden til, at mælkeproduktionen har været den samme, medens antallet af malkekøer er dalet, er, at såvel malkekvæget som staldbygningerne og fodringen er forbedret.

I tidsrummet 1972-1975 er der bygget 18 større stalde til gennemsnitlig 13 køer, de største stalde, til ca. 20-45 køer, er bygget i forbindelse med nyopdyrkning. Byggeudgifterne for disse stalde ligger i dag på 15.000 kroner pr. ko.

Kødproduktionen

Produktionen af fårekød er ca. 500 tons om året, og dette er ca. 50 % af det samlede forbrug. Af oksekød er produktionen

ca. 55 tons om året.

Til bygder, der ligger afsides, ydes et tilskud på 2 kr. pr. kilo til produktionen af oksekød. Produktionen af dette kød er ca. 10 tons om året. Fra 19. september til 31. december 1975 var en tilskudsordning gældende, som gav 5 kroner pr. kilo til oksekød. Der importeres ca. 240 tons udenlandsk oksekød. Dette kød kommer fra EF-lande, hvor produktionen har været for stor, således at importpriserne ligger langt under, hvad det koster at producere kød på Færøerne.

Tabel 3. 21. Fårehold 1965 og 1970-1973

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Antal får 1. december	70.451	65.349	68.424	68.343	68.123
Antal lam	50.451	42.029	47.795	50.683	50.210
Slagtninger: får og lam	46.315	37.630	43.085	45.895	45.947
<u>Uld i kg</u>	<u>50.502</u>	<u>45.176</u>	<u>53.574</u>	<u>57.590</u>	<u>57.108</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

Opdyrkning

Langt den største del af det, der opdyrkes, er i forbindelse med bygning af nye stalde eller til større foderproduktion til eksisterende stalde. Forbedring af gammel indmark er i stadig nedgang. Der ydes tilskud til opdyrkning.

Tabel 3. 22. Oversigt over opdyrkning i 1972-1975

	<u>Nyopdyrkning m²</u>	<u>Forbedring af indmark m²</u>
1972	105.000	44.000
1973	170.000	65.000
1974	216.000	24.000
<u>1975</u>	<u>190.000</u>	<u>16.000</u>

Kilde: Færøernes jordråd

Kartoffelproduktionen er stadig dalende. I 1973 var den ca. 1000 tons, og dette er omtrent 25 % af det samlede kartoffelforbrug.

Tabel 3. 23. Kartoffelavl 1965 og 1970-1973

	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Antal dyrkere	2.424	2.382	2.360	2.106	2.062
Dyrket areal i 1000 m ²	1.113	976	974	935	834
Kartoffelhøsten i 100 kg	14.291	16.364	13.010	11.765	10.581
<u>Udbyttet i kg pr. 1000 m²</u>	<u>1.284</u>	<u>1.677</u>	<u>1.336</u>	<u>1.260</u>	<u>1.268</u>

Kilde: Færøernes landsstyre

I årene 1973, 1974 og 1975 har der været afholdt kurser for landbrugere på Føroya Fólkaháskúli. I kurserne, som er blevet afholdt tidligt om foråret, har mellem 15 og 18 landbrugere deltaget. Kurserne har varet ca. en uge, og der er blevet undervist i de almindelige fag for landbrugere.

Veterinærvæsen

I henhold til hjemmestyreloven er veterinærvæsen særanliggende. Landsdyrlægen er rådgivende for landsstyret og andre myndigheder med hensyn til veterinære spørgsmål og har pligt til at varetage alt sædvanligt dyrlægearbejde såsom tilsyn med gældende veterinære bestemmelser, fremsætte forslag til iværksættelse af bestemmelser til forebyggelse af sygdomme hos husdyr og iøvrigt iværksætte foranstaltninger i akutte tilfælde for at forebygge sygdomme og følger af sygdomme hos husdyr og ferskvandsfisk. Landsdyrlægen skal efter omstændighederne være folk behjælpelig med almindelig dyrlægehjælp.

Ved lagtingslov nr. 18 af 6. maj 1975 om offentligt laboratorium er HYGIEJNISK LABORATORIUM underlagt landsdyrlægeembedet. Laboratoriet har til formål at foretage undersøgelser af vand, råstoffer og alle stoffer overhovedet til fødevarereproduktion m. m.

I begyndelsen bliver hovedvægten lagt på garanti for madvarer til eksport. I denne forbindelse er arbejdet på fiskerilaboratoriet, der virkede fra 1950 til 1975, underlagt laboratoriet.

I henhold til reglement nr. 82 af 12. november 1975 er laboratoriet ekspedition for tilsynsmyndighederne, der virker i henhold til lagtingslov nr. 41 af 22. juni 1972 om autorisation for virksomheder og fiskerfartøjer til produktion af fødevarer og reglement nr. 47 af 21. september 1973 om indretning af og tilsyn med fiskevirksomheder og fiskerfartøjer.

Foruden landsdyrlægen, som har ansvaret for laboratoriet, er der ansat 1 veterinær afdelingsleder, der har ledelsen, 1 laboratoriemedhjælper på fuld tid og 2 på halv tid.

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V.

Betydningen af dette afsnit inden for færøsk økonomi fremgår af nationalregnskabet for året 1973, som Búskaparráðið har opstillet.

En oversigt over bevægelserne i årene 1965 til 1973 fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 3. 24. Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, bygge- og anlægsvirksomhed 1965 og 1970-73

<u>Årets priser</u>	<u>1965</u>		<u>1970</u>		<u>1972</u>		<u>1973</u>	
	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>	<u>1000 kr.</u>	<u>%</u>
Håndværk og industri	42.367	11,0	80.344	14,0	106.676	14,1	132.675	15,0
Bygge- og anlægsvirksomhed	42.820	11,0	60.600	10,0	89.091	11,8	104.000	11,7
<u>Ialt</u>	<u>85.187</u>	<u>22,0</u>	<u>140.944</u>	<u>24,0</u>	<u>195.767</u>	<u>25,9</u>	<u>236.675</u>	<u>26,7</u>

Kilde: Búskaparráðið

Stigningen i bruttofaktorindkomsten for denne del af erhvervs- livet har været jævn, fra 22,0 % i 1965 til 26,7 % i 1973 af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst.

I henhold til lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling er der mulighed for at opnå lån og tilskud op til 50 % af investeringen til større virksomheder, der bygges med produktion til eksport for øje. I finansåret 1974/75 har rådet for denne fond, "Direktoratet for egnsudvikling", behandlet 5 låneansøgninger fra færøske virksomheder. Tilsagn om lån og tilskud (lån kr. 2.400.000 og tilskud kr. 1.390.000) er bevilget til en virksomhed inden for sten-, ler- og glasindustrien og to virksomheder inden for næringsmiddelproduktion, medens to ansøgninger blev afslået.

I tidsrummet 1. april til 31. december 1975 har 5 ansøgninger om lån og tilskud været til behandling. To af disse har fået tilsagn om lån på ialt kr. 1.525.000 og tilskud på ialt 2.110.000 kr., medens to blev afslået, og en ikke blev endelig afgjort.

Færøernes industrifond

Færøernes industrifond er stiftet i henhold til lagtingslov nr. 60 af 24. september 1970 med det formål at yde lån til håndværks- og industrivirksomheder, til nybygninger, udvidelser, rationalisering og omdannelse til ændrede markedsforhold.

Fonden bestyres af en bestyrelse på 7 medlemmer, der er valgt af Færøernes landsstyre.

Fonden yder lån mod pant i bygninger og arbejdsredskaber at tilbagebetale over henholdsvis 20 og 10 år. Renten er for tiden 9 % p. a.

Fondens grundkapital er 4,5 mill. kr., og fonden har til ydelse af lån fået lån fra Investeringsfonden for Færøerne. Ydel- sen fra Investeringsfonden var den 31. december 1975 15 mill. kr., hvoraf 5 mill. kr. ikke var udbetalt.

Siden fonden påbegyndte sin virksomhed, har 36 virksomheder fået bevilget lån på ialt 14.685 mill. kr., medens ansøgninger på ialt 6,1 mill. kr. ikke blev endelig afgjort. Fondens egen- kapital var 1. april 1975 6,2 mill. kr.

Industriens udviklingsfond

Ved lagtingslov nr. 37 af 26. juni 1973 blev Industriens udviklingsfond (Menningargrunnur Idnaðarins) etableret. Fonden bestyres af en bestyrelse på 3 medlemmer valgt af Færøernes lag- ring hvert tredje år, dog således at der hvert år afgår et medlem.

Fondens formål er at yde hjælp til fremme af foranstaltning- ger, der kan skabe bedre forhold for industri, håndværk og ser- viceforetagender såsom:

1. ydelse af opbygningskredit,
2. ydelse af eksportkredit eller eksportgaranti,
3. ydelse af rentetilskud,
4. ydelse af tilskud til oplæring, undersøgelser og vareudvikling,
5. ydelse af hjælp til markedsundersøgelser, eksporttilskud o. l.,
6. ydelse af hjælp til udvikling på særlige pladser,
7. ydelse af lån og/eller tilskud til tillægsinvesteringer, fi- nansiering og drift af nydannede virksomheder og omdannelse af eksisterende til ændret marked o. l.

Fonden får midler til at virke for fra landskassen, og lag- tinget tager stilling til bevillingerne forud for hvert finansår. Fonden har virket i næsten 3 år og har fået 4 mill. kr. i hvert af de tre foregående finansår 1973/74, 1974/75 og 1975/76.

Færøernes industriforening

Færøernes industriforening har etableret og driver Indu- strikontoret (Ídnaðarstovan) med en industrirådgiver som leder.

Institutionen har i det forløbne år behandlet mere end 30 ansøgninger om lån og tilskud til finansiering af nye virksomhe-

der, udvidelse af ældre virksomheder og til rationaliseringsforanstaltninger. Heraf har 20 ansøgere fået bevilget lån, medens 7 ansøgninger blev afslået, og ca. 5 ikke blev færdigbehandlet i året. Til finansiering af disse investeringer er der ansøgt om lån fra såvel egsudviklingsfonden, Færøernes industrifond, udviklingsfonden som fra banker og sparekasser.

Ídnaðarstovan havde ved årets slutning flere større ansøgninger til behandling, ialt på ca. 30 mill. kr.

Den 31. december 1975 var der registreret 450 håndværks- og industrivirksomheder: 7 bryggeri-, sukkervare- og kemiske virksomheder, 32 fiskeindustrivirksomheder, 10 virksomheder til produktion af fiskeredskaber, 16 skibs- og bådværfter, 87 maskin-, automobil- og blikkenslagerværksteder, 10 cement- og stenfabrikker, 14 klæde- og skræddervirksomheder, 19 trykkerier, 27 bagerier, 71 byggevirksomheder, 52 snedker- og tømmerindustri- virksomheder, 47 elektriker- og radiomekanikervirksomheder, 27 malervirksomheder og 10 andre virksomheder.

I de registrerede virksomheder arbejder ca. 4.000 personer, heraf ca. 80 % mænd og 20 % kvinder.

Størrelsen af virksomhederne er forskellig, dog for det meste små virksomheder, selv efter færøske forhold.

Forholdet er:

På ca. 60 %	af virksomhederne	arbejder mellem 1 og 5 personer
På ca. 24 %	"	" " " " 6 og 10 "
På ca. 15 %	"	" " " " 11 og 100 "
På ca. 1 %	"	" " " " over 100 personer

HANDELS-, SERVICE OG TRANSPORTERHVERV

Handels- og serviceerhverv

Områderne er som andre erhvervsforhold særanliggende med færøsk lovgivning, dog er de almindelige erhvervsretlige love sat i kraft på Færøerne. Man kan nævne: lagtingslov nr. 33 af 20. december 1955 om næring med senere ændringer, lov nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 15. maj 1970 om passager- og godsbefordring og lagtingslov nr. 24 af 28. marts 1956 om forsikringsvirksomhed med senere ændringer.

Fra nationalregnskabet for 1973 er bruttofaktoringkomsten for denne del af erhvervet vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 25. Bruttofaktoringkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1965 og 1970-73

Årets priser

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Handel, forlystelser og hoteller	42.072	56.671	68.563	77.168	90.875
Pengeinstitutter	15.646	31.058	40.239	47.819	50.732
Liberale erhverv	3.600	6.100	6.400	7.000	7.800
Husgerning	4.200	6.700	7.000	7.500	7.600
Skibsfart	10.440	11.660	13.980	20.118	28.085
Transport	<u>12.640</u>	<u>19.900</u>	<u>20.900</u>	<u>22.456</u>	<u>24.340</u>
Ialt	88.598	132.089	157.082	182.511	209.432

Kilde: Búskaparráðið

Færøske forsikringsselskaber har i henhold til lagtingslov monopol til at drive forsikringsvirksomhed, og alle sådanne selskaber er i Tryggingarsambandið Føroyar. I 1974 blev der tegnet 12.884 forsikringspolicer, og dette var 1.418 policer mere end i 1973. De samlede forsikringspræmier steg fra 1973 til 1974 med ca. 5,7 mill. kr. til 36,1 mill. kr., svarende til en stigning på 18,8 %. I 1974 blev der anmeldt skader på skibe for 16,2 mill. kr. mod 12,2 mill. kr. i 1973. Tryggingarsambandið's samlede nettofortjeneste for året 1974 var 3,4 mill. kr.

Tabel 3. 26. Antal aktieselskaber 1970-1975

	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. december</u>
1970	264	25	3	286
1971	286	30	3	313
1972	313	41	0	354
1973	354	32	1	385
1974	385	41	7	419
1975	419	22	17	424

Kilde: Aktieselskabsregistret

Ved udgangen af 1975 var der ialt 41 kommanditselskaber. At der i de nærmeste foregående år blev etableret så mange kommanditselskaber, kommer antagelig af, at kommanditisterne kun blev beskattet af det, de fik udbetalt fra selskabet. Dette er ændret, og nu bliver både kommanditselskaber og aktieselskaber beskattet som enkeltpersoner. Den almindeligste form for selskaber, hvor der er tale om, at folk slår sig sammen om at købe skibe, er nu partsrederierne.

Transport

Til person- og godstransport søværts som landværts kræves en forud meddelt skriftlig tilladelse fra landsstyret. Denne tilladelse kan dog meddeles af kommunerne, hvis befordringen ikke rækker over kommunens grænser.

Søtransporten mellem øerne bliver med nogle få undtagelser varetaget af det offentlige. I 1974 overtog det landsejede rederi "Strandfaraskip Landsins" færgeforbindelsen Tórshavn-Skálafjørður, og fra 1976 overtager landet også færgeforbindelsen mellem Vestmanna og Oyragjógv. Dermed bliver al søtransport mellem øerne varetaget af landet.

Persontransporten til lands varetages af private selskaber, ruterne går til bestemte tider, som oftest koordineret med skibsruterne. Billetpriisen er godkendt af det færøske prisråd.

Motorkøretøjer

Antallet af motorkøretøjer på Færøerne stiger stadig. Ved udgangen af 1975 var der ialt 10.015 motorkøretøjer, fordelt med 7.430 biler og motorcykler og 2.585 knallerter. For 10 år siden, i 1965, androg antallet af biler og motorcykler 2.052 og i 1970 3.639.

Tabel 3. 27. Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1975

	<u>Last- og varevogne</u>	<u>Busser</u>	<u>Hyre- vogne</u>	<u>Person- vogne</u>	<u>Motor- cykler</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	448	9	110	2.204	57	2.828
Norðoyar	106	1	52	646	21	856
Eysturoy	189	22	50	1.412	13	1.686
Streymoy	81	8	27	477	7	600
Vágar	57	11	21	380	11	480
Sandoy	35	9	10	115	28	197
Suðuroy nordre	63	10	25	321	25	444
Suðuroy søndre	45	9	7	269	9	339
Ialt 1975	1.024	79	302	5.854	171	7.430
Ialt 1974	934	82	321	5.308	180	6.825
Ialt 1973	811	68	319	4.370	204	5.772

Kilde: Landfogeden på Færøerne

I året 1975 er der indregistreret 1.024 nye biler og udstedt 1.711 nye førerbeviser.

Fra 1974 til 1975 steg antallet af motorkøretøjer med 18,2 %, medens stigningen fra 1974 til 1975 var 8,8 %.

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Flyvetrafikken er fællesanliggende. Alle udgifter i forbindelse med flyvepladsen på Vágar bliver afholdt af staten.

Tabel 3. 28. Antallet af flyvepassagerer i årene 1970-75

<u>Antal passagerer</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Ankomst fra:</u>						
Danmark	6.164	7.563	11.054	12.811	14.411	13.220
Norge	900	1.039	862	1.023	1.000	820
Island	1.229	1.393	1.639	2.435	2.365	1.845
Skotland	522	423	411	565	496	655
Færøerne	-	-	-	-	233	-
Andre lande	-	-	44	-	-	29
Ialt ankommet	8.815	10.418	14.010	16.834	18.505	16.559

(fortsættes)

Antallet af flyvepassagerer i årene 1970-75 (fortsat)

<u>Antal passagerer</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Afrejse til:</u>						
Danmark	6.607	8.017	10.889	12.579	14.024	13.397
Norge	651	782	999	1.262	1.257	950
Island	1.189	1.333	1.519	2.487	2.284	1.480
Skotland	548	436	513	689	609	731
Andre lande	-	-	44	-	-	24
Færøerne	-	-	-	-	232	-
Ialt afrejst	8.995	10.568	13.964	17.017	18.406	16.582
<u>Transit</u>	142	47	1	-	-	-
Passagerer ialt	17.952	21.033	27.975	33.851	36.911	33.151

Kilde: Statens luftfartsvæsen

I forhold til 1974 er passagerantallet i 1975 gået ned med 10,2 %. Hvad årsagen til dette kan være, er ikke helt let at vurdere, men muligvis er det fordi de økonomiske forhold i sidste halvdel af 1975 ikke var så gode som de havde været, men det er formentlig snarere, fordi et nyt skib "Smyril" blev sat ind i en rute udenlands i sommerhalvåret. Denne rute var til Island og Norge, og man kan også se en tydelig nedgang i passagerantallet til Island.

Kun passagerantallet til Skotland er steget i forhold til det foregående år, nemlig med 32,0 %. Passagerantallet fra Danmark gik ned med omkring 8,3 %, fra Norge med omkring 18 %, fra Island med omkring 22,0 %. Også antallet af afrejsende var faldende. Antallet af afrejsende til Danmark faldt med omkring 4,5 %, til Norge med 24,4 % og til Island med 35,2 %. Antallet af afrejsende til Skotland steg med 20 % i forhold til det foregående år.

"Andre lande" hidrører fra, at Flogfelag Føroya i sidste halvdel af 1975 påbegyndte taxaflyvning med et fly, som det selv ejer.

Der er i 1974 efter forhandlinger mellem regeringen og Færøernes landsstyre truffet beslutning om, at flyvepladsen på Vágar skal udstyres med et radionavigatorisk hjælpemiddel, og at landingsbanen skal forlænges med 300 meter fra de nuværende 1.100 meter til 1.400 meter med henblik på beflyvning af flyvepladsen med større fly samtidig med, at banen bringes i overensstemmelse med ICAO's

bestemmelser vedrørende bredde og sikkerhedszoner.

Der vil endvidere blive truffet beslutning om installation af nye belysningsanlæg, når det er afgjort, hvilke flytyper, der fremtidig skal benyttes ved beflyvning af Færøerne.

Besejling

Medens antallet af flyvepassagerer udviser et fald, gør det samme sig ikke gældende i skibspassagertrafikken. Her er der tale om en meget stor stigning, fra 11.236 til 21.637 i antallet af ankomne og afrejste passagerer. Dette har sin årsag i, at "Strandferðslan" sidste år indsatte passagerskibet "Smyril" i sejlads på udlandet. Året før, i 1974, var der kun tale om skibstrafikforbindelse mellem Færøerne og Danmark, medens der i 1975 både blev forbindelse med Island (Akureyri) og Norge (Bergen). Det kan nævnes, at der rejste omkring 5.500 passagerer til og fra Norge og 2.700 til og fra Island.

Medens der var et fald i antallet af flyvepassagerer til Danmark, var der en stigning i antallet, der rejste ad søvejen. For året 1974 var antallet af ankomne og afrejste 11.236, medens det i 1975 var kommet op på 13.427, eller en stigning på 19,5 %.

Ligesom i 1974 var det i 1975 kun tale om sejlads i sommerhalvåret. I 1976 påbegyndes også sejlads til Skotland. Det er "Smyril", der skal varetage denne.

Det samlede antal passagerer er steget fra 48.147 til 54.797, eller en stigning svarende til 13,8 %.

Tabel 3. 29. Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1975

	<u>Ankomne</u>	<u>Afrejst</u>
Danmark	6.959	6.468
Norge	2.600	2.900
Island	1.400	1.300
Andre lande	-	10
<u>Ialt</u>	<u>10.959</u>	<u>10.678</u>

Kilde: Fa. H. C. Müller, P/f Skipafelagið Føroyar og Strandferðslan

SKIBSFLÅDEN

Ved udgangen af 1975 var antallet af skibe over 20 BRT 276 skibe på ialt 60.058 BRT.

Dette er en tilgang i forhold til sidste år på 9 skibe og ialt 5.690 BRT.

Tabel 3. 30. Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1973, 1974 og 1975

	<u>1973</u>		<u>1974</u>		<u>1975</u>	
	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>
Fiskerskibe	217	42.688	218	43.361	227	46.314
Passagerskibe	14	2.303	14	2.303	15	4.757
Fragtskibe	20	6.739	19	7.049	20	7.442
Sandskibe	13	1.337	13	1.336	11	1.226
Olieskibe	1	92	1	92	1	92
Havundersøgelsesskibe	1	138	1	138	1	138
Lystfartøj	1	89	1	89	1	89
Ialt	267	53.386	267	54.368	276	60.058

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 31. Tilgang af fartøjer i 1975

<u>Navn:</u>	<u>Byggeår:</u>	<u>BRT:</u>	<u>Art:</u>	<u>Byggested:</u>
Christian í Grótinum	1975	414	Notskib	Skála
Edith M.	1975	334	Industri trawler	Holland
Fleyr	1975	227	Industri trawler	Tyskland
Froyur	1975	272	Trawler (ferskfisk)	Norge
Gerðhamar	1975	186	Lineskib	Norge
Horizont	1975	300	Trawler (rejer)	Norge
Hvítanes	1975	457	Trawler (rejer)	Norge
Høgifossur	1975	393	Trawler (rejer)	Norge
Marjun III	1975	54	Trawlskib	Danmark
Polarborg I	1975	352	Trawler (ferskfisk)	Norge
Polarborg II	1975	352	Trawler (ferskfisk)	Norge
Reynsmúli	1966	24	Dæksbåd	Vágur
Sam II	1975	217	Færge	Norge
Sigmundur Brestisson	1975	645	Trawler (ferskfisk)	Norge
Smyril	1969	2430	Passagerskib	Danmark
V. U. Hammershaimb	1964	803	Trawler (rejer)	England
Star Sea	1967	393	Fragtskib	Danmark
Ialt 17 skibe		7853		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af de 17 nyanskaffede skibe var 14 nybygninger, medens de andre skibe er: Smyril 6 år, Star Sea 8 år og V. U. Hammershaimb 11 år.

Tabel 3. 32. Afgang af fartøjer i 1975

<u>Navn:</u>	<u>Byggeår:</u>	<u>Art:</u>	<u>Årsag:</u>
Búgvín	1957	Lineskib (træ)	forlist
Dúgván	1943	Passagerskib	sænket
Gamli Rókur	1933	Sandskib	sænket
Heidi	1946	Lineskib (træ)	noteret til under 20 ton
Jógvan Elias Thomsen	1950	Saltfisktrawler	solgt til Spanien (ophug.)
Kap Farvel	1963	Ferskfisktrawler	solgt til Syd- afrika
Sólborg	1968	Notskib	solgt til Danmark
Streymur	1924	Sandskib	solgt til Danmark

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 33. Den samlede færøske skibsflåde 1966-75

<u>År</u>	<u>pr. 1. jan.</u>		<u>Tilgang</u>		<u>Afgang</u>		<u>pr. 31. dec.</u>	
	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>	<u>Antal</u>	<u>BRT</u>
1966	215	41.469	3	1.396	13	2.063	205	40.829
1967	205	40.829	3	1.499	9	4.250	199	38.078
1968	199	38.078	6	2.969	3	788	202	40.269
1969	202	40.269	20	6.061	6	1.016	216	45.314
1970	216	45.314	12	2.231	5	712	233	46.833
1971	233	46.833	21	3.935	3	785	241	49.983
1972	241	49.983	30	2.939	6	1.491	265	51.431
1973	265	51.431	21	6.467	19	4.512	267	53.386
1974	267	53.386	15	6.075	15	5.207	267	54.368
1975	267	54.368	17	7.853	8	2.189	276	60.058

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Fiskeskibsflåden er vokset med 2.953 ton i 1975, og passagerflåden med 2.454 ton (Smyril).

Til belysning af den fortsatte fornyelse og modernisering af fiskerflåden er der i næste tabel givet en oversigt over antallet af fiskerskibe i hver kategori, deres bruttotonnage og vejede gennemsnitsalder, d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af 1973, 1974 og 1975.

Tabel 3. 34. Fiskerflåden fordelt efter art i 1973, 1974 og 1975

	Antal			Bruttotons			Vejet gennemsnitsalder		
	1973	1974	1975	1973	1974	1975	1973	1974	1975
<u>Stålskibe:</u>									
Saltfisktrawlere	8	5	4	6.971	4.251	2.757	14,3	11,9	8,1
Fabrikstrawlere	4	7	10	1.977	3.353	4.250	6,5	9,5	6,4
Industrifisktrawlere	<u>30</u>	<u>35</u>	<u>35</u>	<u>8.194</u>	<u>9.900</u>	<u>9.831</u>	<u>8,6</u>	<u>9,1</u>	<u>9,9</u>
Trawlere ialt	42	47	49	17.142	17.504	16.838	10,7	9,8	8,7
Lineskibe	29	31	31	7.315	7.782	7.707	11,8	12,1	12,8
Notskibe	20	19	19	7.486	7.612	7.672	7,4	6,9	7,5
Fryseskibe	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>16</u>	<u>2.752</u>	<u>3.150</u>	<u>5.346</u>	<u>9,1</u>	<u>9,0</u>	<u>8,0</u>
Ialt	101	108	115	34.695	36.048	37.563	8,8	10,1	9,6
<u>Træskibe:</u>									
Trawlere	7	6	6	859	759	759	25,7	29,8	30,8
Lineskibe	94	91	91	5.354	5.189	5.184	35,8	36,3	37,0
Andre	<u>8</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>1.126</u>	<u>677</u>	<u>677</u>	<u>66,7</u>	<u>62,9</u>	<u>63,9</u>
Ialt	109	102	102	7.339	6.625	6.620	39,3	38,3	39,1
Oplagte skibe	7	8	10	654	688	2.132	78,9	76,3	33,9
Fiskerskibe ialt	217	218	227	42.688	43.361	46.314	16,2	15,0	14,6

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af tabellerne ses, at gennemsnitsalderen efter vægt er større for træskibene end for stålskibene, henholdsvis 39,1 og 9,6 år. For den samlede fiskerflåde var den vejede gennemsnitsalder i 1975 14,6 år mod 16,2 i 1973.

I 1975 blev 2 skibe lagt op, medens 6 skibe enten blev sænket eller solgt til udlandet og et forliste.

Tabel 3. 35. Dæksfartøjer 5 - 20 BRT 1971-1975

	Antal	BRT
Ultimo 1971	122	1.632
Ultimo 1972	123	1.682
Ultimo 1973	135	1.766
Ultimo 1974	155	1.931
Ultimo 1975	154	2.025

Kilde: Skibsregistret

Imens der har været en jævn tilgang af antallet af dæksfartøjer under 20 BRT i de foregående år, så reduceredes denne art i flåden med et skib i 1975, fra 155 til 154 skibe, dog er tonstallet steget med 94 ton.

Tabel 3. 36. Fiskerskibe i ordre ultimo 1975

<u>Prod. land</u>	<u>Antal</u>	<u>Skibstype</u>
Færøerne	4	Lineskibe
Færøerne	1	Rejeskibe
Norge	2	Rejeskibe
Norge	2	Trawlere
Polen	9	Line-/garnskibe
<u>Ialt</u>	<u>16</u>	

Kilde: Færøernes landsstyre

Som bekendt tegnede P/f Marknaðarrøkt kontrakt med et skibsværft i Polen om bygning af de nævnte 9 line- og garnskibe. De fleste af disse skibe vil blive leveret til Færøerne i 1976, og prisen vil være på ca. 4 mill. kr. pr. skib.

På Tórshavn skibsværft er man påbegyndt bygning af et lineskib af stål, i Klaksvík et af træ, imens Skála skibsværft har tegnet en kontrakt om bygning af en rejjetrawler.

OFFENTLIG VIRKSOMHED

(veje, elektricitetsforsyning, havne og landingspladser, telekommunikation og postvæsen).

Veje

I henhold til lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 om landsveje henregnes følgende veje til landsveje: Veje mellem bygder og veje fra bygd til kaj, der har betydning for trafikken mellem øerne. Almindeligvis regnes kun en vej gennem bygder og mellem nabobygder som landsvej. Landet anlægger og vedligeholder landsvejene.

Anlæg af enkelte større vejstrækninger finansieres af Investeringsfonden for Færøerne med op til 85 % af anlægsværdien.

De øvrige bygdeveje er kommuneveje og anlægges og vedligeholdes af kommunerne.

Vejnettet er under stadig udbygning. I 1975 har flere vejstrækninger været under arbejde, ligesom der er sket forbedringer af eksisterende veje.

Tabel 3. 37. Vejenes længde, kapacitet og belægning

Km	<u>Ensporede veje</u>		<u>Tosporede veje</u>		Ialt km
	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grusbe- lagte</u>	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grusbe- lagte</u>	
Norðoyar	4,1	15,3 ¹⁾	6,1	-	25,5
Eysturoy	53,6	23,8	40,2 ²⁾	8,2	125,8
Streymoy	27,2	22,6	59,4	1,3	111,5
Vágar	2,2	4,5	15,5	-	22,2
Sandoy	2,4	28,5	0,8	-	31,7
Suðuroy	43,3	8,6	17,2	-	69,1
Ialt i 1975	132,8	103,3	139,2	9,5	385,9
Ialt i 1974	121,6	133,8	111,1	13,2	379,7
Ialt i 1973	99,7	163,5	98,8	17,7	379,7

1) Heraf 3,8 km med betonkørebane 2) Heraf 0,2 km bro over Streymin

Kilde: Landsingeniøren

Tabel 3. 38. Udgifter til det færøske landevejsnet

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Nyanlæg af veje og tunneller	14,8	19,1	27,4	30,0	39,5
Til stenbrud og asfaltværk	0,1	0,2	-	0,8	5,3
Til alm. vedligeholdelse og forbedringer	5,2	7,5	11,0	13,3	16,0
Andet	-	-	-	-	3,9
Ialt	20,1	26,8	38,4	44,1	64,7

Kilde: Landsingeniøren

Bortset fra Norðoyar er der i 1975 foretaget asfaltering på alle de øer, hvor der findes landsveje, ligesom der er sket forbedringer og ombygninger af ældre vejstrækninger.

På Eysturoy er ialt 18,6 km asfaltbelagt, på Streymoy 15,2 km, i Vágur 3,8 km, på Sandoy 3,2 km og på Suðuroy 7,8 km. Der er i dette år ialt asfaltbelagt 48,6 km landsveje.

I 1975 er følgende vejarbejder udført:

Sent i 1974 påbegyndtes vejen Hattarvík-Kirkja, der er ca. 6 km lang, og heraf er ca. 500 m anlagt.

Dæmningen over Hvannasund er ved at være færdig, skråninger og grøfter er anlagt på den ca. 2 km lange udvidede strækning fra dæmningen mod Selgjógv på Viðoy, og på Borðoy er den 1,1 km lange strækning fra dæmningen oven over Norðdepli mod Depli grovplaneret.

Af den 10 km. lange strækning Húsar-Mikladalur er man kommet 4 km frem, og heraf er ca. 3,5 km færdiganlagt.

Man arbejdede med forbedringer og omlægninger nord for Ljósá, heri indbefattet en bro over Hellisá.

Nogle strækninger på vejen Funningsfjørður-Elduvík er fuldført.

Arbejdet på den ca. 2,5 km lange vej Gøtugjógv-Gøtueiði fortsatte, og 90 % heraf er nu færdigt. Den 16 m lange bro over Gøtugjógv er ved at være færdig.

Den 11. juli 1975 blev den 2,5 km lange Sundatunnel skudt gennem fjeldet, og man arbejder med sikkerhedsforanstaltninger, vejbaner m.m.

Den 2,1 km lange vej fra den østlige tunnelåbning til det sted, hvor vejene mødes i Fjarðadali er endelig planeret, medens den 3,5 km lange vej fra den vestlige tunnelåbning til Sundabroen er færdigplaneret, og krydsene ved vejene til Oyrar og Norðskáli er delvis færdige.

Fortsættelsen af strækningen over Saltnes til Runavík blev genoptaget i sommeren 1975, og den ca. 1,4 km lange vej er delvis færdigplaneret.

De 900 m fra Nesvík til broen over Stórá er omtrent færdige. De 400 m mellem broerne over Stórá og Halá er ved at være kommet i højden, og arbejdet på de ca. 800 m fra broen over Halá mod havnen i Hvalvík er påbegyndt.

Forskellige arbejder på den ca. 2 km lange strækning fra Langasandur til við Sjógv i Kollafjørður er færdiggjorte.

Af den 6,5 km lange strækning Hvítanes-Sund kan man køre på 4,2 km, hvoraf 600 m er færdigplaneret.

Af den 740 m lange Leynar-tunnel er ca. 650 m sprængt. På begge sider arbejdes der på de ialt 700 m lange veje.

Af de 3 km, der resterer af vejen oven over Kvívík mod Hóga-reyn kan man køre på de første 1500 m, der udføres af materialer fra Leynar-tunnellen.

De sidste 1500 m af den 3,6 km lange strækning Sandavágur-Háls er klar til asfaltering.

Klar til asfaltering er ca. 3,6 km af den ca. 6 km lange vej fra Skopun til fællesskolen i Sandur.

Af den ca. 2,5 km lange vej fra fællesskolen til Sandur bygd er 1 km asfaltbelagt.

Arbejdet på den mere end 8 km lange vej Vágur-Hov fortsætter, og i 1975 blev der planeret 1400 m foruden forskellige færdiggørelser af det, der var gjort i forvejen.

El-forsyning

Det fælleskommunale el-selskab SEV er et rent kommunalt anliggende. Alle de færøske kommuner er nu tilsluttet selskabet, der forsyner 13.716 forbrugere med strøm.

Tabel 3. 39. Den samlede produktion og salget af el

	<u>70/71</u>	<u>71/72</u>	<u>72/73</u>	<u>73/74</u>	<u>74/75</u>
El-prod. kWh brutto	71,41	77,28	83,44	89,55	95,60
(heraf vandkraft)	55,93	53,06	55,45	55,60	52,42
Salg af strøm mill. kWh	63,52	68,78	73,04	78,55	84,83
Driftsindt. mill. kr.	14,73	16,17	17,45	18,51	24,60
Driftsudg. " "1)	13,64	15,34	17,00	19,47	26,75
Anlægsverdi mill. kr.	99,98	107,20	111,70	114,80	149,86
<u>Afskrivninger mill. kr.</u>	<u>33,06</u>	<u>37,01</u>	<u>41,23</u>	<u>45,61</u>	<u>50,39</u>

1) Incl. afskrivninger

Kilde: SEV

I 1973/74 blev en 1,9 MW dieselgenerator tilsluttet på Tvørøyri elværk.

I 1974/75 blev Sundsværket tilsluttet med 2 x 6,0 MW.

Tabel 3.40. El-selskabet havde pr. 1. april 1975 følgende fordelingsanlæg

	<u>60 kV</u>	<u>20 kV</u>	<u>10 kV</u>	<u>0,6 kV</u>	<u>0,4 kV</u>
Ledninger og kabler <u>km</u>	43	328	179	13	465
Transformere <u>stk</u>	4	103	104	6	-

En stor del af de arbejder, SEV udfører, finansieres ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne, som pr. 31. marts 1975 havde bevilget SEV lån på ialt 49,7 mill. kr., hvoraf 2 mill. kr. ikke var udbetalt. SEV's samlede retsgæld var pr. 31. marts

1975 84,6 mill. kr.

Havne og landingspladser

Havnene på Færøerne bygges og drives af kommunerne. Statskassen og landskassen yder tilskud, henholdsvis 25 og 50 %, af anlægsudgifterne for de havne, der er omfattet af de af lagtinget vedtagne havneplaner for Tórshavn og bygdehavnene. Havneplanerne udarbejdes for 10 år ad gangen. Den nuværende havneplan går fra 1. april 1969 til 31. marts 1979. Landskassens tilskud udbetales med 10 % af det bevilgede beløb årlig, medens statskassens tilskud udbetales, efterhånden som dele af arbejderne er fuldført og godkendt. De resterende 20 % finansieres almindeligvis ved låneoptagelse i Kommunekreditforeningen i Danmark.

De faktiske investeringer bliver sædvanligvis større, end der er afsat i havneplanerne, og derfor vedtog Færøernes lagting i maj i 1974 en tillægshavneplan på 36 mill. kr. for den gældende havneplan, der går til 1979.

I 1975 har flere større havnearbejder været i gang.

Á kósini i Klaksvík er en forlængelse på 115 m af den eksisterende kaj og udvidelse af havnearealet under arbejde.

140 m kaj og udvidelse af havnearealet er i gang i Fuglafjørður, og i Leirvík blev uddybningen i forbindelse med indsejlingen til havnebassinet færdig.

I Runavík udføres udsprængning i forbindelse med udvidelsen af havnearealet og i Skáli er udkast til 120 m mole påbegyndt.

Ved Hulkin er 50 m kaj under udførelse, ligesom havnearealet udvides.

I Haldórsvík er betonbelægningen på havnearealet færdig, og 15 m trækaj og 20 m anlægspier er under udførelse.

75 m anlægskaj og udvidelse af havnearealet udføres i Sørvágur.

Udvidelsen af det yderste havnebassin i Skopun fortsætter og bliver antagelig færdig i midten af 1976. Havnen i Sandur blev færdig.

I Tvøroyri er uddybningen af havnebassinet færdig, medens betonbelægningen på havnearealet og 120 m anlægsbro nord for havnebassinet er under udførelse.

Øst for pieren á Tjørn i Vágur er opfyldning og byggemodning af arealet til filétvirksomheden færdig.

Herudover er der i år fuldført:

Forlængelse af eksisterende landingsbro ved Svínoyareiði og

22 m forlængelse af bro i Svínáir. Forbedring og udvidelse af landingspladsen i Gásadalur, stenkast i forbindelse med kystsikring i Kirkjubøur, radarreflektor opsat á Flesjarnar. Stenkast, anlægsbro, havneareal og forlængelse af anlægsmole er udført i Nólsoy. I Skálavík er molen forlænget 10 m, ligesom anlægsbroen i Skúvoy er forlænget 10 m. Betonbelægning m.m. er udført ved bådehavnen i Trongisvágur, udført kystsikring i Fámjin, støbt støttemur i forbindelse med kystsikring i Sumba.

Under arbejde er:

Bådehavn og anlægsbro i Hvannasund, forbedring af landingspladsen i Tröllanes, bådehavn i Hvalvík, bådehavn i Hósvík, bådehavn i Sandavágur og anlæg af landingssted for både i Mykines.

På Færøerne er der 62 havne og 45 landingspladser, og 13 af disse er ret gode. En oversigt over aktiviteten i de 6 største havne belyses i tabel 3. 41.

Tabel 3. 41. Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1971-1975

		Anløb		Godsmængde i 1000 tons		Samlede indtægter	
		Antal	1000 t.	udlosset	indladet	år	1000 kr.
Tórshavn ¹⁾	1972	6.195	934,0	105,0	9,8	71/72	2.450
	1973	6.678	1.037,4	109,1	11,4	72/73	2.649
	1974	6.389	982,7	110,0	10,5	73/74	3.951
	1975	6.912	1.179,9	116,0	15,7	74/75	3.794
Klaksvík	1972	1.502	187,3	34,4	20,1	1972	641
	1973	1.554	205,0	41,0	19,8	72/73	872
	1974	1.518	207,4	47,8	20,2	73/74	1.429
	1975	1.503 ²⁾	285,7	48,3	19,4	74/75	1.373
Fugla- fjørður	1972	1.572	258,8	35,7	20,9	71/72	331
	1973	1.661	260,4	35,5	28,4	72/73	314
	1974	1.239	164,1	56,0	50,0	73/74	497
	1975	1.446	173,0	17,7	46,9	74/75	568
Runavík	1972	1.359	159,5	56,9	25,9	71/72	454
	1973	1.357	164,1	66,8	30,9	72/73	442
	1974	1.239	164,1	56,0	27,0	73/74	660
	1975	1.190	160,7	50,6	27,7	74/75	704
Tvøroyri	1972	966	139,2	24,3	4,5	71/72	354
	1973	1.025	140,0	24,0	5,0	72/73	354

(fortsættes)

Aktiviteten i de 6 største havne i årene (fortsat)

1971-1975

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1000 tons</u>		<u>Samlede indtægter</u>	
		<u>Antal</u>	<u>1000 t.</u>	<u>udlosset</u>	<u>indladet</u>	<u>år</u>	<u>1000 kr.</u>
Tvøroyri	1974	915	145,0	25,0	5,5	73/74	495
	1975	922	130,0	30,0	6,0	74/75	501
Vágur	1972	1.413	85,2	5,6	3,5	71/72	177
	1973	1.553	94,2	5,9	2,0	72/73	182
	1974	1.739	95,1	6,6	2,4	73/74	203
	1975	1.957	96,3	6,7	2,7	74/75	245

1) Opgørelsen vedr. Tórshavn omfatter også ruteskibe

2) I opgørelsen vedr. Klaksvík er kun Smyril af rutebådene omfattet

Kilde: Oplysning fra de enkelte havne

De indenlandske telefonforbindelser

De indenlandske telefonforbindelser varetages af Telefonverk Føroya Løgtings, der, siden lagtinget i 1906 overtog den første og eneste telefonlinie mellem Tórshavn og Vestmanna, har været en institution under landsstyret. I 1953 påbegyndtes en automatisering af telefonen i Tórshavn, men først i 1970'erne har automatiseringen taget fart, således at der den 31. december 1975 var 13 automatiserede centraler. Der resterer automatisering af en del af Nordøoyar, Vágur, Hvalvík, Eiði, Nólsoy og Sandoy. I henhold til planerne skal automatiseringen være færdig i 1977.

Tabel 3. 42. Antal centraler og abonnenter ultimo finans-årene 1970/71 - 1974/75

<u>År</u>	<u>Centraler</u>		<u>Abonnenter</u>		
	<u>aut.</u>	<u>man.</u>	<u>aut.</u>	<u>man.</u>	<u>Ialt</u>
1970/71	5	48	4.474	2.436	6.912
1971/72	5	48	4.531	2.570	7.101
1972/73	8	33	5.476	2.029	7.505
1973/74	9	29	6.499	2.174	8.673
<u>1974/75</u>	<u>13</u>	<u>23</u>	<u>8.520</u>	<u>1.561</u>	<u>10.081</u>

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings.

Tabel 3. 43. Telefonvæsenets økonomi

År	Drifts- indt. i 1.000 kr.	Drifts- udg. i 1.000 kr.	Investe- ringer 1.000 kr.	Anlægs- værdi pr. 31/3 1.000 kr.	Perso- nale pr. 31/3	Vente- liste pr. 31/3
1970/71	7.584	7.299	3.981	15.175	146	459
1971/72	8.824	8.466	12.719	26.670	149	750
1972/73	9.775	9.343	15.010	40.419	150	700
1973/74	12.750	12.520	16.629	55.040	150	967
1974/75	14.287	15.066	15.543	68.045	150 ^{x)}	480

x) Heraf er 100 fastlønnede og 50 timelønnede.

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings.

Gælden til Investeringsfonden var den 31. marts 1975 på 19,4 mill. kr. I 1973 blev der fremskaffet et lån fra Schweitz på 11 mill. kr., og i 1975 fik telefonvæsenet to lån fra U. S. A. på tilsammen 38 mill. kr. Det ene lån var et dollarlån, det andet i tyske mark.

Som det fremgår af tabel 3. 43, er antallet af bestilte telefoner nedskåret fra 967 i 1973/74 til 480 i 1974/75, og dette tal vil, efterhånden som udbygningen sker, blive mindre.

Telekommunikationen med udlandet og med skibene

I 1906 blev der af Det Store Nordiske Telegraf-Selskab etableret en søkabelforbindelse mellem Shetlandsøerne og Tórshavn og derfra videre til Island. Hermed fik Færøerne telegrafforbindelse med det europæiske fastland. I 1954 oprettede post- og telegrafvæsenet en radiotelefonforbindelse mellem Færøerne og Danmark, og i 1961 oprettede det britiske Post Office og Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i fællesskab et nyt, moderne søkabelanlæg mellem Skotland og Færøerne med videre forbindelse til Island. Dette kabel blev taget i brug i 1962, og der blev da mulighed for samtidig overføring af telefon- og telegrafforbindelser samt oprettelse af telex-tjeneste.

I 1971 blev der nedlagt et nyt, moderne søkabel mellem Shetlandsøerne og Færøerne, og det blev taget i brug i slutningen af 1971. Telefontjenesten til udlandet sker nu i samarbejde mellem Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, post- og telegrafvæsenet og Telefonverk Føroya Løgtings. Samtidig blev radiotelefonforbindelsen, der var oprettet i 1954, nedlagt.

Tabel 3. 44. Telekommunikation med udlandet og med skibene

	Udlandet			Skibene	
	Antal telegrammer (x 1000)	Antal rigs- telefon- samtaler (x 1000)	Antal telex- abon- nenter 31/12-75	Telegrammer	Samtaler
1966	102,5	94,0	26	16.621	24.891
1967	98,5	104,5	30	14.715	24.841
1968	102,0	99,0	40	13.076	24.670
1969	97,0	99,5	42	12.171	26.641
1970	94,5	111,5	44	11.566	28.599
1971	92,5	118,5	57	9.449	28.420
1972	83,0	194,0	59	8.450	33.252
1973	79,0	242,5	64	6.245	35.786
1974	76,5	290,5	68	4.861	40.242
1975	67,0	289,0	77	5.259	48.072

Kilde: Det Store Nordiske Telegraf-Selskab.

Da telextjenesten sker over en fuldautomatisk central, er det ikke muligt at opgive antallet af telexmeddelelser. Det sidste år, hvor den manuelle telexstation var i brug (i 1968), var der 40 abonnenter, og de havde ved samme års slutning haft 38.500 telexmeddelelser.

I begyndelsen af 1920'erne blev Tórshavn Radio etableret med det formål at betjene trafikken mellem land og skibe. Indtil begyndelsen af 1930'erne var der kun tale om telegrafiforbindelse, men ved denne tid begyndte de første færøske skibe at anskaffe radiotelefonisendere og -modtagere, og stationen blev derfor også udstyret med radiotelefonianlæg. Dog var der stadig kun tale om udveksling af telegrammer mellem skibene og land. I 1953 påbegyndte man udbygningen og moderniseringen af stationen, og fra 1. januar 1954 var der mulighed for udveksling af telegrammer pr. telegrafi eller telefoni, ligesom det var muligt at tale mellem skibene og telefonabonnenter i land.

Med det moderne radiofonianlæg til anvendelse i skibe er der skabt mulighed for, at selv små fiskerskibe kan have radiotelefonianlæg ombord. Dette har medført, at antallet af telegrammer er blevet mere end halveret, medens antallet af telefonsamtaler er steget betydeligt.

I forbindelse med at automatisk telefonforbindelse blev taget i brug mellem Færøerne og udlandet den 12. november 1975, skete

der en omlægning vedrørende rigstelefonen. Forinden denne automatisering skete hele ekspeditionen af rigstelefon samtaler på telegrafstationen.

Den automatiske rigstelefonforbindelse drives nu af telefonvæsenet, medens telefonistekspederede rigstelefon samtaler fortsat ekspederes fra telegrafstationen.

Det færøske postvæsen

Postvæsenet på Færøerne hører under Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, men skal fra 1. april 1976 underlægges lagtinget og landsstyret.

Ordningen for det færøske postvæsen bliver antagelig da, at det vil komme under ledelse af en postmester, der hører direkte under landsstyret. Det er dog hensigten at få etableret et samarbejde mellem postvæsenet, kystfarten, telefonvæsenet og oppebørselskontoret.

Siden 30. januar 1975 har kun færøske frimærker med navnet "FØROYAR" været brugt på Færøerne. Efterspørgselen efter disse første færøske frimærker, der blev udgivet af Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, var stor, og der blev tilsammen solgt 1. dags frimærker for ca. 10 mill. kr. I forbindelse med, at postvæsenet 1. april 1976 overtages som særanliggende, skal der udgives 3 nye frimærker, og det oplyses fra landsstyret, at det er hensigten de kommende år at udgive 6 eller 7 frimærker årlig.

Tabel 3. 45. De færøske posthuses virksomhed

	<u>1972/73</u>		<u>1973/74</u>		<u>1974/75</u>	
	<u>1.000 Mill. stk.</u>	<u>kr.</u>	<u>1.000 Mill. stk.</u>	<u>kr.</u>	<u>1.000 Mill. stk.</u>	<u>kr.</u>
1. Indbet. postanvisninger	1.055	313	1.002	363	1.074	431
2. Indbet. postgirokort	307	121	324	143	347	177
3. Udbet. postanvisninger og udbetalingskort	984	300	932	351	996	414
	<u>1.000 stk.</u>		<u>1.000 stk.</u>		<u>1.000 stk.</u>	
4. Ankomne avisnumre	2.003		2.004		2.259	
5. Ankomne postindkasseringer og postopkrævningsbrevforsendelser	232		239		257	
6. Pakker afsendt fra Fær.	179		179		174	
<u>7. Pakker til Færøerne</u>	<u>303</u>		<u>311</u>		<u>308</u>	

Kilde: Tórshavn Postkontor.

Kap. 4

ØKONOMI

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

Eksport

Den generelle prisstigning for fisk og fiskeprodukter, der prægede begyndelsen af 1970'erne er ophørt, og der indtrådte i 1974 fald eller stagnation i priserne. For nogle af Færøernes hovedprodukter har der i 1975 været kraftige prisfald, dette gælder især sildemel og fersk fisk og sild, hvor priserne for begge grupper vedkommende er blevet halveret. Som følge heraf har den samlede eksport på trods af en almindelig stigning i de afsatte mængder efter en foreløbig opgørelse kun indbragt 464,0 mill. kr. mod 487,2 mill. kr. i 1974 eller et fald på ca. 5 %. Det er første gang siden 1968, der er konstateret et fald i eksporten.

Tabel 4.1. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975¹⁾</u>
Saltfisk	76,9	102,5	108,3	161,8	157,2
Saltfiskefilét	0,8	3,4	13,9	13,0	7,4
Klipfisk	0,1	-	-	-	-
Fiskefilét	59,0	68,8	71,7	67,0	84,8
Isfisk	2,8	1,1	0,5	1,1	0,7
Salt- og kryddersild	7,9	19,4	19,7	13,8	15,8
Fersk sild og fisk	41,7	47,8	73,8	77,7	63,2
Sildefilét	4,2	4,7	12,3	1,9	-
Silde- og fiskeolie	9,8	2,7	9,9	17,0	19,5
Sildemel	20,5	16,9	63,0	66,8	35,8
Helleflynder	1,7	1,4	2,2	1,7	1,9
Frossen hellefisk	9,3	6,8	3,4	2,9	0,5
Sildehaj	1,7	1,8	1,5	-	0,5
Laks	4,1	3,1	4,1	1,9	7,0
Rejer	1,8	10,0	14,0	21,7	36,5
Fiskemel	1,8	5,8	6,3	4,7	3,5
Fiskeaffald	2,2	1,6	1,8	1,6	2,6
Andre fiskevarer	2,1	10,3	15,9	7,0	8,0
Strikkede varer og uldgarn	1,2	2,5	2,6	2,5	1,6
Skibe	0,1	10,0	45,5	22,4	16,1
Andre varer	1,3	1,5	1,0	0,7	1,4
<u>Eksport ialt</u>	<u>251,0</u>	<u>322,1</u>	<u>471,4</u>	<u>487,2</u>	<u>464,0</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Bortset fra posten "skibe", der er meget svingende, består eksporten så godt som udelukkende af fisk og fiskevarer.

Eksporten af mere forarbejdede varer, fiskefiléter, sildefiléter, fiskemel og -olie, har gennem de senere år udgjort en voksende andel og udgør nu ca. en trediedel af den samlede eksport. Dette er muliggjort af de store investeringer i fiskeindustrien, der har fundet sted siden midten af 1960'erne. Færøernes traditionelle eksportprodukt, saltfisken, har dog fortsat stor betydning ligesom fersk sild og fisk. Udover fiskeeksporten er der en mindre traditionel eksport af uldgarn, strikkede varer og fåreskind på nogle få mill. kr. årlig.

Nedgangen i saltfiskeeksporten skyldes lavere priser, idet der har været en mindre stigning i den eksporterede mængde.

Eksporten af frosne fiskefiléter der for en altovervejende dels vedkommende sælges til USA, er i 1975 på trods af et mindre prisfald steget med en fjerdedel som følge af en kraftig stigning i den afsatte mængde.

Eksporten af fersk sild og fisk, der for den overvejende part landes direkte i dansk havn af kraftblokskibene, er i 1975 faldet med ca. en femtedel som følge af en halvering af priserne og en stigning i den afsatte mængde på ca. to trediedele.

Sildeolie- og sildemelseksporten faldt i 1975 med en trediedel som følge af prisfald.

Eksporten af salt- og kryddersild er gået frem i 1975, som følge af en stigning i priserne.

Rejefiskeriet, som udelukkende foregår i de grønlandske farvande, har i 1975 haft stor fremgang.

Tabel 4.2. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper

<u>Tons</u>	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u> ¹⁾
Saltfisk	23.548	20.161	18.206	18.655	20.645
Fiskefilét	12.189	10.309	8.768	8.432	11.562
Sildemel	12.616	9.703	18.321	20.859	21.976
Fersk sild og fisk	43.540	50.166	58.540	52.621	86.710
Salt- og kryddersild	3.498	7.248	6.322	3.686	3.569

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 4.3. De gennemsnitlige eksportpriser

<u>kr. pr. ton</u>	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975¹⁾</u>
Saltfisk	3.300	5.084	5.950	8.675	7.614
Fiskefilét	4.844	6.673	8.172	7.949	7.334
Sildemel	1.620	1.741	3.436	3.203	1.629
Fersk sild og fisk	957	953	1.260	1.477	730
<u>Salt- og kryddersild</u>	<u>2.264</u>	<u>2.676</u>	<u>3.119</u>	<u>3.748</u>	<u>4.432</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 4.4. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975¹⁾</u>
<u>1. EF</u>					
Danmark	60.333	73.019	105.612	108.470	90.409
Italien	31.493	38.034	39.729	55.978	40.506
Storbritannien	25.021	28.364	56.211	59.675	60.906
Vesttyskland	29.473	5.425	9.286	22.298	8.426
Frankrig	706	7.966	13.002	21.967	15.291
Benelux	3.357	7.847	10.247	5.975	11.095
Grønland	769	572	8	13	43
Irland	-	530	6.539	-	-
<u>EF-lande ialt</u>	<u>151.152</u>	<u>161.757</u>	<u>240.634</u>	<u>274.376</u>	<u>226.676</u>

2. Lande uden for EF

Norge	3.316	3.311	16.779	28.974	10.307
Sverige	6.670	12.341	13.964	12.506	18.624
Portugal	17.186	14.517	7.015	17.358	49.874
Spanien	17.067	34.799	41.156	52.603	47.934
Grækenland	10.614	11.382	14.321	15.001	11.045
Polen	6.312	24.803	24.268	10.062	14.223
USA	29.485	52.469	63.032	37.726	68.030
Øvrige lande	<u>9.214</u>	<u>6.677</u>	<u>50.188</u>	<u>38.553</u>	<u>17.240</u>

Lande uden for EF

<u>ialt</u>	<u>99.864</u>	<u>160.299</u>	<u>230.723</u>	<u>212.783</u>	<u>237.277</u>
-------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

<u>3. 1 og 2 ialt</u>	<u>251.016</u>	<u>322.056</u>	<u>471.357</u>	<u>487.159</u>	<u>463.953</u>
-----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

1) Foreløbige tal

Kilde: Færøernes landsstyre

Medens EF-landene i senere år har aftaget godt og vel halvdelen af den færøske eksport, er disse landes andel af eksporten i 1975 lidt under halvdelen. Dette skyldes først og fremmest den

meget store stigning i eksporten til Portugal og USA.

Import

Færøernes samlede vareimport androg i 1974 606,9 mill. kr., hvilket er en stigning på 194,6 mill. kr. eller 47,2 % mod 26,6 % året før.

Tabel 4.5. Importen fordelt på lande

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>
Danmark	167.876	213.571	237.096	289.659	396.739
Storbritannien	15.601	16.054	19.987	20.696	28.726
Øvrige EF-lande	8.227	8.497	12.699	11.266	16.994
Norge	15.169	33.877	23.549	49.554	115.710
Island	4.985	4.705	6.457	5.135	9.257
Sverige	10.893	14.294	12.709	15.154	20.328
Øvrige lande	<u>5.617</u>	<u>10.054</u>	<u>13.239</u>	<u>20.856</u>	<u>19.135</u>
Ialt	228.368	301.052	325.736	412.320	606.889

Kilde: Danmarks Statistik

Danmarks andel i den samlede import har i alle de nævnte år udgjort godt 70 %. Bortset fra en meget stor import af skibe fra Norge i 1971, 1973 og især i 1974 er der iøvrigt ikke i tiden siden 1965 sket større ændringer i importens fordeling på lande.

Ved bedømmelsen af tallene i tabellen over importens fordeling på varegrupper må det tages i betragtning, at de betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke er medregnet.

Tabel 4.6. Importen fordelt på varegrupper

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>
Fødevarer	39,9	44,7	51,9	65,9	87,1
Drikkevarer og tobak	5,7	6,9	8,0	8,4	8,9
Tekstiler, beklædning og fodtøj	19,9	25,1	30,5	32,7	44,0
Elektrisk udstyr	11,9	25,3	20,7	25,3	30,3
Brændselsstoffer	22,2	28,3	26,9	51,2	77,6
Materialer til byggevirk-somhed og industri	38,7	41,9	44,6	54,8	85,5
Råstoffer til landbrug	3,2	3,0	3,5	3,6	4,0
Råstoffer iøvrigt	6,6	7,4	7,5	9,0	10,5
Kemiske varer	13,6	15,0	16,4	19,2	25,0
Papir og pap	7,4	6,8	8,9	9,3	10,2

(fortsættes)

Tabel 4.6. Importen fordelt på varegrupper (fortsat)

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>
Skibe og både	8,9	29,9	22,3	36,7	84,4
Andre transportmidler, herunder personbiler	10,3	16,4	24,2	25,5	32,5
Maskiner	20,8	28,9	34,5	40,0	58,5
Diverse	<u>10,3</u>	<u>21,5</u>	<u>25,8</u>	<u>30,7</u>	<u>48,4</u>
<u>Ialt</u>	<u>219,4</u>	<u>301,1</u>	<u>325,7</u>	<u>412,3</u>	<u>606,9</u>

Kilde: Danmarks Statistik

Importen af skibe er meget stærkt svingende fra år til år og er afgørende for bevægelserne i den samlede import. I forhold til 1973 er importen af skibe således ca. $2\frac{1}{2}$ gange så stor.

Importen af de mere forbrugsprægede varer udviser i det store og hele en jævn stigning, og importen af andre transportmidler end skibe, det vil navnlig sige biler, er nu 3 gange så stor som i 1970.

For 1975 foreligger kun oplysninger om importen fra Danmark. Importen for hele 1975 kan på basis heraf anslås til godt 640 mill. kr.

Handelsbalancen

Tabel 4.7. Færøernes handelsbalance

<u>Mill. kr.</u>	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1970	251,0	228,4	22,6
1971	278,7	301,1	+ 22,4
1972	322,1	325,7	+ 3,6
1973	471,4	412,3	59,1
1974	487,2	606,9	+119,7
<u>1975</u>	<u>464,0¹⁾</u>	<u>640²⁾</u>	<u>0.+175</u>

1) Foreløbige tal 2) Anslået

Kilde: Danmarks Statistik og Færøernes landsstyre

Der forventes således et endnu større underskud på handelsbalancen i 1975. Årsagerne hertil er den fortsatte bytteforholdsforsringelse og det stigende forbrug, ligesom der kan peges på en stor import af skibe.

LØN- OG PRISFORHOLD

Arbejds-, løn- og prisforhold er overtaget som særanliggende.

De vigtigste love er

Lagtingslov nr. 13 af 20. marts 1958 om funktionærer,

Lagtingslov nr. 29 af 12. oktober 1954 om lærlingeforhold med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 om pristalsbehandling af arbejds lønninger,

Lagtingslov nr. 31 af 19. marts 1951 om ferie med løn med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 35 af 2. juni 1970 om 42½ timers arbejdsuge,

Lagtingslov nr. 31 af 5. juli 1971 om landets tjenestemænd med senere ændring,

Lagtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om fiskernes afregning og lønreguleringsfond med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 69 af 26. september 1974 om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet med senere ændring,

Lagtingslov nr. 25 af 24. april 1952 om valuta og priser,

Lagtingslov nr. 30 af 21. maj 1975 om pristal.

Organisationer og overenskomster

På det private arbejdsmarked sluttes der 2-årige overenskomster, den sidste er fra 1975, mellem arbejdsgiverorganisationerne på den ene side og håndværker- og arbejdsmandsforbundene på den anden. Overenskomsterne vedrører kun grundlønningerne, idet pristalsreguleringen er fastsat ved lagtingslov.

Håndværkerne er organiseret i Føroya Handverkarafelag. Dette forbund, der har ca. 1.000 medlemmer, slutter aftaler for de mindre afdelinger, medens de store afdelinger selv fører forhandlinger.

Arbejds mændene i Tórshavn og Klaksvík er organiserede i lokale foreninger, medens arbejds mændene i det øvrige land er organiseret i Føroya Arbeidarafelag. Foreningerne i Tórshavn og Klaksvík er ikke medlemmer af Føroya Arbeidarafelag. Disse 3 forbund har omkring 7.500 medlemmer. I tallet indgår kvindelige arbejdere uden for Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, idet kvindeforbundene disse steder ikke er medlemmer af Føroya Arbeidarafelag. Det bemærkes, at en del fiskere er medlemmer af arbejdsmandsforbundene. Forhandlingsmønstret er det samme som for håndværkerne.

Under overenskomstforhandlingerne i foråret på det private arbejdsmarked trådte mæglingssmanden til og stillede forligsforslag for de ufaglærte, de faglærte og typograferne. Ved afstemningerne

om forslaget for de ufaglærtes løn godkendtes det af begge parter. Forslaget gik ud på en forhøjelse af lønnen pr. 1. maj 1975 med ca. 6 % og pr. 1. maj 1976 med 5 %.

På håndværkerområdet blev forslaget forkastet af fagforeningerne og for typograferne blev det forkastet af arbejdsgiverne. Der var herefter konflikt på typografområdet i ca. en uge og på håndværkerområdet i 14 dage. Typograferne og trykkerierne sluttede en 1-årig overenskomst med en lønstigning på 5 %. På håndværkerområdet resulterede overenskomsten i en stigning i timelønnen pr. 1. maj 1975 på ca. 9 % og pr. 1. maj 1976 på 8 %. Endvidere skete der en samordning af lønningerne, således at de lønmæssige forhold for håndværkere blev ens over hele landet.

Fiskerne er sluttet sammen i Føroya Fiskimannafelag, der har ca. 3.000 medlemmer, omfattende næsten alle fjernfiskerne og en del af hjemmefiskerne. Fiskerne aflønnes med en andel af fangsten, varierende mellem 30 og 50 %, afhængig af skibets type og udstyr. Behandlingen af fangsten og visse driftsudgifter, fratrækkes efter overenskomsten, før besætningsmedlemmernes hyre udregnes på grundlag af fangstværdien. Overenskomsten indeholder endvidere bestemmelser om den indbyrdes fordeling mellem mandskabet. Den seneste overenskomst er sluttet i 1973 og omfatter foruden generelle bestemmelser 11 særbestemmelser vedrørende fordeling af fangsten.

Ud over fangstandelen får redere og fiskere en række pristilskud af landskassen. Disse varierer efter fiskeriets art.

Endelig har navigatører, maskinister og kokke deres egne organisationer, der indgår overenskomster med rederiforeningen.

Funktionærer inden for landsstyret og dets institutioner aflønnes i henhold til overenskomst mellem disses organisation, Starvsmannafelagið og Færøernes landsstyre. Overenskomsterne er principielt 2-årige. Den seneste overenskomst er indgået i 1975 efter at den hidtil gældende var blevet opsagt af landsstyret i forbindelse med ændringer i dyrtidsreguleringen. Foreningen har omkring 300 medlemmer.

En organisation af handels- og kontorfunktionærer beskæftiget på det private arbejdsmarked i Tórshavn blev stiftet i 1973. Denne forening sluttede i 1974 overenskomst med Færøernes Købmandsforening og Færøernes Arbejdsgiverforening. Overenskomsten kan udstrækkes til Færøerne som helhed uden nye forhandlinger.

De færøiske tjenestemandsløve er opbygget på samme måde som de danske fra 1969. Ændringer foretages ved aftale. Der er i 1973

indgået en aftale om opnormering af visse tjenestemandstillinger. En forening af tjenestemænd har omkring 50 medlemmer og en forening af folkeskolelærere har omkring 400 medlemmer.

Ved udgangen af 1975 pågik der forhandlinger mellem landsstyret og disse organisationer.

Herudover foretages der aflønning efter danske overenskomster, især inden for sundhedsvæsen og administration.

De færøske arbejdsgivere er organiseret i fire foreninger: Føroya Arbejdsgevarafelag (arbejdsgiverforening), Føroya Handverksmeistarafelag (håndværksmesterforening), Føroya Keypmannafelag (købmandsforening) og Føroya Reiðarafelag (rederiforening). Alle foreningerne forhandler løn- og arbejdsforhold.

I 1975 har lagtinget vedtaget en lov om pristalsbehandling af arbejds lønninger. Efter denne lov udløser en forhøjelse på 3 points i pristallet en dyrtidsportion på 60 øre pr. time. I de love og overenskomster, der vedrører månedslønnede, er der foretaget tilsvarende ændringer. Dyrtidsportionen for disse udgør 1.260 kr. årlig.

Priser

Ved lagtingslov nr. 25 af 24. april 1952 oprettedes et valuta- og priskontrolråd. Rådet består af 3 medlemmer, der udpeges af landsstyret efter indstilling fra finansudvalget. Rådets opgave er at kontrollere priserne og prisudviklingen i landet.

I 1975 er der indført et nyt lønregulerende pristal. Pristallets vægtgrundlag er udarbejdet på grundlag af en forbrugsundersøgelse af 47 husstande i 1971 og 1972. Pristallet, der har juli 1975 = 100, udregnes hvert kvartal, første gang pr. 1. oktober 1975.

Det færøske pristal er lønregulerende for tjenestemænd og kontorfunktionærer ved landsstyret og dets institutioner, folkeskolens lærere og den del af det øvrige arbejdsmarked, der aflønnes efter færøske overenskomster. Hovedparten af denne gruppe er faglærte arbejdere. Alle grupperes lønninger reguleres fire gange årligt efter det sidst udregnede pristal.

Lønninger

Der udarbejdes ikke statistik over udbetalte arbejds lønninger på Færøerne. Med henblik på at give et billede af lønudviklingen er der foretaget en beregning af den overenskomstmæssige timeløn for typiske funktionær- og arbejdsgrupper pr. 1. januar i årene 1970-76, som vist i tabel 4.8.

Funktionærlønnen er lønnen for en assistent på 1. løntrin. Timelønnen er beregnet som årslønnen med tillæg af særlig feriegodtgørelse i henhold til Starvsmannafelagið's overenskomst med landsstyret divideret med det årlige antal arbejdstimer. Da der ikke udbetales tillæg for skæve helligdage, er disse dage fratrukket.

Lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere er den overenskomstmæssige timeløn ved sædvanligt arbejde med tillæg af feriepenge for henholdsvis faglærte håndværkere og ufaglærte mandlige og kvindelige arbejdere, hvorimod tillæg for særligt arbejde og overarbejdstillæg ikke er medregnet.

Da lønningerne er angivet i årets priser, er der med henblik på en vurdering af bevægelserne i reallønnen anført udviklingen i det færøske pristal pr. 1. januar i hvert af årene.

Tabel 4.8. Arbejdslønninger og pristal 1970-76

Pr. 1. jan.	Timeløn i øre					Index: 1970=100				
	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl.	kvf.	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært mdl.	kvf.
1970	556	1208	1182	996	724	100	100	100	100	100
1971	593	1350	1336	1100	944	107	112	113	110	130
1972	657	1533	1559	1326	1135	118	127	132	133	157
1973	710	1805	1707	1461	1259	128	149	144	147	174
1974	801	2114	2008	1734	1529	144	175	170	174	211
1975	941	2665	2427	2131	1925	169	221	205	214	266
1976	102 ¹⁾	2826	2658	2274	2069	176 ²⁾	234	225	228	286

1) Pristal juli 1975=100 2) Beregnet

I tiden siden 1970 har der for alle grupper været en lønstigning, der har været en del større end stigningen i pristallet. Dette indikerer reallønsforbedringer for alle grupper. Assistentgruppen har i dag den højeste timeløn, men det indbyrdes forhold mellem de forskellige timelønninger har forskudt sig i det betragtede tidsrum. Trods en større stigningstakt er gruppen kvindelige arbejdere stadig den lavest lønnede med en timeløn, der er ca. 10 % lavere end de ufaglærte mandlige arbejders. Forskellen mellem faglærte og mandlige ufaglærte arbejders lønninger er nu 17 % eller det samme som i 1970. Kvindelige ufaglærte arbejdere og assistenter har haft den relativt største lønstigning siden 1970.

I 1975 er lønningerne for kontorfunktionærer steget med ca.

6 %. Faglærte arbejderes løn er steget med ca. 10 %, medens stigningen for ufaglærte mandlige arbejdere og ufaglærte kvindelige arbejdere udgjorde ca. 7 %.

I 1974 steg lønningerne med 21-26 %. På trods af overenskomstillæg i 1975 har der således været betydelig mindre stigninger i dette år. Dette skyldes færre dyrtidsportioner som følge af en roligere prisudvikling. Som følge af omlægningen af pristalsreguleringen er det ikke muligt nøjagtigt at angive en samlet pristigning for hele året, men den kan beregnes til 4 %. I 1974 steg pristallet med 17 %.

Stigningen i lønningerne består udelukkende af overenskomst- og dyrtidsreguleringer, idet lønglidning er ukendt på Færøerne.

For så vidt angår indkomster for fiskere henvises til afsnittet om fiskeri.

OFFENTLIGE INDTÆGTER

Skatter og afgifter er særanliggende. De fastsættes og indkræves af færøske myndigheder. Landskassen indkræver indkomstskatter, told, produktionsafgifter, motorafgifter og folkepensionsbidrag, medens kommunernes indtægter næsten udelukkende stammer fra indkomstskatter, da skatter på fast ejendom ikke findes.

De vigtigste love er lagtingslov nr. 50 af 2. juli 1963 om landsskat og kommuneskat med senere ændringer, lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgift m.v. med senere ændringer, lagtingslov nr. 9 af 27. april 1961 om særlig indførselsafgift med senere ændringer og lagtingslov nr. 23 af 9. maj 1968 om afgift på motorkøretøjer.

Indkomstskatten til landet og kommunerne udskrives af den skattepligtige indkomst, der er fastsat som bruttoindkomsten med de undtagelser og begrænsninger, loven fastsætter. Skattefradragsregelen er bibeholdt, således at de betalte skatter eller en beregnet skat (den såkaldte ligevægtsskat) kan fradrages. Herudover kan fradrages hustru- og børnebidrag, renter af gæld, lønmodtagerfradrag, hustrufradrag og forsikringspræmier. Ægtepar er sambeskattede. Aktieselskaber og kommanditselskaber beskattes som personer og er derfor medregnet som sådanne i oversigten.

Ved skatteudskrivningen til landskassen anvendes 2 skatteskalaer, en for forsørgere og en for ikke-forsørgere.

Kommuneskatten udskrives med en fast procent, ligningsprocenten, af skatteindkomsten, der fremkommer efter nedsættelse

eller forhøjelse af den skattepligtige indkomst efter skalaer, der er fastsat ved kommunale vedtægter.

Alle importerede varer med undtagelse af visse fødevarer og råvarer samt bøger og tidsskrifter er belagt med en generel indførselsafgift på 13 % af fakturaværdien. Herudover er praktisk taget alle varer belagt med en mængdeafgift eller en værdiafgift eller en kombination af disse.

Der er endvidere produktionsafgift på 01 (under 2,5 vægtprocent), sodavand, chokolade og sukkervarer.

Tabel 4.9. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst

<u>Skatteår</u>	<u>Antal Skatteydere</u>	<u>Samlet skattepl. indkomst 1000 kr.</u>	<u>Gns1. skpl. indk. pr. skatteyder</u>
1970/71	17.629	255.800	14.510
1971/72	17.501	299.130	17.092
1972/73	17.790	333.653	18.755
1973/74	17.945	382.071	21.291
1974/75	19.482	443.612	22.770
<u>1975/76</u>	<u>19.152</u>	<u>529.120</u>	<u>27.627</u>

Kilde: Lítningarráð Føroya

Fra 1974/75 til 1975/76 er den samlede skattepligtige indkomst steget med 85,5 mill. kr. eller ca. 19 % mod ca. 14 % det foregående år. Den gennemsnitlige skattepligtige indkomst er i samme periode steget med ca. 21 % mod ca. 7 % året før.

Tabel 4.10. Det samlede antal skatteydere, fordelt efter størrelsen af den ansatte indkomst

<u>Ansatt indk. kr.</u>	<u>1970/71</u>		<u>1974/75</u>		<u>1975/76</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
Under 5.000	2.853	16,2	2.645	13,6	1.747	9,1
5.000-7.000	1.727	9,8	689	3,5	572	3,0
7.000-10.000	2.660	15,1	1.571	8,1	987	5,2
10.000-15.000	3.464	19,6	3.059	15,7	2.932	15,3
15.000-20.000	2.858	16,2	2.084	10,7	1.941	10,1
20.000-30.000	2.821	16,0	4.311	22,1	3.696	19,2
30.000-40.000	775	4,4	2.780	14,3	3.251	17,0
40.000-50.000	256	1,5	1.212	6,2	1.952	10,2
50.000-75.000	150	0,9	806	4,1	1.545	8,1

(fortsættes)

Det samlede antal skatteydere, fordelt efter størrelsen af den ansatte indkomst (fortsat)

Ansæt indk. kr.	1970/71		1974/75		1975/76	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
75.000-100.000	38	0,2	183	0,9	304	1,6
100.000-200.000	18	-	120	0,6	193	1,0
200.000-300.000	5	-	12	0,1	19	0,1
Over 300.000	4	-	10	0,1	13	0,1
Ialt	17.629	100,0	19.482	100,0	19.152	100,0

Kilde: Líkningarráð Føroya

I 1970/71 havde mere end 75 % af skatteyderne en ansat indkomst på 20.000,- kr. og derunder. I 1974/75 og 1975/76 var de tilsvarende andele ca. 52 % og ca. 43 %. Der er grund til at bemærke, at folkepensionister beskattes efter de almindelige regler, også selvom de ikke har andre indtægter end folkepensionen.

Udskrevne skatter er i de 2 følgende tabeller skatter uden fradrag for børnetilskud, der fradrages i den beregnede skat (1975/76 ca. 5,0 mill. kr. i landsskatten og 1,9 mill. kr. i kommuneskatten). Tallene angiver de ved hovedligningen udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer.

Tabel 4.11. Udskrevne skatter

1.000 kr.	Kommunale skatter		Landsskatter		Skatter Ialt
	Indkomst- skat	Bygnings- skat	Landsskat	Folkepen- sionsbidr.	
1970/71	34.437	617	36.364	4.777	76.195
1971/72	43.074	1.544	52.200	5.669	102.487
1972/73	53.852 ²⁾	-	63.021	6.667	123.540
1973/74	65.754 ²⁾	-	80.497	7.907	154.158
1974/75	81.788 ²⁾	-	98.686	9.155	189.629
1975/76	104.717 ²⁾	-	136.466	11.655	252.838

1) Opkrævet i Tórshavn til og med 1971/72 2) Incl. kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys

Kilde: Føroya gjaldstova

Tabel 4.12. Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1975/76

<u>Kommune</u>	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gns1. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.</u>	<u>Udskr. skatter i 1000 kr.</u>			<u>Talt</u>
				<u>Lands- skat</u>	<u>Folkep.- bidrag</u>	<u>Komm.- skat</u>	
Tórshavn	5.593	33.417	16,6	59.735	4.121	43.486 ¹⁾	107.342
Fugloy	52	21.442	7	222	24	108	354
Svínoy	73	16.932	8	253	27	139	419
Viðareiði	100	25.150	10	564	53	326	943
Hvannasund	172	20.535	11	697	78	525	1.300
Klaksvík	2.188	26.457	15,4	14.390	1.337	11.733	27.460
Kunoy	49	21.082	7	175	21	98	294
Mikladalur	71	11.183	8,5	124	15	76	215
Húsar	43	23.674	9	208	23	124	355
Oyndarfjørður	97	24.918	8	600	53	254	907
Elduvík	52	26.442	11	240	30	200	470
Fuglafjørður	674	27.944	12	4.358	416	3.041	7.815
Leirvík	310	27.271	14	2.053	191	1.608	3.852
Gøta	359	29.256	13	2.644	234	1.851	4.729
Nes	387	22.282	12,5	1.552	186	1.407	3.145
Runavík	785	29.182	14	5.493	508	4.241	10.242
Sjógv	353	25.402	13	1.799	189	1.549	3.537
Skáli	256	30.496	12	1.944	176	1.262	3.382
Eiði	287	23.979	12,5	1.405	149	1.163	2.717
Sunda	147	27.007	12	920	92	655	1.667
Funningur	66	23.561	8	299	33	153	485
Gjógv	60	21.433	7	256	27	122	405
Haldarsvík	168	23.518	11	882	84	590	1.556
Saksun	19	19.263	8	52	7	29	88
Hvalvík	133	24.835	11	730	73	500	1.303
Hósvík	75	27.133	12	451	46	318	815
Kollafjørður	270	25.011	12	1.451	150	1.060	2.661
Kvívík	238	21.076	12	1.037	104	809	1.950
Vestmanna	578	27.796	14	3.993	356	3.044	7.393
Kaldbak	94	31.234	12	694	70	466	1.230
Tórsh.uttanb.	493	29.233	14	4.173	356	2.893 ¹⁾	7.422
Kirkjubøur	54	25.019	12	333	30	222	585
Hestur	47	19.064	12	164	20	155	339
Nólsoy	162	22.006	13,5	725	74	653	1.452
Sandavágur	317	23.562	13	1.526	151	1.285	2.962

(fortsættes)

Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1975/76 (fortsat)

<u>Kommune</u>				<u>Udskr.skatter i 1000 kr.</u>			<u>Ialt</u>
	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gns1. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.</u>	<u>Lands- skat</u>	<u>Folkep.- bidrag</u>	<u>Komm.- skat</u>	
Miðvágur	437	21.842	14	2.053	214	1.914	4.181
Sørvágur	495	20.689	13	2.069	212	1.772	4.053
Bøur	44	15.227	10	87	12	91	190
Mykines	26	14.577	8	38	5	42	85
Sandur	300	22.870	14	1.293	140	1.299	2.732
Skopun	254	26.453	14	1.523	153	1.286	2.962
Skálavík	122	27.066	14	781	71	615	1.467
Húsavík	88	20.705	13	310	36	317	663
Skúvoy	68	15.897	7,5	126	20	81	227
Hvalba	340	23.623	14	1.546	166	1.558	3.270
Tvøroyri	912	24.816	15	4.512	475	4.355	9.342
Fámjin	69	21.681	7	236	30	143	409
Hov	82	17.537	11	218	26	202	446
Portkeri	165	23.279	12	759	81	645	1.485
Vágur	739	23.334	15	3.572	384	3.334	7.290
Sumba	290	20.907	11	1.203	125	919	2.247
<u>Ialt</u>	<u>19.152</u>	<u>27.627</u>		<u>136.468</u>	<u>11.654</u>	<u>104.718</u>	<u>252.840</u>

1) Incl. kirkeskat

Kilde: Føroya gjaldstova

Restancerne udgjorde pr. 31. december 1975 42,7 mill. kr., heraf 15,9 mill. kr. vedrørende indeværende skatteår. De tilsvarende beløb udgjorde pr. 31. december 1974 29,2 mill. kr. og 11,4 mill. kr. De samlede restancer pr. 31. december 1975 udgjorde 17,4 % af de udskrevne skatter, fratrukket børnebidrag, i 1975/76 mod 16,0 % i det foregående år.

Tabel 4.13. Landskassens indtægter

<u>1.000 kr.</u>	<u>Landsskat</u> ¹⁾²⁾	<u>Motor- afgif- ter</u>	<u>Told og andre afgifter</u>	<u>Andre ind- tægter</u>	<u>Ialt</u>
1970/71	43.277	7.713	66.784	1.093	118.867
1971/72	57.127	8.764	81.908	5.337	153.136
1972/73	71.230	10.205	92.294	5.982	179.711
1973/74	87.410	11.965	108.360	18	207.753
1974/75	111.241	4.248	137.812	8.959	262.260
1975/76(FL)	134.400	5.000	137.861	2.640	279.901
1976/77(FFL)	174.300	5.000	140.736	2.665	322.701

1) Incl. folkepensionsbidr. 2) Incl. landsk. andel i sømandsskat

Kilde: Landskasseregnskab og finanslove

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

Oversigt over statens og landskassens udgifter

En væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af forskellige fonds, hvortil der over landskassens regnskab henlægges årlige beløb, eller ved optagelse af lån. Henlæggelser til sådanne fonds og afdrag på lån er medregnet som anlægsudgifter.

Tabel 4. 14. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1970/71-1974/75

Mill. kr.	Driftsudgif- ter			Anlægsudgifter			Samlede udgifter		
	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt	Stats- kas- sen	Lands- kas- sen	Ialt
1970/71	72,1	88,2	160,3	15,5	30,7	46,2	87,6	118,9	206,5
1971/72	82,5	83,4	177,1	12,6	69,7	71,1	95,1	153,1	248,2
1972/73	102,2	98,9	201,1	9,3	80,8	90,1	111,5	179,7	291,2
1973/74	123,5	126,4	249,9	7,5	81,4	88,9	131,0	207,8	338,8
1974/75	154,4	145,6	299,6	10,9	116,7	127,6	164,9	262,3	427,2

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner.

Stigningen i statens anlægsudgifter skyldes udbygning af faciliteter i forbindelse med flyvepladsen på Vågar og opførelse af en specialskole i Tórshavn. Den store stigning for landskassens vedkommende skyldes først og fremmest udbygning af vejnettet.

Tabel 4. 15. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål

1.000 kr.	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75
Administration m. v.	10.740	12.319	16.566	19.871	26.409
Sundhedsvæsen	31.110	32.854	35.853	41.855	53.527
Samfærdsel	24.013	40.133	48.836	49.527	77.745
Skolevæsen m. v.	29.246	32.741	45.381	51.965	69.995
Videnskab, litteratur og kunst	2.591	3.768	4.912	5.537	8.378
Fiskeri og søfart	28.308	35.319	40.012	43.998	49.817
Landbrug	2.067	2.315	2.782	3.278	3.854
Handel og industri	498	3.443	1.505	5.551	6.020
Socialvæsen ¹⁾	48.044	53.169	63.474	80.819	101.051
Rets- og politivæsen	4.190	4.382	5.253	5.619	6.850
Kirkevæsen	1.936	1.823	2.233	2.682	2.949

(fortsættes)

Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Renter og afdrag	7.632	7.364	7.599	8.529	6.966
Garantihenlæggelser	5.000	3.500	3.500	4.000	4.000
Henl. til driftskap.	3.562	5.614	3.064	4.174	1.413
Andre udgifter	7.581	9.458	10.208	11.349	8.227
<u>Ialt</u>	<u>206.518</u>	<u>248.202</u>	<u>291.178</u>	<u>338.754</u>	<u>427.201</u>

1) Invalide- og folkepensionsbidraget er ikke fradraget

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner.

Statens udgifter

Tabel 4. 16. Statens udgifter efter hovedformål

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Administration m. v.	2.439	3.078	3.265	4.242
Sundhedsvæsen	21.150	23.327	25.677	29.759
Samfærdsel	3.805	4.065	3.719	5.912
Skolevæsen m. v.	16.758	25.774	29.214	40.235
Videnskab, litteratur og kunst	326	523	594	694
Fiskeri, søfart	9.138	11.035	13.190	20.106
Socialvæsen	26.282	33.777	43.253	53.451
Rets- og politivæsen	4.166	5.245	5.610	6.840
Kirkevæsen	1.526	1.819	2.192	2.279
Andre udgifter	2.061	2.823	4.287	1.421
<u>Ialt</u>	<u>87.651</u>	<u>111.466</u>	<u>131.001</u>	<u>164.939</u>

Kilde: Statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Fra 1973/74 til 1974/75 er statens samlede udgifter på Færøerne steget med 33,9 mill. kr. eller 25,9 %, medens landskassens udgifter er steget med 54,5 mill. kr. eller 26,2 %.

Tabel 4. 17. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1974/75

<u>1.000 kr.</u>	<u>Driftsudgifter</u>		<u>Anlægsudgifter</u>		<u>Drifts- og anlægsudg. ialt</u>
	<u>Statsinstitutter</u>	<u>Tilskud¹⁾</u>	<u>Statsinstitutter</u>	<u>Tilskud¹⁾</u>	
<u>1. Statens administration:</u>					
Rigsombudet	3.030	-	-	-	3.030
Fær. oppebørselskontor		1.212	-	-	1.212
<u>Ialt</u>	<u>3.030</u>	<u>1.212</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.242</u>

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1974/75 (fortsat)

1.000 kr.	Driftsudgifter		Anlægsudgifter		Drifts- og an- lægsudg. ialt
	Statsin- stitutio- ner	Til- ¹⁾ skud	Statsin- stitutio- ner	Til- ¹⁾ skud	
2. Sundhedsvæsen:					
Vaccinationer m. v.	-	589	-	-	589
Landslægeembedet	240	-	-	-	240
Jordemødre og komm.læger	-	634	-	-	634
Alm. sygehuse	-	17.221	-	-	17.221
Statshospitalet	10.147	-	928	-	11.075
Ialt	10.387	18.444	928	-	29.759
3. Samfærdsel:					
Havnetilskud	-	-	-	1.500	1.500
Vågar flyveplads	1.218	-	3.194	-	4.412
Ialt	1.218	-	3.194	1.500	5.912
4. Skolevæsen:					
Folkeskolen	-	22.495	-	2.803	25.298
Seminarier	3.416	-	-	-	3.416
Private skoler	-	1.444	-	-	1.444
Aftenskoler	-	315	-	-	315
Erhvervsskoler	-	3.630	-	258	3.888
Statens uddannelsesstøtte	-	5.874	-	-	5.874
Ialt	3.416	33.758	-	3.061	40.235
5. Videnskab og kunst:					
Fiskerilaboratoriet	-	364	-	-	364
Geologiske undersøgelser	-	256	-	-	256
Livsvarig hædersgave og fast årlig statsydelse	-	74	-	-	74
Ialt	-	694	-	-	694
6. Fiskeri og søfart:					
Skibstilsynet	806	-	-	-	806
Inspektionsskibene	14.300	-	-	-	14.300
Marinestationen	2.800	-	-	-	2.800
Fyrvæsenet	1.327	-	-	-	1.327
Meteorologisk institut	873	-	-	-	873
Ialt	20.106	-	-	-	20.106
7. Socialvæsen:					
Folke- og inv.pension m.v.	178	36.347	-	-	36.525
Hjælp eft. forsorgsl.	-	2.836	-	-	2.836
Særforsorg	5.369	5	-	1.707	7.081
Børnebidrag	-	1.047	-	-	1.047
Børneforsorg	-	2.954	-	-	2.954
Sygekasser	-	3.008	-	-	3.008
Ialt	5.547	46.197	-	1.707	53.451
8. Rets- og politivæsen:					
Politivæsen og sysselem.	5.439	-	399	-	5.838
Dommerembedet	697	-	-	-	697
Arrestvæsen	305	-	-	-	305
Ialt	6.441	-	399	-	6.840

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1974/75 (fortsat)

1.000 kr.	Driftsudgifter		Anlægsudgifter		Drifts- og an- lægsudg. ialt
	Statsin- stitutio- ner	Til- ¹⁾ skud	Statsin- stitutio- ner	Til- ¹⁾ skud	
<u>9. Kirkevæsen:</u>					
Præstelønninger m.v.	1.930				1.930
Præstegårde	229		120		349
<u>Ialt</u>	<u>2.159</u>		<u>120</u>		<u>2.279</u>
<u>10. Andre udgifter:</u>					
Postvæsenets underskud	1.408				1.408
Nyhedsformidling t.Fær.		13			13
<u>Ialt</u>	<u>1.408</u>	<u>13</u>			<u>1.421</u>
<u>Samtlige udgifter 1-10 ialt</u>	<u>53.712</u>	<u>100.318</u>	<u>4.641</u>	<u>6.268</u>	<u>164.939</u>

1) Omfatter både lovbundne og ikke-lovbundne tilskud

Kilde: Statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Staten yder lån til forskellige færøske formål, eksempelvis sygehusbyggeri og lån i henhold til egnsudviklingsloven, ligesom en række offentlige danske institutioner udøver en vis udlånsvirksomhed på Færøerne.

Investeringsfonden for Færøerne er oprettet i henhold til lov nr. 28 af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne m. v. med det formål at yde lån til investering i offentlige anlæg, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling. Fonden kan endvidere af indkomne renter og afdrag yde lån til erhvervsformål. Fondens midler fremskaffes ved tilskrivninger fra staten. Disse tilskrivninger udgjorde i finansårene 1964/65 - 1971/72 10 mill. kr. pr. år, i finansårene 1972/73 og 1973/74 9 mill. kr. pr. år og i finansåret 1974/75 8 mill. kr. Med tilskrivningen på 8 mill. kr. i finansåret 1975/76 ophører de vedtagne tilskrivninger i 2. tilskrivningsperiode. Der er herefter i perioden 1964-1976 tilskrevet 114 mill. kr. Et forslag om en 4-årig 3. tilskrivningsperiode med ialt 26 mill. kr. er vedtaget af lagtinget og herefter forelagt folketinget. Fondens udlån til erhvervsformål formidles af den færøske industrifond, jfr. pag. 59.

Danmarks Skibskreditfond har siden finansåret 1964/65 ydet lån til færøsk indregistrerede skibe. Lånene ydes som 7 % obligationslån til parikurs, idet skibskreditfondens obligationer ligesom realkreditinstitutets obligationer overtages til parikurs af Danmarks Nationalbank.

Kreditforeningen af kommuner i Danmark. De færøske kommuner kan mod garanti fra landsstyret (efter lagtingslov for hver enkelt ansøger) og staten opnå lån i Kreditforeningen af kommuner i Danmark. Disse lån ydes med en løbetid, der varierer fra 18 til 30 år. I 1975 er der af kreditforeningen givet tilsagn om lån til 10 færøske kommuner med et nominelt beløb på 56,4 mill. kr.

Tabel 4. 18. Statens og offentlige danske institutioners udlån pr. 31. marts 1970 og 1972-75

1.000 kr.	Staten	Investe- rings- fonden	Fiskeri- banken	Skibs- kredit- fonden	Kommune- kredit- forening.	Ialt
1970	68.992	37.687	18.532	14.178	20.969	160.358
1972	64.669	61.553	26.016	15.024	22.625	189.887
1973	59.820	86.168	27.472	13.410	38.135	225.005
1974	57.633	109.131	24.791	10.152	37.431	239.138
1975	59.752	125.927	28.401	7.556	36.766	258.402

Kilde: Oplysninger fra institutionerne.

Tabel 4. 19. Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1974/75

1.000 kr.	Restgæld pr.1/4-74	Tilgang 1974/75	Afgang 1974/75	Restgæld pr.31/3-75	Renter 1974/75
<u>Statslån:</u>					
Landsygehuset	16.775	0	299	16.476	1.086
Klaksvik sygehus	1.114	0	90	1.024	79
Tórshavn kommune	9.137	0	188	8.949	270
El-selskabet SEV	23.618	0	1.553	22.065 ¹⁾	1.281
Håndv. og industri	108	0	20	88	6
Egnsudviklingslån	4.379	1.700	571	5.508	345
Erhvervsskoler	2.502	3.140	0	5.642	0
Statslån ialt	57.633	4.840	2.721	59.752	3.067
<u>Investeringsfondslån</u>	109.131	23.037	6.241	125.927	6.008
<u>Fiskeribanklån</u>	24.791	8.059	4.449	28.401	1.857
<u>Skibskreditfondslån</u>	10.152	0	2.596	7.556	571
<u>Kommunekredit- foreningslån</u>	37.431	2.049	2.714	36.766	2.517
<u>Ialt</u>	239.138	37.985	18.721	258.402	14.020

1) Hovedparten af denne lånemasse udgøres af 21,0 mill. kr. genudlåning til det færøske, fælleskommunale elværk af et af staten optaget dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker.

Kilde: Oplysninger fra institutionerne.

Statsgarantier

Nedenstående oversigt illustrerer udviklingen i statens garantier for færøske lån siden 1970, bortset fra garantier for kommune-kreditforeningslån.

Tabel 4. 20. Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1972-1975

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Færøernes</u> <u>realkredit-</u> <u>institut</u>	<u>S.E.V.</u>	<u>Egnsudvik-</u> <u>lingsgaran-</u> <u>tier m. v.</u>	<u>Ialt</u>
1970	14.290	32.544	1.959	8.748	57.541
1972	9.370	39.476	1.663	9.081	59.590
1973	7.095	42.756	1.514	13.457	64.822
1974	5.300	44.645	1.366	11.759	63.070
1975	4.240	51.076	1.250	10.541	67.107

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 21. Udviklingen i statsgarantier i 1974/75

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>pr.1/4-74</u>	<u>Tilgang</u> <u>1974/75</u>	<u>Afgang</u> <u>1974/75</u>	<u>Restgæld</u> <u>pr.31/3-75</u>
Færøernes real- kreditinstitut	44.645	15.000	8.569	51.076
Landskassen	5.300	0	1.060	4.240
SEV	1.366	0	116	1.250
Egnsudviklings- garantier m. v.	11.759	481	1.699	10.541
<u>Ialt</u>	<u>63.070</u>	<u>15.481</u>	<u>11.444</u>	<u>67.107</u>

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Landskassens udgifter

Tabel 4. 22. Landskassens udgifter efter hovedformål i
finansårene 1970/71 og 1972/73-1976/77

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1970/71</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1972/73</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1973/74</u>	<u>Regn-</u> <u>skab</u> <u>1974/75</u>	<u>Finans-</u> <u>lov</u> <u>1975/76</u>	<u>Finans-</u> <u>lovsforsl.</u> <u>1976/77</u>
Lagting og lands- administration	8.301	13.488	16.606	22.167	20.135	22.554
Sundhedsvæsen	9.960	12.526	16.178	23.768	22.656	24.911
Samfærdsel	20.208	44.771	45.808	71.833	67.385	69.374
Skolevæsen	12.488	19.607	22.751	29.760	32.755	34.754
Videnskab og kunst	2.265	4.389	4.943	7.684	8.632	10.096
Fiskeri og søfart	19.170	28.977	30.808	29.711	37.733	58.124
Landbrug	2.067	2.782	3.278	3.854	4.666	5.499
Handel og industri	498	1.505	5.551	6.020	5.457	5.447

(fortsættes)

Landskassens udgifter efter hovedformål i finansårene 1970/71 og 1972/73-1975/76 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn- skab 1970/71</u>	<u>Regn- skab 1972/73</u>	<u>Regn- skab 1973/74</u>	<u>Regn- skab 1974/75</u>	<u>Finans- lov 1975/76</u>	<u>Finans- lovsforsl. 1976/77</u>
Socialvæsen	21.762	29.697	37.566	47.600	50.116	58.796
Rets- og politivæsen	24	8	9	10	10	10
Kirkevæsen	410	414	490	670	587	800
Renter og afdrag ¹⁾	7.632	7.599	8.529	6.966	15.558	16.800
Garantihenl.	5.000	3.500	4.000	4.000	4.000	4.000
Henl. til driftskapital	3.562	3.064	4.174	1.413	185	374
Andre udgifter	5.520	7.385	7.062	6.806	10.025	11.161
<u>Ialt</u>	<u>118.867</u>	<u>179.712</u>	<u>207.753</u>	<u>262.262</u>	<u>279.900</u>	<u>322.700</u>

1) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån

Kilde: Landskasseregnskab og finanslove

Landskassens udgifter har været konstant stigende og udgør for finansåret 1974/75 262 mill. kr., medens de i finansåret 1970/71 var 119 mill. kr. Stigningen skyldes hovedsageligt udbygningen af den sociale forsyning, anlæg af veje og havne og opbygningen af landsstyrets egen administration.

Størstedelen af stigningen fra finansåret 1973/74 til finansåret 1974/75 må tages som udtryk for løn- og prisudviklingen.

I henhold til lagtingslov om fordeling af landskassens overskud, vedtaget den 20. december 1972, overføres en trediedel af overskudet til fonden for fiskerflådens fornyelse og en trediedel til fonden til bygning af tunneller og broer. Overskudet var i 1974/75 4,2 mill. kr. mod 12,5 mill. kr. i 1973/74.

Landskassens låneoptagelse og garantiforpligtelser

Tabel 4. 23. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1965 og 1970-75

<u>Mill. kr.</u>	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervisning m.v.</u>	<u>Fiskerflåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	<u>Ialt</u>
1965	7,6	1,6	12,5	4,2	0,7	26,6
1970	15,9	3,9	4,7	22,3	13,2	60,0
1971	17,1	3,3	3,5	26,2	13,8	63,9
1972	18,0	2,8	2,5	32,7	12,2	68,2
1973	18,5	2,3	1,3	38,4	10,6	71,1
1974	18,2	1,8	30,9	50,0	10,1	111,0
1975	17,8	1,3	31,0	51,7	52,0	153,8

Kilde: Landskasseregnskab

Af det under fiskerflåden optagne beløb vedrører 30 mill. kr. det i Luxembourg optagne lån.

Stigningen i andre lån skyldes væsentligst, at der er trukket på Danmarks Nationalbank og låneoptagelse i forbindelse med køb af m/s "Smyril".

Tabel 4. 24. Landskassens garantiforpligtelser pr. 31. marts 1965 og 1970-75

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>SEV</u>	<u>Telefonværket</u>	<u>Erhvervslivet</u>	<u>Ialt</u>
1965	18,1	48,0	2,5	28,4	97,0
1970	28,1	59,2	9,2	55,7	152,2
1971	32,3	57,4	9,3	70,8	169,8
1972	30,0	59,8	18,2	67,5	175,5
1973	37,8	50,5	17,1	67,4	172,8
1974	44,0	61,7	36,4	47,4	189,5
1975	40,8	72,6	39,5	47,4	200,3

Kilde: Landskasseregnskab

PENGE- OG KREDITFORHOLD

I medfør af lov nr. 248 af 12. april 1949 om pengesedler m.v. på Færøerne har Færøerne egne pengesedler. Sedlerne, der er det lovlige betalingsmiddel på Færøerne, fremstilles af Danmarks Nationalbank med pålydende værdi 100 kr., 50 kr. og 10 kr. og har samme værdi som de tilsvarende danske sedler. Det forventes, der kommer 500 kr. sedler i 1976.

Ombytning og udlevering af sedler foregår på rigsombudet. Færøernes landsstyre, de færøske banker, Færøernes realkreditinstitut og Føroya Sparikassi har hver en foliokonto hos rigsombudet.

Danske pengesedler kan anvendes på Færøerne, og som skille-mønt anvendes den i Danmark anvendte skillemønt.

Færøerne har 2 banker, Føroya Banki og Sjóvinnubankin i Tórshavn, og 3 sparekasser, Føroya Sparikassi i Tórshavn, Norðoya Sparikassi i Klaksvík og Suðuroya Sparikassi i Vágur.

Udover bankerne og sparekasserne er der af andre pengeinstitutter det tidligere nævnte Færøernes Realkreditinstitut, det monopoliserede forsikringssselskab "Tryggingarsambandið Føroyar", den af landsstyret oprettede boliglånefond - Húsálánsgrunnurin - der yder 3. prioritetslån til boligbyggeri, og Føroya Banki's datterselskab p/f Húsálán, der formidler bankens 2. prioritetslån til boligbyggeri.

Tabel 4. 25. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen 1970-76

	Indlån			Udlån			Seddelcirkulation
	Sparekasser	Banker	Ialt	Sparekasser	Banker	Ialt	
1/1 1970	130,7	219,3	350,0	120,3	213,2	333,5	44,6
1/1 1971	148,8	268,1	416,9	135,3	246,8	382,1	47,4
1/1 1972	177,9	335,3	513,2	155,0	244,8	449,8	54,6
1/1 1973	208,2	408,5	616,7	185,9	352,1	538,0	60,1
1/1 1974	241,0	517,3	758,3	215,6	429,2	644,8	76,8
1/1 1975	287,2	611,0	898,2	261,4	612,9	874,3	78,1
<u>1/1 1976</u>	<u>326,3</u>	<u>655,1</u>	<u>981,4</u>	<u>303,4</u>	<u>656,8</u>	<u>960,2</u>	<u>90,5</u>

Kilde: Pengeinstitutterne og materiale ved rigsombudet

De samlede indlån udgjorde pr. 1. januar 1976 981,4 mill. kr. mod 898,2 mill. kr. pr. 1. januar 1975, en stigning i løbet af 1975 på 19 %. De samlede udlån androg pr. 1. januar 1976 960,2 mill. kr.

mod 874,3 mill. kr. pr. 1. januar 1975, en stigning i løbet af 1975 på ca. 10 %.

Tabel 4. 26. Pengeinstitutternes udlån pr. 30. september 1973-75 fordelt efter hovedformål

<u>Mill. kr.</u>	<u>Banker</u>			<u>Sparekasser</u>			<u>Ialt</u>		
	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Låneformål</u>									
Udrustningslån til skibe	12,3	20,6	25,8	-	-	-	12,3	20,6	25,8
Fiskeri, rederi m.v.	52,5	95,3	89,4	-	-	-	52,5	95,3	89,4
Skibsbygge- lån	18,9	27,5	32,4	-	-	-	18,9	27,5	32,4
Bilfinansie- ring	16,5	19,1	14,2	0,2	0,4	0,4	16,7	19,5	14,6
Handel	44,3	61,1	70,3	0,2	0,2	0,3	44,5	61,3	70,6
Håndværk og industri	58,0	59,7	80,7	1,2	1,6	1,1	59,2	61,3	81,8
Prioritets- og byggelån	112,3	152,2	161,7	166,8	199,3	234,9	279,1	351,5	396,6
Andre pri- vate lån	32,2	49,7	52,3	10,4	15,6	18,4	42,6	65,3	70,7
Off. lån	60,9	82,3	90,7	32,1	34,4	41,6	93,0	116,7	132,3
<u>Ialt</u>	<u>407,9</u>	<u>567,5</u>	<u>617,5</u>	<u>210,9</u>	<u>251,5</u>	<u>296,7</u>	<u>618,8</u>	<u>819,0</u>	<u>914,2</u>

Kilde: Banker og sparekasser

Pengeinstitutternes samlede udlån pr. 30. september er fra 1974 til 1975 steget med 95,2 mill. kr. eller med 12 % mod 32 % året før. Udlån til erhvervsformål tegner sig for ca. 36 % af denne stigning, medens prioritets- og byggelån tegner sig for ca. 47 % og offentlige lån ca. 13 % af stigningen. I forhold til fo-
regående år har der været tale om en større stigning i boliglån og en mindre stigning i udlån til erhvervslivet. Ca. 48 % af bankernes samlede udlån pr. 30. september 1975 var ydet til er-
hvervsformål og godt en fjerdedel til prioritets- og byggelån, medens prioritets- og byggelån udgjorde ca. 80 % af sparekassernes samlede udlån.

Bankernes udlån var fordelt på 8.557 lån mod 8.253 pr. 30. september 1973.

Af de samlede prioritets- og byggelån pr. 30. september 1975 på 396,6 mill. kr. er 69,7 mill. kr. byggelån og 326,9 mill. kr.

udlån til boligbyggeri og erhvervs- og forbrugsformål mod pant i fast ejendom. Herudover yder p/f Húsalán 2. prioritetslån og Húsalánsgrunnurin 3. prioritetslån.

Den normale finansieringsmåde for boligbyggeri, der på Færøerne overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse inden for 30-40 % af værdien, normalt ikke over 80.000 kr. i Tórshavn og 60.000 kr. uden for Tórshavn.

2. prioritet i bank eller p/f Húsalán med højst halvdelen af sparekasselånet.

3. prioritet i Húsalánsgrunnurin ligeledes med højst halvdelen af sparekasselånet. Fondets midler, der fremkommer ved tilskrivningen fra landskassen, er begrænsede.

Til belysning af boligbyggeriets omfang, navnlig tilgangen af nye prioritetslån i perioden 1. oktober 1974 - 30. september 1975 kan på basis af oplysninger fra pengeinstitutterne opstilles nedenstående tabel.

Tabel 4. 27. Prioritetslån i boligbyggeri 1/10 1974 - 30/9 1975 i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld 1/10-74</u>	<u>Tilgang 1974/75</u>	<u>Afgang 1974/75</u>	<u>Restgæld 30/9-75</u>
Føroya Sparikassi	124.923	30.703	8.444	147.182
Norðoya Sparikassi	38.031	8.832	3.161	43.702
Suðuroya Sparikassi	<u>13.401</u>	<u>2.855</u>	<u>924</u>	<u>15.332</u>
Sparekasser ialt	176.355	42.390	12.529	206.216
p/f Húsalán	18.514	4.681	1.687	21.508
Húsalánsgrunnurin	<u>23.151</u>	<u>8.638</u>	<u>1.260</u>	<u>30.529</u>
<u>Ialt</u>	<u>218.020</u>	<u>55.709</u>	<u>15.476</u>	<u>258.253</u>

Kilde: Pengeinstitutterne

Af tilgangen i sparekasselån på 56 mill. kr. vedrører godt 40 % lån i nyopførte huse og ca. 60 % lån i ældre huse som følge af ombygning eller omprioritering. Ifølge oplysninger fra sparekasserne kan følgende tabel over færdige huse i de sidste 3 år opstilles. Opgørelsen vedrører ikke de angivne kalenderår, men er forskudt et kvartal bagud.

Tabel 4. 28. Boligt udyt 1973-75
Antal færdige huse

	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Tórshavn	107	90	90
På bygd	<u>113</u>	<u>152</u>	<u>171</u>
Ialt	<u>220</u>	<u>242</u>	<u>261</u>

Kilde: Sparekasserne

Antallet af færdige huse steg med 8 % fra 1974 til 1975 mod 10 % fra 1973 til 1974.

Til belysning af byggeaktiviteten kan anvendes oplysningerne om forskudslån fra bankerne (byggelån). I perioden 1. oktober 1974 - 30. september 1975 blev disse lån ydet til 332 huse mod 422 i perioden 1. oktober 1973 - 30. september 1974.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere vekslers i Danmarks Nationalbank.

Tabel 4. 29. Nationalbankens genbelåning af færøske vekslers
1971-75

<u>1.000 kr.</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Beholdning af rediskontere- rede vekslers pr. 1/1	0	0	6.472	10.102	25.237
Rediskonteret i årets løb	851	8.961	9.797	71.680	141.861
Betalt diskonto	<u>14</u>	<u>60</u>	<u>246</u>	<u>1.115</u>	<u>2.313</u>
Ialt	865	9.021	16.515	82.897	169.411
Indfriet i årets løb	<u>865</u>	<u>2.549</u>	<u>6.413</u>	<u>57.660</u>	<u>131.504</u>
Beholdning af rediskontere- rede vekslers pr. 31/12	0	6.472	10.102	25.237	37.907

Kilde: Materiale ved rigsombudet

Der har i 1975 været en meget kraftig stigning i rediskonteringerne. Årsagen hertil må søges i faldende priser på fiskeprodukterne og købernes ønsker om øget kredit samt rediskontering af landsstyrevekslers.

Udover rediskontering har bankerne adgang til genbelåning af obligationer efter særlige regler.

Tabel 4. 30. De færøske pengeinstituttets obligationsbeholdninger
1.000 kr. 31/12-72 31/12-73 31/12-74 31/12-75

Færøske obligationer:

Realkreditobligationer	506	192	48	-
Andre færøske obligationer	<u>16.871</u>	<u>18.198</u>	<u>18.370</u>	<u>23.154</u>
Færøske obligationer ialt	<u>17.377</u>	<u>18.390</u>	<u>18.418</u>	<u>23.154</u>

Danske obligationer:

Statsobligationer	20.259	20.141	17.451	18.525
Fiskeribankobligationer	18.119	17.104	13.760	16.506
Skibskreditfondsobl.	1.000	1.000	526	8.155
Kommunekreditfor.obl.	10.009	8.827	6.725	7.355
Kreditfor.- og hypotek- foreningsobl. o. l.	<u>101.707</u>	<u>141.650</u>	<u>129.434</u>	<u>137.230</u>
Danske obligationer ialt	<u>151.094</u>	<u>188.722</u>	<u>167.896</u>	<u>187.771</u>

Færøske + danske obl. ialt 168.471 207.112 186.314 210.925

Kilde: Pengeinstitutterne

Stigningen i obligationsbeholdningen i 1975 skyldes væsentligst, at kurserne på danske obligationer gik i vejret.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) har siden 1962 udarbejdet Færøernes nationalregnskab (tjóðarrokmskapur). Det sidst udgivne vedrører året 1973. Nationalproduktet er ikke hidtil udarbejdet i faste priser, hvilket skulle gøre det muligt at vurdere den økonomiske udvikling med større sikkerhed, men arbejdet hermed er påbegyndt. I det følgende er der foretaget et uddrag af dette nationalregnskab.

Bruttonationalproduktet er værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har brugt ved produktionen. Bruttonationalproduktet opgøres i markedspriser, d.v.s. incl. indirekte afgifter og med fradrag af offentlige tilskud til nedbringelse af priserne. Bruttonationalproduktet androg i 1973 975,4 mill. kr. mod 829,3 mill. kr. i 1972.

Bruttofaktorindkomsten er bruttonationalproduktet med fradrag af indirekte afgifter og med tillæg af offentlige pristilskud. Den androg i 1973 886,0 mill. kr. mod 755,5 mill. kr. i 1972.

Tabel 4.31. Bruttofaktorindkomsten i 1972 og 1973 fordelt på erhverv

<u>Årets priser</u>	<u>1972</u>		<u>1973</u>	
	<u>mill. kr.</u>	<u>%</u>	<u>mill. kr.</u>	<u>%</u>
Fiskeri	228,0	30,2	269,9	30,4
Landbrug m.v.	16,8	2,2	18,2	2,0
Grinde- og hvalfangst				
Fuglefangst og pelsdyrhold				
Kulminer				
Håndværk og industri	106,7	14,1	132,7	15,0
Pengeinstitutter	47,8	6,3	50,7	5,7
Handel m.v.	77,6	10,3	90,9	10,2
Bygge- og anlægsvirksomhed	89,1	11,8	104,0	11,7
Skibsfart	21,1	2,7	28,1	3,2
Transport	22,4	3,0	24,3	2,8
Post, telegraf og telefon	16,4	2,2	18,4	2,1
El-værker	13,1	1,7	12,9	1,5
Liberale erhverv	7,0	0,9	7,8	0,9
Boligbenyttelse	29,0	3,8	30,5	3,4
Husgerning	7,5	1,0	7,6	0,9
Offentlige lønninger	74,0	9,8	90,0	10,2
<u>Ialt</u>	<u>755,5</u>	<u>100,0</u>	<u>886,0</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Búskaparráðið

Bruttoinvesteringerne er de faste investeringer og tilvæksten i lagerbeholdningerne. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne også udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m.v.

Tabel 4.32. Samlede bruttoinvesteringer 1972-74

<u>Mill. kr.</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974¹⁾</u>
I. <u>Faste investeringer:</u>			
1. Private investeringer:			
Fiskerskibe	22,7	13,9	90,7
Fiskeindustri	11,6	22,6	24,9
Fragt- og passagerskibe	11,0	6,4	8,0
Andre erhvervsinvesteringer	26,8	41,8	48,5
Boligbyggeri	29,6	40,0	55,6
Private nyinvesteringer ialt	<u>101,7</u>	<u>124,7</u>	<u>227,7</u>
2. Offentlige investeringer:			
Veje, havne og flyveplads	63,8	57,2	86,1
SEV, Telefonselskabet m.v.	19,1	26,1	37,4
Undervisning	10,3	18,7	17,6
Sygehuse m.v.	3,2	2,5	2,2
Andre offentlige investeringer	13,8	14,2	29,2
Offentlige nyinvesteringer ialt	<u>110,2</u>	<u>118,7</u>	<u>172,5</u>
Samlede faste nyinvesteringer	<u>211,9</u>	<u>243,4</u>	<u>400,2</u>
Vedligeholdelse	50,9	56,3	60,0
Samlede faste investeringer	<u>262,8</u>	<u>299,7</u>	<u>460,2</u>
II. <u>Lagerinvesteringer:</u>			
Forøgelse af fiskelagre	0,6	14,3	15,5
Forøgelse af andre lagre	+ 0,1	-	12,0
Bruttoinvesteringer ialt	<u>263,3</u>	<u>314,0</u>	<u>487,7</u>

1) Foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Fra 1972 til 1973 steg bruttoinvesteringerne med ca. 20 %, mens stigningen fra 1973 til 1974 blev 55 %, den største stigning i den periode, for hvilken der er udarbejdet nationalregnskab. De største stigninger er foregået i investeringerne i fiskerskibe, veje, havne og flyveplads og SEV, Telefonselskabet m.v. Det er bemærkelsesværdigt, at der er tale om kraftige stigninger i såvel den private som i den offentlige sektor med den største stigning i

førstnævnte sektor. Den meget store stigning i investeringerne i fiskerskibe afspejler de særdeles gode konjunkturer for fiskeriet i perioden 1970-73. Stigningen i boligbyggeriet er fortsat.

Betalingsbalancen for 1973 udviser et underskud på de samlede vare- og tjenesteydelser på 18,7 mill. kr., hvortil kommer en nettorenteuudgift og nettogaveudgift på 15,6 mill. kr. eller ialt 34,3 mill. kr. Da posten "Den danske stat" udgør 124,6 mill. kr., bliver der er overskud på betalingsbalancens løbende poster på 90,3 mill. kr. Fejl og udeladelser formindsker dette overskud til 89,8 mill. kr.

Tabel 4.33. Færøernes betalingsbalance 1973

A. Løbende poster

<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto- indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	471,4	412,3	59,1
2. Søtransport: a. fragtskibe	13,8	8,5	5,3
b. fiskerskibe		50,0	÷ 50,0
3. Rejser udenlands o. 1.	12,0	42,0	÷ 30,0
4. Forsikringer, prov. o. 1.	4,0	6,8	÷ 2,8
5. Varer og tjenester iøvrigt ¹⁾	14,7	15,0	÷ 0,3
Varer og tjenester ialt	515,9	534,6	÷ 18,7
6. Renter o. 1. til og fra udlan- det	18,9	32,5	÷ 13,6
7. Gaver		2,0	÷ 2,0
8. Den danske stat	124,6		124,6
Løbende poster ialt	659,4	569,1	90,3
Fejl og udeladelser			÷ 0,5
			89,8

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto- passiver</u>
1. Landskassen		÷ 2,5	÷ 2,5
2. Kommuner, SEV m. fl.		23,0	23,0
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	51,6		÷ 51,6
b. realkreditinstituttet	0,9		÷ 0,9
4. Seddelomløbet	16,7		÷ 16,7
5. Eksportselskaberne netto	12,0		÷ 12,0
6. Andre virksomheder og personer	13,4	+15,7	÷ 29,1
Kapitalbevægelser ialt	94,6	4,8	÷ 89,8

1) Incl. indtægter fra sømænd på udenlandske skibe

Kilde: Búskaparráðið

I 1972 udgjorde overskudet på betalingsbalancens løbende poster 37,5 mill. kr. Stigningen i 1973 skyldes en stigning i eksporten på ca. 46 %, medens importen kun steg med ca. 27 %.

Tabel 4.34. Færøernes betalingsbalance 1974¹⁾

<u>A. Løbende poster</u>			
<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto- indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	485,9 ³⁾	636,8	+150,9
2. Søtransport: a. fragtskibe	15,0	10,0	5,0
b. fiskerskibe		55,0	+ 55,0
3. Rejser udenlands o. l.	14,0	48,0	+ 34,0
4. Forsikringer, prov o. l.	4,5	8,0	+ 3,5
5. Varer og tjenester iøvrigt	14,0 ²⁾	25,0	+ 11,0
Varer og tjenester ialt	533,4	782,8	+249,4
6. Renter og gaver (netto) o. l. til og fra udlandet	23,2	36,8	+ 13,6
7. Den danske stat	152,2		152,2
Løbende poster ialt	708,8	819,6	+110,8
Fejl og udeladelser			+ 6,9
			+117,7

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto- passiver</u>
1. Landskassen	13,3	40,5	27,2
2. Kommuner, SEV m. fl.	+ 0,5	27,5	28,0
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	+ 50,5		50,5
b. realkreditinstituttet		11,6	11,6
4. Seddelomløbet	1,3		+ 1,3
5. Eksportselskaberne netto	5,3	+ 2,3	+ 7,6
6. Andre virksomheder og personer	0,1	9,4	9,3
Kapitalbevægelser ialt	+ 31,0	86,7	117,7

1) Foreløbig opgørelse 2) Incl. indtægter fra sømænd på udenlandske skibe 3) Forskellen mellem dette tal og tallet i tabel 4.1. skyldes forskellige registreringstidspunkter for importen af 2 skibe i handelsstatistikken og i nationalregnskabsstatistikken.

Kilde: Búskaparráðið

Ifølge foranstående foreløbige opgørelse viser betalingsbalancen for 1974 i modsætning til 1973 et meget stort underskud. Dette skyldes den meget store stigning i importen.

Med henblik på at belyse den økonomiske udvikling i perioden 1970-73 er der udarbejdet en oversigt over bruttonationalproduktets anvendelse, bruttoinvesteringerne, betalingsbalancen samt en opgørelse over opsparingen for de pågældende år. Der er endvidere anført foreløbige tal for 1974 for bruttoinvesteringer og betalingsbalance.

Tabel 4.35. Bruttonationalproduktets anvendelse 1970-73

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Bruttofaktorindkomst ¹⁾	590,6	674,2	755,5	886,0
+ indirekte afgifter	64,2	78,2	89,7	104,3
+ pristilskud	17,8	16,5	15,9	15,0
Bruttonationalprodukt	637,0	735,9	829,3	975,4
Import + eksport af varer og tjenester ²⁾	33,5	76,2	67,6	28,2
Varer og tjenester ialt til rådighed	670,5	812,1	896,9	1003,6
der er anvendt således:				
Til faste nyinvesteringer	129,7	192,4	211,9	243,4
" vedligeholdelse	40,7	45,6	50,9	56,3
" lagerinvesteringer	3,5	17,7	0,4	14,3
" offentligt konsum	71,4	80,4	101,3	117,3
" privat konsum	425,2	476,0	533,2	572,3
Ialt	670,5	812,1	896,9	1003,6

1) Excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe 2) Incl. fejl og udeladelser

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4.36. Samlede bruttoinvesteringer 1970-74

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974¹⁾</u>
Faste nyinvesteringer:					
Boligbyggeri	23,0	28,0	29,6	40,0	55,6
Skibe	21,1	47,6	33,7	20,3	98,7
Andre erhvervsinvesteringer	22,6	34,9	38,4	64,4	73,4
Offentlige investeringer	63,0	81,9	110,2	118,7	172,5
Faste nyinvesteringer ialt	129,7	192,4	211,9	243,4	400,2
Vedligeholdelse	40,7	45,6	50,9	56,3	60,0
Faste investeringer ialt	170,4	238,0	262,8	299,7	460,2
Lagerinvesteringer	3,5	17,7	0,5	14,3	27,5
Samlede bruttoinvesteringer	173,9	255,7	263,3	314,0	487,7

1) Foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4.37. Betalingsbalancens hovedposter 1970-74

Mill. kr.	Løbende poster				
	1970	1971	1972	1973	1974 ¹⁾
<u>Eksport (fob):</u>					
Fisk og fiskeprodukter	248,4	270,5	308,0	422,5	461,7
Skibe	0,1	3,7	10,0	45,5	20,9
Andre varer	2,5	4,5	4,1	3,4	3,3
Ialt eksport	251,0	278,7	322,1	471,4	485,9
<u>Import (cif):</u>					
Skibe	8,8	29,8	22,3	36,6	83,8
Andre varer	219,6	271,3	303,4	375,7	553,0
Import ialt	228,4	301,1	325,7	412,3	636,8
Handelsbalance	22,6	+22,4	+3,6	59,1	+150,9
Varer og tjenesteydelser iøvrigt netto ²⁾	+42,6	+46,3	+60,8	+77,8	+98,5
Saldo på vare- og tjeneste- balance ²⁾	+20,0	+68,7	+64,4	+16,3	+249,4
Renter, udbytter, gaver netto	+10,4	+11,3	+8,2	+15,6	+13,6
Den danske stat	85,9	93,1	106,3	124,6	152,2
Saldo på løbende poster	55,5	13,1	33,7	92,7	+110,8
Fejl og udeladelser	+6,3	+0,4	3,8	+2,9	+6,9
Ialt	49,2	12,7	37,5	89,8	+117,7

Kapitalbevægelser

Nettoforøgelse af passiver:

Landskassen	1,9	3,4	+3,9	+2,5	27,2
Kommuner, SEV	+2,1	15,2	5,2	23,0	28,0
Banker og sparekasser	+37,1	+29,2	+28,6	+51,6	50,5
Realkreditinstituttet	+1,8	6,5	4,6	+0,9	11,6
Seddelomløbet	+2,8	+7,2	+5,5	+16,7	+1,3
<u>Private virksomheder o. l.:</u>					
Eksportselskaberne netto	2,1	+8,9	2,8	+12,0	+7,6
Andre virksomheder og personer	9,4	7,5	+12,1	+29,1	9,3
Ialt	+49,2	+12,7	+37,5	+89,8	117,7

1) Foreløbige tal 2) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

Kilde: Búskaparráðið

Idet beløbet modtaget fra den danske stat henregnes til indkomsten, kan der opstilles følgende beregning af opsparingen på Færøerne:

Tabel 4.38.

Opsparingen 1970-73

<u>Mill. kr.</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Bruttonationalprodukt	637,0	735,9	829,3	975,4
Renter m.v. ¹⁾ vedrørende udlandet netto	÷ 3,2	÷ 4,2	÷ 1,2	÷ 6,6
Bruttonationalindkomst	633,8	731,7	828,1	968,8
Den danske stat	85,9	93,1	106,3	124,6
Ialt	719,7	824,8	934,4	1093,4
÷ Offentligt og privat konsum	496,6	556,4	634,5	689,6
<u>Bruttoopsparing</u>	<u>223,1</u>	<u>268,4</u>	<u>299,9</u>	<u>403,8</u>

1) Incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

Kilde: Búskaparráðið

Der har i perioden 1970-73 været en mærkbar stigning i nationalproduktet. Da stigningen har udgjort ca. 53 % og detailpristallet i samme periode er steget med 28 %, har der også været stigning i nationalproduktets realværdi. Bruttoinvesteringerne, det private forbrug og det offentlige forbrug er steget med henholdsvis 80 %, 35 % og 64 %. Bruttoopsparingen er i samme periode steget med 81 % eller nogenlunde det samme som bruttoinvesteringerne.

SOCIALE FORHOLD

Regler og forvaltning

Sociale forhold omfatter almindelig forsorg, særforsorg, sygesikring, folke- og invalidepension og lovpligtig ulykkesforsikring. Området er fællesanliggende.

De gældende regler er fastlagt i følgende særlige love for Færøerne, alle med senere ændringer: Lov nr. 55 af 15. marts 1967 om invalidepension m.v., nr. 56 af 15. marts 1967 om offentlig forsorg, nr. 261 af 10. juni 1960 om børneforsorg, nr. 57 af 15. marts 1967 om børnebidrag til enlige forsørgere m.v., nr. 58 af 15. marts 1967 om folkepension, nr. 573 af 19. december 1969 om den offentlige sygeforsikring samt kgl. anordning nr. 389 af 15. november 1966 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde.

Der er nedsat et fast udvalg vedrørende Færøernes sociallovgivning under socialministeriet. Dette udvalg behandler løbende sociale spørgsmål for Færøerne, herunder om nye principper i sociallovgivningen i Danmark også bør gennemføres på Færøerne.

Almindeligvis udarbejdes forslag til sociale love i dette udvalg, hvorefter de af landsstyret forelægges lagtinget. De af lagtinget vedtagne og af landsstyret anbefalede forslag fremlægges herefter i folketinget og behandles endeligt som andre forslag til rigslove.

De kommuner, der har over 2.000 indbyggere, Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, administrerer selv reglerne i forsorgsloven om de transbestemte ydelser: Almindelig underholdshjælp og hjælp til enlige forsørgere. Iøvrigt varetages forvaltningen af landsstyrets socialforvaltning, Almannastovan (Færøernes Socialforvaltning), der også er ankeinstans for afgørelser, der er truffet af de 3 nævnte kommuner. Almannastovans administration omfatter den direkte forvaltning med kontakt med klienterne samt afgørelser og beregning vedrørende de fleste sociale ydelser (på samme måde som kommunerne i Danmark). Herudover medvirker Almannastovan ved forvaltning med hensyn til institutioner og udfører forberedende arbejder med hensyn til landsstyrets regelfastsættende og lovforberedende opgaver. Almannastovans afgørelser i personsager kan indankes for landsstyret, der har den endelige administrative afgørelse.

I visse tilfælde er den direkte forvaltning henlagt til andre organer. Afgørelser om tilkendelse af invalidepension og revalideringsydelse træffes således af Færøernes ulykkesforsikringsråd, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og 3 lagtingsvalgte medlemmer. Ulykkesforsikringsrådet træffer tillige afgørelser i henhold til ulykkesforsikringsanordningen, der i øvrigt forvaltes af det gensidige forsikringselskab Føroya Vanlukku trygging.

De færøske sygekasser varetager sikringen mod følger af sygdom. De ledes af deres bestyrelser under tilsyn af sikringsstyrelsen.

Reglerne i børneforsoringsloven administreres af børneværnsudvalg i hver enkelt kommune. Deres afgørelser kan i visse tilfælde indkomme for Færøernes nævn for børneforsorg, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og en af landsstyret valgt person med pædagogisk indsigt, og i andre tilfælde for Almannastovan.

Tabel 5. 1. Antal modtagere af sociale ydelser

	<u>1/1-65</u>	<u>1/1-74</u>	<u>1/1-75</u>	<u>1/1-76</u>
Indtægtsbestemt folkepension	2.650 ¹⁾	3.372	3.436	3.573
Folkepensionens mindstebeløb	200 ¹⁾	42	18	10
Invalidepension	800 ¹⁾²⁾	1.011	1.019	1.018
heraf: laveste	-	103	118	119
mellemste	-	585	561	512
højeste	-	323	340	387
Invaliditetsydelse	-	38	39	37
Enkepension	86	134	141	146
Enkebørnsbidrag	250 ¹⁾	433	444	426
Sørforsorg	277	584	612	567
Børneforsorg	50	59	64	79
Udvidet hjælp	-	35	36	44
Hjælp til enlige forsørgere	81	201	316	337
Almindelig underholdshjælp	83	142	100	124
<u>Ialt</u>	<u>4.477</u>	<u>6.051</u>	<u>6.225</u>	<u>6.361</u>

1) Skønnede tal, da man indtil 1968 anvendte en anden opgørelsesmåde. 2) Heri incl. modtagere af invaliditetsydelse.

Kilde: Materiale i Almannastovan.

Ydelsernes omfang og finansiering

Reglerne om kontantydelse i folkepensionsloven, invalidepensionsloven (der også indeholder regler om revalidering) og forsorgsloven (der også indeholder regler om enkepension) svarer med hensyn til betingelserne for at opnå ydelser nogenlunde til de tilsvarende danske regler, idet ydelsernes størrelse dog er noget mindre end de tilsvarende danske.

Ulykkesforsikringsanordningens regler svarer i princippet til de tilsvarende danske, dog med ret betydelige afvigelser; således er dagpenge bibeholdt, og ydelserne er uden hensyn til indtægten mindst halvdelen af den højeste ydelse. Desuden er dækningsområdet større end i Danmark, idet f. eks. færdet til og fra arbejde er dækket.

Sygekasserne er bibeholdt på Færøerne, og reglerne svarer til de tidligere danske med den forskel, at befordring er en sygekasseydelse. Sygekassernes virksomhed omfatter således hovedsagelig betaling for lægehjælp, medicin, sygehusophold og befordring. Færing på midlertidigt ophold i Danmark er omfattet af den danske sygesikring, og en modsvarende ordning gælder for danskere på midlertidigt ophold på Færøerne.

Til personer, der er ramt af midlertidig sygdom eller arbejdsløshed, ydes underholdshjælp efter forsorgsloven, idet der ikke findes altomfattende lovregulerede regler om dagpenge i sådanne tilfælde. For sygdoms vedkommende bemærkes dog, at den i kapitel 4 omtalte lønudligningsfond i visse tilfælde udreder mindsteløn som sygeløn til skibsfiskere, ligesom der nogle steder er etableret sygelønsordninger for faglærte arbejdere ved organisationsaftaler.

Ulykkesforsikringen finansieres udelukkende ved forsikringspræmier, og sygekasserne får statstilskud på omkring 25 % af udgifterne, der iøvrigt finansieres ved medlemskontingenter.

De transbestemte ydelser efter forsorgsloven afholdes med en fjerdedel af statskassen og tre fjerdedele fra færøsk side.

Alle andre kontantydelse, således særlig de store udgifter til folkepension og invalidepension, afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

De udgifter, der således afholdes fra færøsk side, afholdes

med fem sjettedele endeligt af landskassen, medens en sjettedel reparerer på kommunerne, således at halvdelen fordeles efter befolkningstal og halvdelen efter skatteindtægt. Kommunernes andel fordeles således ikke efter antallet af modtagere af sociale ydelser.

Tabel 5. 2. Sociale udgifter i finansåret 1974/75

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u> ³⁾	<u>Ialt</u>
Folkepension m.v.	22.721	21.584	2.402	-	49.707
Invalidepension m.v.	9.359	11.231	1.872	-	22.462
Revalidering	744	532	88	-	1.364
Enkepension	794	964	161	-	1.919
Underholdshjælp og enkehjælp	3.361	922	672	-	4.955
Udvidet hjælp	255	305	51	-	611
Hjemmehjælp	744	645	37	-	1.426
Særforsorg	-	5	-	-	5
Børnebidrag	873	1.047	175	-	2.095
Børneforsorg	880	2.954	1.632	-	5.466
Specialskolen	-	4.992	-	-	4.992
Åndssvageforsorgen	-	2.084	-	-	2.084
Sygekasser ¹⁾	-	3.008	8	9.182	12.198
Visse administrationsudg.	-	178	-	-	178
Landsstyrets midler	187	-	-	-	187
Diverse tilskud	532	-	-	-	532
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	4.296	4.296
Sygeløn (lønudligningsfond)	-	-	-	423	423
Boliglånefonden	4.500	-	-	-	4.500
Hensat til byggeri	2.650	-	-	-	2.650
<u>Ialt</u>	<u>47.600</u>	<u>53.451</u>	<u>7.098</u>	<u>13.901</u>	<u>122.050</u>

1) Vedrørende kalenderåret 1974 2) Heri ikke fradraget folkepensionsbidrag 3) Medlemskontingenter, forsikringspræmier m.v.

Kilde: Landskasseregnskabet, statsregnskabet og materiale i Almannastovan

Tabel 5. 3. Sociale udgifter i hovedposter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Forsorg og bidrag	1.709	6.309	9.478	15.557
Børneforsorg	802	2.884	4.406	5.466
Syge- og befordringskasser	3.754	9.078	10.388	12.198
Folke- og enkepension incl. folkepensionsbidrag	13.078	32.414	43.429	51.626
Invalidepension	5.179	18.589	18.992	22.462
Revalidering	185	727	1.029	1.364
Ulykkesforsikring	1.214	2.460	3.359	4.296
Andre udgifter	324	4.777	7.047	9.081
<u>Ialt</u>	<u>26.245</u>	<u>77.238</u>	<u>98.128</u>	<u>122.050</u>

Kilde: Lands- og statskasseregnskaberne samt materiale i
Almannastovan

"Andre udgifter" omfatter bl. a. landskassens tilskud til Húsalánsgrunnurin og landskassens henlæggelser på 2,5 mill. kr. til investeringsformål vedrørende specialskole og plejehjem i 1974/75. Stigningen i de samlede udgifter fra 1965/66 til 1974/75 skyldes et større antal modtagere, især af hjælp efter forsorgsloven, og de fra 1967 gennemførte ændringer af pensionslovene.

Institutioner m. v.

De 9 daginstitutioner for børn, 3 vuggestuer og 5 børnehaver i Tórshavn samt 1 børnehave i Klaksvík med ialt 348 pladser står under tilsyn af socialstyrelsen og Almannastovan, og de i Danmark gældende almindelige regler for sådanne institutioners forhold finder i vidt omfang anvendelse her.

Der ydes tilskud fra staten med 40 % og fra kommunen med 30 % af driftsudgifterne, medens 30 % af driftsudgifterne afholdes af forældrenes betaling for børnenes ophold. Som i Danmark er der mulighed for ydelse af friplads til mindrebemidlede forældre.

For børn findes kun en døgninstitution, Føroya Barnaheim, (Færøernes Børnehjem). Dette er under tilsyn m. v. på samme måde som daginstitutionerne, og driftsudgifterne dækkes fuldt ud med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side (landskassen og kommunerne som angivet ovenfor).

I Tórshavn findes et alderdomshjem med 18 pladser og i Miðvágur på Vágar et alderdoms- og plejehjem med 35 pladser. Disse hjem er under tilsyn af Almannastovan. 80 % af driftsudgifterne

afholdes af den almindelige folkepensionskonto, 5 % direkte af landskassen og de resterende 15 % kommunalt. Herudover findes plejeafdelinger på sygehusene i Tórshavn (26 pladser) og Klaksvík (17 pladser) samt enkelte plejepatienter på sygehuset i Tvøroyri. En plejeafdeling i tilknytning til sygehuset i Tvøroyri er under opførelse.

Med hensyn til disse afdelinger har sygehusene formel status som plejehjem.

I Tórshavn findes et mindre hjem - Tórshavnar privata vistarheim - for selvhjulpne patienter, der ikke kan klare sig alene. I henhold til overenskomst med hjemmet, der har ca. 10 pladser i Tórshavn og ca. 10 pladser på en filial i Runavík, afholdes udgiften ved driften af den almindelige invalidepensionskonto.

Revalideringsinstitutionen ALV driver en handelsskole på lokaliteten við Áir nord for Tórshavn og et beskyttet værksted i Tórshavn, hvortil kommer salgsvirksomhed for ting, der er fremstillet af invalider. Institutionen er under tilsyn af Færøernes ulykkesforsikringsråd, og udgifterne til handelsskolen afholdes i form af elevdagsbetaling efter invalidepensionsloven, medens udgifterne ved de øvrige foranstaltninger afholdes af en fast bevilling på lagtingsfinansloven og af indsamlede midler.

Statens specialskole yder undervisning til alle former for handicappede, ikke alene i skolealderen, men også før og efter denne. Skolen har et elevhjem. Den er en statsinstitution under socialstyrelsen, og udgifterne afholdes udelukkende af statskassen. Elevtallet har været stærkt stigende siden skolens start i 1962 og er nu på 842.

Tabel 5. 4. Antal elever ved Statens specialskole, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder

Pr. 1/1	Talelignende ¹⁾	Høre-lidende	Syns-lidende	Ånds-svage	Ialt	In-terne	Ex-terne	Ambulante	Ialt
1963	6	7	0	0	13	8	3	2	13
1965	31	15	1	0	47	19	20	8	47
1970	147	14	7	0	168	53	30	85	168
1971	179	16	6	0	201	55	38	108	201
1972	185	125	7	0	317	50	42	225	317
1973	192	244	5	0	441	56	46	339	441
1974	208	341	6	20	575	47	65	463	575
1975	277	424	8	21	730	49	70	611	730
1976	296	501	8	37	842	51	69	722	842

(fortsættes)

Antal elever ved Statens specialskole, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder (fortsat)

Pr. l/1	Tale- lidende ¹⁾	Høre- lidende	Syns- lidende	Ånds- svage	Ialt	In- terne	Ex- terne	Ambu- lante	Ialt
Heraf									
under	41	12	0	0	53	13	14	26	53
i	94	7	3	28	132	27	49	56	132
over	161	482	5	9	657	11	6	640	657

undervisningspligtig alder.

1) Samt ordblinde og bevægelseshæmmede

Kilde: Oplysninger fra specialskolen

Åndssvageforsorgen driver et værksted i Tórshavn og udøver virksomhed med hjemmevejledning for de hjem, der har åndssvage slægtninge boende. I samarbejde med åndssvageforsorgen drives en afdeling på statshospitalet for 22 åndssvage børn samt i tilknytning til statshospitalet et pensionat for 11 yngre selvhjulpne åndssvage. Åndssvageforsorgens virksomhed på Færøerne henhører under forsorgscenter VI (Rødbygård), og udgifterne afholdes udelukkende af staten.

Der ydes hjemmehjælp adskillige steder på Færøerne (pr. 1. januar 1976 til 274 hjem af 134 hjemmehjælpere). Hjemmehjælpen ydes som midlertidig hjemmehjælp, hvor husmoderen er syg, og som vedvarende hjemmehjælp til pensionister.

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1975 afholdt 47 møder og behandlet 1.790 sager, fordelt med 1.160 sager vedrørende invalideforsikringen, 605 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 25 sager om andre, navnlig generelle, spørgsmål.

Tabel 5. 5. Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i 1973-75

A. Ulykkesforsikringen

	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
a) afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen	17	8	6
b) ingen helbredsforringelse	81	60	89
c) invaliditetsgrad under 5 %	54	42	52
d) invaliditetserstatning	28	36	20
e) erstatning til efterladte	4	4	5
<u>Ialt</u>	<u>184</u>	<u>150</u>	<u>172</u>

<u>Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i</u>			
<u>1973-75 (fortsat)</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>B. Invalideforsikringen</u>			
a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 71, mellemste 34, laveste 9)	108	100	114
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	9	8	5
sluttet med afslag på invalidepension	<u>27</u>	<u>20</u>	<u>21</u>
Ialt	144	128	140
b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontROLSager"): afgjort med fortsat invalidepension (højeste 18, mellemste 31, laveste 20)	89	92	69
afgjort med inddragelse af invalidepension	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
Ialt	96	101	78
c) sager om hjælp i henhold til invalidepensionslovens § 31:			
Bevillinger til medicin	32	45	84
" " ortopæd. fodtøj	66	61	87
" " høreapparater	108	101	119
" " bandager m. v.	68	81	114
" " kørestole m. v.	16	25	18
" " rejser	13	10	19
" " uddannelse hos ALV	11	9	4
" " anden uddannelse	18	19	16
" " andre bevillinger	41	38	51
Afslåede bevillinger	<u>23</u>	<u>29</u>	<u>30</u>
Ialt	396	418	542
d) andre sager:			
Vedrørende bistanstillæg	19	19	16
" plejetillæg	5	7	12
folkepension i henhold til folkepensionslovens § 2, stk. 3	68	34	43
vedrørende toldfritagelser	19	18	10
inddragelse af medicin	3	8	3
invaliditetsydelse (invalidepensionslovens § 16)	<u>5</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
Ialt	119	88	85

Kilde: Ulykkesforsikringsrådet

Udviklingen i 1975

Størstedelen af forvaltningen på det sociale område har været henlagt til rigsombudsmanden, siden denne lovgivning blev indført.

I 1975 er dette ændret, idet rigsombudsmandens opgaver er overgået til de færøske myndigheder. Dette har hjemmel i hjemmestyrelovens § 9, der hjemler, at fællesanliggender efter overenskomst mellem regeringen og hjemmestyret kan forvaltes af hjemmestyret. Den stedfundne ændring har således ikke betaget området dets karakter af fællesanliggende.

Ændringen er gennemført på 3 måder:

- 1) Ved love af 24. april 1975 (nr. 152 vedrørende lov om folkepension, nr. 153 om invalidepension m. v., nr. 155 om børneforsorg, nr. 154 om offentlig forsorg og nr. 156 om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.) gennemførtes hertil sigtende ændringer af gældende lovgivning. Alle bestemmelser om rigsombudsmandens opgaver ændredes til enten landsstyrets socialforvaltning (vedrørende personsager) eller landsstyret (andre sager, herunder regelfastsættelse inden for lovens rammer). Der fastsattes samtidig regler om appel af afgørelser fra landsstyrets socialforvaltning til landsstyret.
- 2) Ved kundgørelse nr. 5 af 25. marts 1975 oprettede landsstyret (i forventning om gennemførelse af forannævnte love, der var vedtaget af lagtinget) en institution, Almannastovan, til varetagelse af de opgaver, der i lovgivningen er henlagt til landsstyrets socialforvaltning, d. v. s. at Almannastovan er landsstyrets socialforvaltning. Det fastsattes tillige, at Almannastovans betegnelse på dansk er: Færøernes socialforvaltning.
- 3) Under den 17. juni 1975 blev indgået den i hjemmestyrelovens § 9 forudsatte overenskomst mellem landsstyret og statsministeriet om forvaltningens overførsel. Herudover indeholder overenskomsten bestemmelser om personaleforhold, inventar og lokaler m. v., samt en bestemmelse om, at der årligt af statskassen ydes et tilskud på 480.000 kr., der ikke reguleres, til delvis dækning af udgifterne ved Almannastovans drift.

Herefter påbegyndte Almannastovan sin virksomhed den 1. april 1975 i de af rigsombudets sociale afdeling hidtil benyttede lokaler, og overtog samtidig denne afdelings samlede personale, sagsakter og inventar m. v.

Ved love af 12. juni 1975 nr. 241 vedrørende folkepension og nr. 242 vedrørende invalidepension forhøjedes ydelserne til pensionister med ca. 12 %.

Ved lov nr. 590 af 26. november 1975 ændredes lovene om folkepension, invalidepension, sygeforsikring og børnebidrag til enlige forsørgere. Der skete en teknisk tilpasning til de ændrede danske regler om pristalsregulering - uden betydning for ydelsernes størrelse.

Byggeriet af alderdoms- og plejehjemmet i Tvøroyri og af specialskolen i Tórshavn fortsatte i 1975. Tórshavn kommune påbegyndte en udvidelse af alderdomshjemmet.

Kap. 6

SUNDHEDSVÆSEN

Sundhedsvæsenet omfatter landslægen, sygehusene, kommunelægerne, tandlægerne, sygeplejerskerne, jordemødre og apotekerne. Bortset fra apotekervæsenet er området fællesanliggende.

LANDSLÆGEN

Landslægen er lagtingets og rigsombudsmandens sagkyndige i alle lægelige, hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold. Landslægen fører på sundhedsstyrelsens vegne tilsyn med sygehusene og den virksomhed, der udøves på Færøerne af apoteker, læger, tandlæger, jordemødre og andre medarbejdere inden for sundhedsvæsenet. Landslægen udarbejder og udgiver årlige medicinalbetretninger for Færøerne, og han yder som embedslæge bistand til rets- og politimyndighederne.

De med landslægeembedet forbundne udgifter betales af statskassen.

SYGEHUSENE

Der er tre sygehuse, landssjúkrahúsið, Klaksvík og Suðuroy sygehuse samt et statshospital. Selv om området er fællesanliggende, drives sygehusene som institutioner under landsstyret. Statshospitalet administreres sammen med landssjúkrahúsið, men er underlagt direktoratet for statshospitalerne.

Den gældende sygehuslov er lov nr. 76 af 15. marts 1939 for Færøerne om sygehuse. Hvert sygehus har en selvstændig bestyrelse, der består af 3 af lagtinget valgte medlemmer samt 2 af indenrigsministeriet valgte medlemmer (hidtil rigsombudsmanden og landslægen). Rigsombudsmanden er valgt formand for de tre bestyrelser, der administrativt bliver bistået af en under landsstyret ansat sygehusdirektør. Den daglige ledelse varetages af en sygehusinspektør for landssjúkrahúsið og Suðuroy sygehus og en inspektør for Klaksvík sygehus. Statens tilskud til driften af de færøske sygehuse udgør halvdelen af de samlede sygedagsudgifter. Tilskudets størrelse forelægges hvert år finansudvalget til godkendelse. Statshospitalets udgifter dækkes fuldt ud af staten. Et forslag til ny sygehuslov for Færøerne er fremlagt i lagtinget. I henhold til lovforslaget skal statshospitalet inkorporeres i det færøske sygehusvæsen, og statsrefusionen ændres, således at staten yder et nærmere fastsat tilskud, svarende til statshospitalets driftsudgifter i

finansåret 1976/77, reguleret efter nærmere fastsatte regler, samt yderligere refunderer halvdelen af de øvrige driftsudgifter.

I 1954 påbegyndtes den store udbygning af Dronning Alexandrines hospital til det nuværende landssjúkrahús. Udbygningen blev afsluttet i 1974. Halvdelen af byggeudgifterne er afholdt som tilskud fra statskassen, medens den anden halvdel er ydet som statslån til landskassen. Sygehuset har nu en kirurgisk og en medicinsk afdeling, en fødeafdeling, en røntgenafdeling, en fysiurgisk afdeling, en afdeling for intensiv terapi samt en øjen-, næse-, øre- og halsklinik. Den sidstnævnte er for tiden uden faste chefer, men en stilling som overlæge ved afdelingen er opslået. Tuberkuloseafdelingen, der blev oprettet i 1962 til afløsning af det selvstændige tuberkulosehospital, er nedlagt i 1973. Til landssjúkrahúsið er der endvidere fra 1960 knyttet en sygeplejeskole - Sjúkrasystraskúli Føroya.

Mellem landssjúkrahúsið og det i tilknytning hertil opførte statshospital er der indgået en overenskomst om fordeling af udgifterne ved driften af de forskellige fællesfaciliteter, bl. a. økonomiafsnittet (køkken, vaskeri, varmecentral, administration m.v.).

Landssjúkrahúsið modtager primært patienter fra Streymoy, Vágur og Sandur sysler samt en del af Eysturoy sysseL, men har i øvrigt som centralsygehus indlæggelser fra hele landet.

Klaksvík sygehus med 48 blandede sengepladser modtager patienter fra Norðoyar sysseL og den østlige del af Eysturoy sysseL.

Suðuroy sygehus med 36 blandede sengepladser modtager patienter fra Suðuroy nordre og søndre sysler.

Statshospitalet, der er beregnet til psykiatriske og åndssvage patienter, begyndte at modtage patienter i 1969 og har nu plads til 80 sindslidende patienter og 31 åndssvage patienter. En yderligere udbygning af hospitalet er planlagt, og der er foreløbig opnået politisk tilslutning til en opførelse af 2 patientbygninger med tilsammen 52 pladser til henholdsvis 28 åndssvage voksne og 24 åndssvage børn, jfr. aktstykke nr. 654 af 26. september 1973. Der er udarbejdet endeligt projekt herfor til en samlet udgift på ca. 12 mill. kr. (januar 1975-priser), men tidspunktet for byggeriets iværksættelse er endnu ikke fastsat.

Åndssvageafdelingen på statshospitalet administreres indtil videre fra forsorgscenter 6 i Næstved. Der er forhandlinger igang

om at overføre administrationen til det færøske hjemmestyre. Åndssvageafdelingens driftsudgifter afholdes af socialministeriet. Udgifterne til driften af denne afdeling var i finansåret 1974/75 ca. 1,8 mill. kr.

Tabel 6. 1. Sygehusenes kapacitet og belægning

<u>Antal sengepladser</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Landssjúkrahúsið	158	158	188	214	214
Klaksvík sygehus	46	46	46	48	48
Suðuroy sygehus	36	36	36	36	36
Statshospitalet	-	60	80	80	80
<u>Ialt</u>	<u>240</u>	<u>300</u>	<u>350</u>	<u>378</u>	<u>378</u>
<u>Antal indlæggelser</u>					
Landssjúkrahúsið	3.184	4.095	4.726	4.539	4.468
Klaksvík sygehus	931	1.057	1.034	1.162	1.027
Suðuroy sygehus	829	756	749	826	815
Statshospitalet	-	231	224	241	218
<u>Ialt</u>	<u>4.944</u>	<u>6.139</u>	<u>6.733</u>	<u>6.768</u>	<u>6.528</u>
<u>Antal sygedage</u>					
Landssjúkrahúsið	54.822	58.427	61.138	63.574	62.920
Klaksvík sygehus	19.287	17.486	18.090	19.197	17.949
Suðuroy sygehus	12.645	10.337	10.525	11.258	11.099
Statshospitalet	-	12.620	20.675	24.716	27.571
<u>Ialt</u>	<u>86.754</u>	<u>98.870</u>	<u>110.428</u>	<u>118.745</u>	<u>119.539</u>
<u>Gns. antal sygedage pr. patient</u>					
Landssjúkrahúsið	16,4	14,3	12,6	14,0	14,1
Klaksvík sygehus	19,7	15,7	17,0	16,0	12,0
Suðuroy sygehus	14,7	13,1	13,5	13,1	13,2
Statshospitalet	-	50,3	92,3	102,6	166,5
<u>Ialt</u>	<u>16,7</u>	<u>16,5</u>	<u>16,4</u>	<u>17,5</u>	<u>18,3</u>
<u>Gns. belægningsprocent</u>					
Landssjúkrahúsið	95,6	101,3	89,1	81,4	80,6
Klaksvík sygehus	114,8	104,1	107,7	114,0	108,0
Suðuroy sygehus	96,2	78,6	80,1	85,7	84,4
Statshospitalet	-	90,2	70,8	84,6	94,4
<u>Ialt</u>	<u>99,0</u>	<u>95,4</u>	<u>86,4</u>	<u>86,1</u>	<u>86,6</u>

Kilde: Sygehusinspektørerne.

Når det gennemsnitlige antal sygedage pr. patient på stats-hospitalet er steget så voldsomt, skyldes dette et stigende antal kronisk syge patienter. Den høje belægningsprocent på Klaksvík sygehus hænger sammen med, at en del af sengepladserne på dette hospital er optaget af plejepatienter.

Tabel 6. 2. Sygehusenes virksomhed beskrevet ved behandlingsfor-
mer for indlagte patienter

<u>Antal</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
<u>Operationer:</u>					
Landssjúkrahúsið	936	1.600	1.753	1.724	1.810
Klaksvík sygehus	153	310	187	253	349
Suðuroy sygehus	<u>433</u>	<u>363</u>	<u>275</u>	<u>286</u>	<u>276</u>
<u>Ialt</u>	<u>1.522</u>	<u>2.273</u>	<u>2.215</u>	<u>2.263</u>	<u>2.435</u>
<u>Fødsler:</u>					
Landssjúkrahúsið	408	489	559	533	588
Klaksvík sygehus	144	107	114	118	104
Suðuroy sygehus	<u>122</u>	<u>108</u>	<u>84</u>	<u>97</u>	<u>86</u>
<u>Ialt</u>	<u>674</u>	<u>704</u>	<u>757</u>	<u>748</u>	<u>778</u>
<u>Røntgenundersøgel-</u> <u>ser og -behandlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	3.642	5.053	6.132	5.997	5.395
Klaksvík sygehus	604	776	903	994	1.014
Suðuroy sygehus	<u>1.672</u>	<u>1.556</u>	<u>1.658</u>	<u>527</u>	<u>674</u>
<u>Ialt</u>	<u>5.918</u>	<u>7.385</u>	<u>8.693</u>	<u>7.518</u>	<u>7.083</u>
<u>Fysiurgiske behand-</u> <u>linger:</u>					
Landssjúkrahúsið	11.644	15.800	14.136	17.033	17.405
Klaksvík sygehus	1.055	2.023	1.385	2.378	2.185
Suðuroy sygehus	<u>2.705</u>	<u>2.000</u>	<u>2.298</u>	<u>1.374</u>	<u>2.714</u>
<u>Ialt</u>	<u>15.404</u>	<u>19.823</u>	<u>17.819</u>	<u>20.785</u>	<u>22.304</u>
<u>Laboratorieunder-</u> <u>søgelser:</u>					
Landssjúkrahúsið	70.845	78.599	87.473	83.009	81.579
Klaksvík sygehus	6.245	11.093	29.254	3.462	15.262
Suðuroy sygehus	<u>253</u>	<u>262</u>	<u>328</u>	<u>-</u>	<u>3.815</u>
<u>Ialt</u>	<u>77.343</u>	<u>89.954</u>	<u>117.055</u>	<u>86.471</u>	<u>100.656</u>

Kilde: Landslægen på Færøerne

Tabel 6. 3. Sygehusenes ambulante virksomhed

<u>Antal</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
<u>Skadestuebe-</u>					
<u>handlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	461	941	889	1.111	1.281
Klaksvík sygehus	-	411	451	373	377
Suðuroy sygehus	-	-	-	-	-
<u>Ialt</u>	<u>461</u>	<u>1.352</u>	<u>1.340</u>	<u>1.484</u>	<u>1.658</u>

Røntgenundersøgel-
ser og -behandlinger:

Landssjúkrahúsið	3.732	7.058	7.963	7.899	7.342
Klaksvík sygehus	924	922	1.253	1.430	1.755
Suðuroy sygehus	<u>3.245</u>	<u>3.456</u>	<u>2.731</u>	<u>920</u>	<u>1.414</u>
<u>Ialt</u>	<u>7.901</u>	<u>11.436</u>	<u>11.947</u>	<u>10.249</u>	<u>10.511</u>

Fysiurgiske behand-
linger:

Landssjúkrahúsið	2.268	2.069	3.294	6.082	5.414
Klaksvík sygehus	6.125	3.695	3.327	3.122	2.843
Suðuroy sygehus	<u>3.560</u>	<u>2.371</u>	<u>2.469</u>	<u>2.574</u>	<u>4.788</u>
<u>Ialt</u>	<u>11.953</u>	<u>8.135</u>	<u>9.090</u>	<u>11.778</u>	<u>13.045</u>

Laboratorieunder-
søgelser:

Landssjúkrahúsið	2.412	6.449	11.543	7.210	12.969
Klaksvík sygehus	1.225	2.275	2.150	3.462	4.114
Suðuroy sygehus	<u>231</u>	<u>210</u>	<u>289</u>	<u>-</u>	<u>1.109</u>
<u>Ialt</u>	<u>3.868</u>	<u>8.934</u>	<u>13.982</u>	<u>10.672</u>	<u>18.192</u>

Kilde: Landslægen på Færøerne

Tabel 6. 4. Sygehusenes normerede personale

<u>Antal personer</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
-----------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Læger

Landssjh.+statsh.	14	20	25	25	25
Klaksvík sygehus	2	2	2	2	3
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>Ialt</u>	<u>18</u>	<u>24</u>	<u>29</u>	<u>29</u>	<u>30</u>

Sygeplejepersonale

Landssjh.+statsh.	103	181	211	222	222
Klaksvík sygehus	22	28	28	28	33
Suðuroy sygehus	<u>14</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>16</u>
<u>Ialt</u>	<u>139</u>	<u>225</u>	<u>255</u>	<u>266</u>	<u>271</u>

(fortsættes)

Sygehusenes normerede personale (fortsat)

<u>Antal personer</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
<u>Lægesekr., lab.per- sonale, fysio- og ergoterapeuter m.v.</u>					
Landssjh.+statsh.	19	27	29	37	37
Klaksvík sygehus	4	5	5	5	7½
Suðuroy sygehus	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
<u>Ialt</u>	<u>26</u>	<u>35</u>	<u>37</u>	<u>45</u>	<u>47½</u>

Køkken-, vaskeri- og
rengøringspersonale

Landssjh.+statsh.	50	94	123	107	107
Klaksvík sygehus	19	23	23	23	23
Suðuroy sygehus	<u>20</u>	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>21</u>
<u>Ialt</u>	<u>89</u>	<u>138</u>	<u>167</u>	<u>151</u>	<u>151</u>

Kontorpersonale

Landssjh.+statsh.	8	15	18	19	19
Klaksvík sygehus	2	2	2	2	2
Suðuroy sygehus	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>Ialt</u>	<u>11</u>	<u>19</u>	<u>22</u>	<u>23</u>	<u>23</u>

Andet personale

Landssjh.+statsh.	17	24	33	32	32
Klaksvík sygehus	5	5	5	5	5½
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>Ialt</u>	<u>24</u>	<u>31</u>	<u>40</u>	<u>39</u>	<u>39½</u>

Personale ialt

Landssjh.+statsh.	211	361	439	442	442
Klaksvík sygehus	54	65	65	65	74
Suðuroy sygehus	<u>42</u>	<u>46</u>	<u>46</u>	<u>46</u>	<u>46</u>
<u>Ialt</u>	<u>307</u>	<u>472</u>	<u>550</u>	<u>553</u>	<u>562</u>

Kilde: Sygehusinspektørerne

Tabel 6. 5. Sygehusenes samlede driftsudgifter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Landssjúkrahúsið ¹⁾	6.432	15.454	19.301	22.603	30.731
Klaksvík sygehus	2.009	4.417	4.532	5.381	7.153
Suðuroy sygehus	1.525	2.906	3.095	4.195	4.370
Statshospitalet	-	<u>2.673</u>	<u>5.090</u>	<u>7.291</u>	<u>10.147</u>
<u>Ialt</u>	<u>9.966</u>	<u>25.450</u>	<u>32.018</u>	<u>39.470</u>	<u>52.401</u>

1) Excl. udgifterne til tuberkulosestationens drift

Kilde: Sygehusenes regnskaber

Tabel 6. 6. Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag

<u>Kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Landssjúkrahúsið	117,69	264,51	315,70	355,54	488,42
Klaksvík sygehus	104,18	252,63	250,54	280,30	398,52
Suðuroy sygehus	120,63	280,58	294,09	372,62	393,73
Statshospitalet	-	<u>211,81</u>	<u>246,19</u>	<u>294,99</u>	<u>368,04</u>
<u>Ialt</u>	<u>114,88</u>	<u>257,41</u>	<u>289,94</u>	<u>332,39</u>	<u>438,36</u>

Kilde: Sygehusenes regnskaber

Den gennemsnitlige driftsudgift pr. sygedag for samtlige sygehuse er i finansåret 1974/75 steget med 31,9 % i forhold til det foregående finansår. I finansåret 1974/75 udgjorde den gennemsnitlige driftsudgift pr. sygedag for de almindelige sygehuse 459,44 kr. mod 342,22 kr. i finansåret 1973/74, hvilket svarer til en stigning på 34,3 %.

Tabel 6. 7. De samlede sygehusudgifters fordeling

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Statens andel	3.965	12.521	18.413	22.178	27.236
Landskassens andel	4.650	11.438	12.021	15.662	23.099
Sygekassepatienter o.a.	<u>1.351</u>	<u>1.491</u>	<u>1.584</u>	<u>1.630</u>	<u>2.066</u>
<u>Ialt</u>	<u>9.966</u>	<u>25.450</u>	<u>32.018</u>	<u>39.470</u>	<u>52.401</u>

Kilde: Statsregnskabet og landskasseregnskabet

SUNDHEDSPLEJEN

Kommunelægerne

Færøerne er opdelt i 11 kommunelægedistrikter, hvor der i øjeblikket praktiserer ialt 16 kommunelæger. Kommunelægerne er almindeligt praktiserende læger, der udover faste takster fra sygekasserne og indtægter ved profylaktiske undersøgelser (samme regler som i Danmark) modtager et fast honorar fra det offentlige, pr. 1. oktober 1975 ca. 52.000 kr. årligt. Statskassen betaler halvdelen af dette honorar og landskassen og kommunerne hver en fjerdedel. Herudover stiller kommunerne fri bolig, konsultationslokaler og - uden for Tórshavn - instrumentarium til rådighed.

Lagtinget har vedtaget at fremme hovedparten af de forslag, der er fremsat i den af kommunelægeudvalget i 1973 afgivne betænkning. Herefter skal antallet af kommunelæger forøges til 23, og landskassen og kommunerne skal dele udgifterne til konsultationslokaler og instrumentarium.

Tandlægerne

Udøvelse af tandlægevirksohmheden på Færøerne sker i henhold til lov nr. 190 af 11. juni 1954 om tandlægevirksohmhed. Ifølge lagtingslov nr. 38 af 11. juni 1958 om tandlægeordning bemyndiges landsstyret til at drage omsorg for, at der ansættes en tandlæge i hvert kommunelægedistrikt.

Faste skoletandlæger findes nu i Tórshavn, Sørvágur, Klaksvík, Tvøroyri, Vágur, Fuglafjórður (har også klinik i Leirvík), Vestmanna, Skáli (har også klinik i Gøta) og Sandur. Herudover er der indrettet skoletandklinikker uden fast skoletandlæge i Glyvrrar og Eiði.

Alle driftsudgifter ved skoletandplejen afholdes af kommunerne.

Ved årets udgang var der på Færøerne 21 fuldt uddannede tandlæger.

Sygeplejerskerne

Der er ikke nogen lov om hjemmesygepleje på Færøerne, og de nuværende 12 ansatte hjemmesygeplejerskers ansættelsesforhold og lønvilkår er vidt forskellige og beror på lokale aftaler.

I henhold til lov nr. 140 af 31. marts 1960 for Færøerne om skolelæger er der for tiden ansat 11 skolesundhedsplejersker. Statskassen yder et tilskud pr. undersøgt person. Dette indbringer lidt under en trediedel af de samlede lønudgifter, medens den resterende del betales af kommunerne. Udkast til anordning om ikrafttræden på Færøerne af skolelægeloven fra 1972 forventes forelagt lagtinget i 1976. Herefter skulle samtlige udgifter til skolesundhedsplejen deles lige mellem statskassen og hjemmestyret.

Der er i 1973 ansat 2 spædbørnssundhedsplejersker i Tórshavn kommune. Lønudgiften deles mellem statskassen og kommunen, jfr. den gældende lov nr. 423 af 7. december 1972 om sundhedsplejerskeordning.

Lagtinget har vedtaget at fremme kommunelægeudvalgets forslag om, at en udvidet og koordineret hjemmesyge-, spædbørns- og skolesundhedspleje kommer til at bestå af 11,5 hjemmesygeplejersker, 3 skolesundhedsplejersker, 4 spædbørnssundhedsplejersker, 8 blandede stillinger samt 1 leder, og at lønudgifterne deles med halvdelen til statskassen og en fjerdedel til henholdsvis landskassen og kommunerne (jfr. den tilsvarende fordeling af lønudgifterne til kommunelæger).

Jordemødrene

Der har tidligere været 28 distriktsjordemoderstillinger på Færøerne, men for tiden er der kun ansat 12 distriktsjordemødre, hvortil kommer 1 privatpraktiserende jordemoder i Tórshavn. Ansættelse, aflønning m.v. sker i henhold til anordning nr. 33 af 25. oktober 1962 om distriktsjordemødre på Færøerne. Distriktsjordemødrene er tjenestemandsansatte, og lønudgiften deles med 50 % til statskassen, 25 % til landskassen og 25 % til kommunerne. Ud over den faste løn får jordemødrene betaling for svangerskabsundersøgelser og medvirken ved fødsler.

Hovedparten af fødslerne foregår på sygehusene, således fødte kun ca. 5 % hjemme i 1974. Kommunalægeudvalget foreslog på denne baggrund en nyordning, hvorefter distriktsjordemoderordningen ophæves, og jordemødrene hospitalsansættes. Sygehusudvalget har fulgt denne tanke op og stiller samtidig forslag om anordning til ikraftsættelse på Færøerne af loven om svangerskabshygiejne og fødselshjælp fra 1972. Dette vil betyde, at de forebyggende helbredsundersøgelser hos læge og jordemoder og fødselshjælp både på sygehus og i hjemmet vil blive vederlagsfri. I henhold til lagtingsvedtagelsen skal der ansættes 8 jordemødre, som skal have konsultation og undersøgelser på sygehusene og 14 lokale jordemødre, der så vidt muligt skal have konsultation og behandling i kommunelægernes konsultationslokaler. Den sidstnævnte gruppe af jordemødre skal kunne følge de fødende til sygehuset.

APOTEKERVÆSEN

Apotekervæsenet er som den eneste del af sundhedsvæsenet overtaget som særanliggende ved lagtingslov nr. 14 af 28. marts 1949.

Den færøske apotekerfond ejer apotekervæsenets bygninger, varelagre og inventar. Administration, eftersyn m.v. sker ifølge et af landsstyret fastsat regulativ.

Foruden landsapotekeren, der udnævnes af landsstyret, er der ansat 5,6 farmaceuter, 6,9 apoteksassistenter, 20 defektricer og 10 øvrige funktionærer (omregnet til heltidsansatte).

Distribution af receptmedicin foregår fra apoteket i Tórshavn, filialerne i Klaksvík og Tvøroyri samt fra 9 distribuerende læger. I finansåret 1974/75 blev der af apotekervæsenet ekspederet 187.300 recepter, heraf 7.600 gennem de distribuerende læger,

mod 193.000 recepter, heraf 6.400 gennem de distribuerende læger, det forudgående finansår.

Apotekets håndkøbsvarer forhandles desuden af 43 autoriserede håndkøbsudsalg, der samtidig fortrinsvis er købmandsforretninger. Salget gennem håndkøbsudsalgene andrager ca. 7 % af apotekervæsenets samlede omsætning.

Den samlede omsætning var i finansåret 1974/75 9,2 mill. kr. mod 7,6 mill. kr. i finansåret 1973/74. I kalenderåret 1975 har omsætningen andraget 10,1 mill. kr.

UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN

De samlede udgifter til sundhedsvæsenet på Færøerne udgjorde i 1974/75 ca. 67,5 mill. kr. Af dette beløb afholdt statskassen ca. 29,8 mill. kr., landskassen ca. 23,8 mill. kr., kommunerne ca. 1,7 mill. kr. og sygekasser og private under ét ca. 12,2 mill. kr. I det sidstnævnte tal indgår et statstilskud til de færøske sygekasser på ca. 3,0 mill. kr. Udgifterne til skolelægeordningen og til skoletandlæger er ikke medtaget her, men indgår som en del af undervisningsvæsenets driftsudgifter.

Kap. 7

UNDERVISNINGSVÆSEN

Det færøske undervisningsvæsen omfatter børneskolen til og med studentereksamen og HF, men herudover er der mulighed for lærlingeuddannelse såvel inden for handels- og kontorfagene som inden for de tekniske fag. I nogle tilfælde må dog den teoretiske uddannelse finde sted på tekniske skoler i Danmark.

Af videregående uddannelser er der mulighed for at få sygeplejerskeuddannelse, alle former for navigations- og skibsmaskinuddannelser bortset fra den udvidede maskinmestereksamen, lærer-eksamen samt videnskabelige specialkurser herunder basisuddannelse på universitetsplan.

Af de mere almene former for undervisning findes en højskole, ligesom der er etableret aftenskoleundervisning i de fleste kommuner.

Folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler, handelsskolen, maskinskolen og aftenundervisningen er fællesanliggender, medens Færøernes gymnasium (Føroya studentaskúli), Færøernes folkehøjskole, navigationsskolerne og det færøske akademi (Fróðskaparsetur Føroya) er overtaget som særanliggender.

I henhold til folkeskoleloven for Færøerne kan man endnu tage realeksamen her, og på Færøernes gymnasium, der er indrettet med kostafdeling, er der fortsat realklasser, specielt beregnet for elever fra de fjernere områder. Realafdelingen på gymnasiet er dog under afvikling.

Administration og tilsyn med den del af undervisningsvæsenet, der er særanliggende, varetages direkte af landsstyret, idet der ikke findes nogen særlig institution til varetagelse af disse opgaver.

Administrationen af folkeskolen varetages af Færøernes skoledirektion, der i henhold til lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne som ændret ved lov nr. 198 af 29. marts 1974 består af 5 medlemmer, 1 valgt af undervisningsministeren, 1 af Færøernes landsstyre og 3 af lagtinget. Skoledirektionen, der blev sammensat således første gang fra 1. august 1974, valgte det af undervisningsministeren udpegede medlem, rigsombudsmanden, til formand.

Skoledirektionen har en pædagogisk rådgiver, landsskolekon-

sulenten, der har en pædagogisk medhjælper, ligesom der er ansat en konsulent for specialundervisningen og en synskonsulent.

Færøernes skoledirektion har først og fremmest overtilsynet med folkeskolen i henhold til nævnte lov, men har tillige i et vist omfang seminariet, der er et statsseminarium, de private skoler og aftenskolerne under sig.

De af skoledirektionen truffne afgørelser kan som hovedregel ankes til undervisningsministeriet, der efter stedfundet samråd med landsstyret træffer afgørelse i sagen.

De tekniske skoler, handelsskolen og maskinskolen er selvejende institutioner, underlagt undervisningsministeriet, men forbindelsen mellem institutionerne og ministeriet sker i vidt omfang gennem rigsombudet.

Færøernes landsstyre har besluttet, at administrationen af undervisningsvæsenet overføres til hjemmestyret i 1977.

Undervisningsvæsenets udgifter er fordelt på landskassen, statskassen, kommunerne og andre efter forskellige kriterier for de enkelte områder, jfr. tabel 7. 2.

Tabel 7. 1. Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne

	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>A. Grundskolen:</u>					
Studentereksamen	38	42	51	69	74
Realeksamen	247	274	273	331	294
Udskrevet efter 10. kl.	-	18	119 ²⁾	138 ⁴⁾	199 ⁶⁾
Udskrevet efter 9. kl. og 2. real	108	105 ¹⁾	152 ³⁾	136 ⁵⁾	193 ⁷⁾
Udskrevet efter 8. kl. og 1. real	42	87	71	68	63
Udskrevet efter 7. kl.	<u>111</u>	<u>73</u>	<u>28</u>	<u>40</u>	<u>39</u>
<u>Ialt</u>	<u>546</u>	<u>599</u>	<u>694</u>	<u>782</u>	<u>862</u>
<u>B. Faglige skoler:</u>					
<u>Tekniske skoler</u>					
Svendepøver	188	101	98	95	99
Tekn. forb. eks.	16	15	7	6	-
Tekn. driftsass.	6	-	-	-	-
<u>Handelsskoler</u>					
Handelsmedhj.	77	79	66	51	71
Statskontr. fagpr.	90	147	158	231	172
Statskontr. højere fagpr.	-	-	22	24	13
Merkonomprøver	-	-	17	36	67
				(fortsættes)	

Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne
(fortsat)

	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Sømandsskoler</u>					
Skibsførere	12	17	11	15	8
Styrmænd	20	21	22	21	9
Fiskeskippere	26	16	45	28	23
Telegrafister	1	-	7	3	2
Skibskokke	-	-	20	12	8
<u>Maskinskoler</u>					
Aspirantkursus til maskinist	-	-	18	27	24
Maskinister	33	19	24	33	35
Fær. maskineks.	31	31	-	-	-
Maskinmestereks.	13	11	31	-	24
<u>Færøernes sygeplejeskole</u>					
Sygeplejersker	14	18	14	17	12
<u>Færøernes seminarium</u>					
Lærereksamen	-	25	-	20	21
<u>Ialt</u>	<u>527</u>	<u>500</u>	<u>560</u>	<u>619</u>	<u>588</u>

1) Heraf 100 med 9. kl. prøve 2) Heraf 118 med 10. kl. prøve
 3) Heraf 130 med 9. kl. prøve 4) Heraf 137 med 10. kl. prøve
 5) Heraf 119 med 9. kl. prøve 6) Heraf 196 med 10. kl. prøve
 7) Heraf 163 med 9. kl. prøve
 Kilde: Skolerne

Tabel 7. 2. Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1974/75

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
<u>Folkeskolen</u>					
Lærerlønninger m.v.	19.129	14.904	-	-	34.033
Pensioner	2.740	1.028	-	84	3.384
Skolernes drift (lys, varme, vedligeh., ma- teriel m.v., skolelæ- ge og tandlæge)	117	58	7.800	-	7.975
Skolekørsel	412	412	726	-	1.550
Andre udgifter (lærerkursus m.v.)	96	302	-	-	398
<u>Ialt</u>	<u>22.494</u>	<u>16.704</u>	<u>8.526</u>	<u>+384</u>	<u>47.340</u>
Private skoler	1.444	-	40	490	1.974
Gymnasiet	-	4.251	-	-	4.251
Handelsskolen	377	-	61	97	895
Tekniske skoler	1.755	-	312	273	2.340
Færøernes seminarium	3.416	-	-	-	3.416

(fortsættes)

Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1974/75 (fortsat)

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
Sømandsskoler	-	2.303	-	152	2.455
Færøernes maskinskole	1.138	-	-	-	1.138
Færøernes folkehøjskole	-	414	-	129	543
Færøernes akademi	-	1.674	-	-	1.674
Aftenskoler	315	70	164	-	549
1974/75 ialt	31.259	25.416	9.103	757	66.575
1973/74 ialt	23.156	19.439	7.628	1.362	51.585
1972/73 ialt	20.668	17.272	6.293	1.448	45.681

Kilde: Statsregnskab, landskasseregnskab, kommuneregnskaber og skolernes regnskaber

Undervisningsvæsenets driftsudgifter er tilvejebragt fra stats- og landskasseregnskabet for 1974/75 samt fra regnskaber for de enkelte institutioner. Kommunernes udgifter til folkeskolen er skønnet på basis af de foreliggende kommuneregnskaber for finansåret 1974/75. For aftenskolen er skønnet baseret på statskassens og landskassens udgifter til dette formål.

Den private del er i vid udstrækning en reststørrelse, der skyldes forskellige regnskaber for statskassen, landskassen, kommunerne og institutionerne. Iøvrigt fremkommer den private andel som skolepenge fra eleverne selv eller deres mestre.

Udover driftsudgifterne på 66,6 mill. kr., har anlægsudgifterne i finansåret 1974/75 andraget 7,3 mill. kr. Hertil kommer elevunderstøttelser til et samlet beløb af 7,8 mill. kr.

De samlede udgifter har i finansåret 1974/75 således andraget ca. 82,0 mill. kr., der udredes med 46 % af statskassen, 33 % af landskassen, 20 % af kommunerne og 1 % af private.

Skoledirektionen har for nogle år siden nedsat et permanent læseplansudvalg, der årlig skal afgive betænkning om skolens forhold, herunder udarbejdelse af nye undervisningsplaner m.m.

En række udvalg arbejder med en nyordning af undervisningsvæsenet. På foranledning af skoledirektionen har landsstyret nedsat en arbejdsgruppe af sagkyndige til at udforme et forslag til landsstyret til en ny folkeskolelov m.v. En anden arbejdsgruppe, ligeledes nedsat af landsstyret, skal udforme forslag til en fornyelse af lovgivningen om fritidsundervisning m.v.

Endvidere arbejder et af skoledirektionen nedsat udvalg med

forslag til en ny læreruddannelseslov. Betænkningen forventes afgivet i begyndelsen af 1976.

BØRNESKOLEN

Folkeskolen

Folkeskolen på Færøerne er ligesom i Danmark kommunal. Dens styrelse er fastlagt i førnævnte lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne. Kommunalbestyrelsen træffer bestemmelser om alle forhold vedrørende folkeskolen, der ikke er henlagt til andre myndigheder. Selve tilsynet med og styrelsen af en kommunes skole føres af en skolekommission. Denne vælges samtidig med og efter samme regler som kommunalbestyrelsen. Som nævnt ovenfor er folkeskolen under opsyn af Færøernes skoledirektion. Undervisningspligten er ikke blevet forlænget og udgør fortsat 7 år.

Lærerne ansættes af skoledirektionen efter indstilling af den lokale skolekommission og kommunalbestyrelse. Der kræves efter loven, at en lærer skal have eksamen fra Færøernes seminarium eller eksamen fra et dansk seminarium med tillæg af en særlig prøve i færøsk. Skoledirektionen kan fritage for dette krav, men det sker kun i meget ringe omfang. Inspektørerne er kgl. udnævnt efter indstilling fra undervisningsministeriet.

Lærernes lønningsforhold m.m. er fastsat i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på Færøerne. Lærerne i den færøske folkeskole er bortset fra de højeste stillinger fra viceinspektør og opefter indplaceret i samme lønrammer som lærerne i den danske folkeskole. Da grundbeløbene samt de nærmere indplaceringer sker efter aftale mellem Færøernes landstyre og den færøske lærerforening, og dyrtidsreguleringen sker efter det færøske pristal, er lønningerne dog ikke identiske. Lærernes lønninger reguleres således på samme måde som de færøske tjenestemænds lønninger. Den færøske tjenestemandsløvgivning er opbygget efter de samme principper som den danske tjenestemandsløvgivning.

Lærerlønningerne, der udgør ca. 3/4 af samtlige driftsudgifter for folkeskolen, betales med 55 % af statskassen og 45 % af landskassen, medens pensionerne fordeles med 80 % til statskassen og 20 % til landskassen. Størsteparten af de øvrige driftsudgifter udredes af kommunerne. Folkeskolens samlede driftsudgifter har i de sidste år stort set været fordelt med 45 % på statskassen, 35 % på landskassen og 20 % på kommunerne, jfr. nærmere i tabel 7. 2.

Til anlægsudgifterne ved folkeskolebyggeri ydes der 30 % tilskud af landskassen og 20 % af statskassen, medens kommunerne selv dækker 50 % af anlægsudgifterne, ofte ved optagelse af lån i Kreditforeningen af kommuner i Danmark. I finansåret 1974/75 er der af kommunerne investeret ca. 6,8 mill. kr. i skolebyggeri. I 1975 er en skolebygning i Tvøroyri taget i brug.

Private skoler

Der findes to private skoler, begge i Tórshavn. De får i henhold til finansudvalgsbeslutning af 25. juni 1952 et tilskud af statskassen på 85 % af de udbetalte lærerlønninger, svarende til de regler, der gjaldt i Danmark efter den gamle friskolelov af 12. juli 1946, medens de nye danske regler, der medfører tilskud på 85 % af alle tilskudsberettigede udgifter, ikke er gennemført. De to skoler er godkendte af skoledirektionen, landsstyret og undervisningsministeriet og står under tilsyn af skolekommissionen i det omfang tilsyn kræves efter lovgivningen. Der ydes ikke tilskud af landskassen, medens kommunen yder et beskedent tilskud. Herudover deltager børn i de to skoler på lige fod med børn i kommunens skoler i den kommunale skolelæge- og skoletandlægeordning.

Gymnasiet

Gymnasiet er en institution under landsstyret. Det modtager ingen finansiel støtte fra rigsmyndighederne, men følger i henhold til anordning nr. 350 af 14. december 1964 for Færøerne om gymnasieskoler i pædagogisk henseende undervisningsministeriet. Skolen har udover gymnasieundervisning efter sproglig, matematisk/naturvidenskabelig og samfundsfaglig linie tillige realafdeling oprettet særlig for ungdommen fra de bygder, hvor der ikke på anden vis er muligt at få realundervisning. Denne del af skolens undervisning har efterhånden fået mindre betydning i takt med den udbygning af undervisningen i folkeskolen udover 7. årgang, der har fundet sted på Færøerne i de senere år. Det er nu kun et fåtal af bygder, hvor det er nødvendigt for eleverne at flytte hjemmefra for at komme i skole udover 7. årgang. I sommeren 1976 vil der for sidste gang blive afholdt realeksamen ved gymnasiet.

HF

I august 1974 påbegyndtes HF-kursus på Færøerne efter samme mønster som dagkurserne i Danmark. På gymnasiet blev oprettet 2 klasser, medens HF-kurset i Klaksvík og på Suðuroy fik hver 1 klasse. Disse klasser er fortsat i 1975/76, og der er igen i

skoleåret 1975/76 optaget 4 klasser. Undervisningen gives af lærere på gymnasiet, af 4 akademisk uddannede heltidsbeskæftigede lærere, heraf 2 på Suðuroy og 2 i Klaksvík samt af timelærere. Da det kun i begrænset omfang særlig udenfor Tórshavn har været muligt at ansætte lærere, der fuldt ud opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF, har man som en midlertidig ordning specielt for HF på Færøerne anvendt lokalt ansatte folkeskolelærere i en række fag, hvor eleverne, udover den undervisning disse giver, yderligere får undervisning af støttelærere, der fuldt ud opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF. Disse støttelærere har ansvaret for undervisningen i det pågældende fag. Rektor for gymnasiet har det pædagogiske overtilsyn med HF på Færøerne.

Økonomisk og administrativt hører HF på gymnasiet under denne skole, medens HF i Klaksvík og på Suðuroy hører under Færøernes skoledirektion.

Tabel 7. 3. Antal skoler, elever og lærere

	<u>70/71</u>	<u>72/73</u>	<u>73/74</u>	<u>74/75</u>	<u>75/76</u>
A. <u>Antal skoler</u>	72	71	71	72	73
heraf med undervisning udover 7. årgang	13	15	15	16	16
B. <u>Antal lærere</u>	353	389	406	421	441
C. <u>Elevantal</u>					
HF-klasser	.	.	.	92	162
Gymnasieklasser	175	219	282	289	266
realklasser	942	1.014	1.104	1.084	1.142
8.-10. klasser	447	671	745	811	762
folkeskolen iøvrigt	5.153	5.189	5.277	5.464	5.629
privatskoler	434	488	496	494	468
<u>Elever ialt</u>	<u>7.151</u>	<u>7.581</u>	<u>7.904</u>	<u>8.234</u>	<u>8.429</u>

Kilde: Oplysninger fra skolerne og materiale ved rigsombudet

Fra midten af 1960'erne er der sket en stor udbygning af antallet af skoler ud over 7. årgang. Med den senest oprettede skole, Fællesskolen i Oyrabakki, er så godt som hele landet dækket med skoler med undervisning ud over 7. årgang, således at det kun er fra de fjernest liggende øer, det vil være nødvendigt at flytte børn hjemmefra for at få skolegang udover den 7. årgang.

I takt med udbygningen af de nævnte skoler, er der sket en stigning i antallet af lærere. Der er i årets løb i folkeskolen normeret 14 nye stillinger, således at der nu ialt er normeret 376

lærerembeder, hvoraf 343 er besat. De ledige stillinger samt 39 midlertidige vikarstillinger varetages af vikarer, hvoraf kun få har lærerereksamen. Hertil kommer, at der læses et meget stort antal overtimer, navnlig ved de større skoler.

Tabel 7. 4. Antal elever i skoleårene 1973/74 - 1975/76 fordelt på årgange og klassetrin

	1973/74			1974/75			1975/76
	Dreng	Piger	Ialt	Dreng	Piger	Ialt	Ialt
Forskolekl.	26	18	44	28	23	51	48
1. årgang	499	457	956	462	452	914	881
2. årgang	442	430	872	489	455	944	938
3. årgang	406	403	809	445	430	875	936
4. årgang	471	376	847	405	395	800	873
5. årgang	359	419	778	465	372	837	806
6. årgang	410	361	771	366	405	771	837
7. årgang	<u>357</u>	<u>339</u>	<u>696</u>	<u>406</u>	<u>360</u>	<u>766</u>	<u>778</u>
8. klasser	173	168	341	150	135	285	281
9. klasser	139	124	263	123	155	278	256
10. klasser	<u>58</u>	<u>83</u>	<u>141</u>	<u>112</u>	<u>136</u>	<u>248</u>	<u>225</u>
1. real klasser	203	254	457	176	195	371	446
2. real klasser	147	188	335	178	230	408	327
3. real klasser	<u>156</u>	<u>156</u>	<u>312</u>	<u>126</u>	<u>179</u>	<u>305</u>	<u>369</u>
1. gymn. kl.	64	55	119	55	42	97	72
2. gymn. kl.	50	41	91	61	41	102	93
3. gymn. kl.	54	18	72	50	40	90	101
1. HF-klasser	-	-	-	48	44	92	82
2. HF-klasser	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>80</u>
Ialt	4.014	3.890	7.904	4.145	4.089	8.234	8.429

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Det samlede elevtal har vist en fortsat stigning, der fra 1974/75 til 1975/76 udgør godt 2 %.

Af den årgang, der i 1974/75 gik i 7. klasse, har i 1975/76 95 % fortsat skolegangen i 8. klasse eller 1. real mod 94 % året før. Andelene må dog tages med et vist forbehold, idet der i tallene indgår elever, der efter at have gået i 8. eller 9. klasse, er gået ind i 1. real.

Der har som i 1974/75 været en reel stigning i antallet af elever i børneskolen. Også i de kommende år må man regne med en stigning, når henses til, at man ikke de første år kommer ned på

et fødselstal, der ligger så lavt som de årgange, der for tiden hører til de ældste årgange i folkeskolen.

SPECIALUNDERVISNINGEN

Udbygningen af specialundervisningen for handicappede børn er fortsat i 1975. Undervisningen finder sted såvel inden for de almindelige skoler som på Statens Specialskole. Pr. 1. januar 1975 blev der givet specialundervisning på 34 almindelige skoler. 102 lærere på disse skoler underviste 541 elever i 747 ugentlige timer. Egentlige hjælpeklasser fandtes på 3 af de 34 skoler. Pr. 1. januar 1976 underviser 4 høre- og talelærere ialt 38 elever. Udbygningen af denne del af folkeskolen vil blive fortsat i de kommende år. I 1974 blev der ansat en synskonsulent i folkeskolen.

Tabel 7. 5. Specialundervisning pr. 1. januar 1976 i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap

<u>Handicap</u>	<u>Tórshavn og omegn</u>	<u>Andre byer og bygder</u>	<u>Ialt</u>
Synshæmmede	7	37	44
Hørehæmmede	1	5	6
Talehæmmede	16	33	49
Læseretarderede	173	292	465
Bevæg.hæmmede	2	3	5
Svagt begavede	5	7	12
Åndssvage	-	-	-
<u>Adfærdsvanskelige</u>	<u>8</u>	<u>7</u>	<u>15</u>
1. januar 1976 ialt	212	384	590
1. januar 1975 ialt	185	356	541
1. januar 1974 ialt	191	347	538

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Herudover undervises der på Statens Specialskole daglig 120 elever, hvoraf 76 er i undervisningspligtig alder.

VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Færøernes akademi

Færøernes akademi er en selvejende institution, der er oprettet i henhold til lagtingslov nr. 28 af 20. maj 1965. Området er et særanliggende, og samtlige udgifter ved institutionen dækkes af landskassen.

I skoleåret 1972/73 påbegyndte akademiet undervisning til 2-årig naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse. 6 studeren-

de afsluttede denne i 1974. Disse fortsætter deres uddannelse i Danmark. I september 1974 påbegyndte 13 studerende uddannelsen. Undervisningen omfatter fysik, kemi, biologi, matematik, statistik, datalogi, filosofi og psykologi. Den er opdelt i et grundkursus på et semester og 2 semestre, hvor de studerende specialiserer sig. Endvidere deltager de studerende i tværfaglig projektarbejde. Undervisningen i 4. semester bestemmes af, hvor de studerende agter at fortsætte uddannelsen. Der er truffet aftaler med Odense og Roskilde universitetscentre, hvor de studerende, der har gennemgået basisuddannelse ved akademiet, kan fortsætte i disse centres overbygning over basisuddannelsen.

I 1974 indledte akademiet undervisningen til en 1-årig uddannelse med afsluttende eksamen i færøsk sprog og litteratur. 17 studerende deltager i undervisningen, der efter afslutningen kan fortsættes på universiteter i andre nordiske lande. I 1975 afsluttede 8 studerende denne uddannelse.

Akademiet har i lighed med tidligere år årskursus i færøsk for lærere i den færøske folkeskole. Der deltager 4 lærere i 1975/76. Undervisningen er i nogle fag fælles med den 1-årige uddannelse i færøsk.

Ovennævnte videregående undervisning varetages af 5 fastansatte lærere og 7 deltidsansatte lærere. Det ugentlige lærertimetotal udgør o. 45 i efterårssemestret i 1975. Hertil kommer vejledning ved projektarbejde m.v.

Som led i akademiets aftenskoleundervisning afholdes kursus i engelsk med 71 deltagere og i fransk med 21 deltagere. Endvidere har akademiet kursus i færøsk med 31 deltagere, i islandsk med 10 deltagere, i gammel sprog og slægtshistorie med 34 deltagere og i russisk med 17 deltagere.

Undervisningen varetages af 8 lærere med et samlet ugentligt timetal på 25.

Herudover har der i 1975 været afholdt 1 foredragsrække med 4 forelæsninger og 2 foredragsrækker med 2 forelæsninger. Disse foredrag har været fulgt af ialt 450 tilhørere. Herudover har der været en møderække med 10 forelæsninger, hvor tilhørertallet udgjorde 600, 4 forelæsninger med 330 tilhørere og en paneldiskussion med 220 deltagere.

Færøernes seminarium

Færøernes seminarium er et statsseminarium, og uddannelsen sker i henhold til lov nr. 36 af 7. februar 1962 om læreruddannelsen på Færøerne.

Tabel 7. 6. Antal elever pr. 1. januar ved Færøernes seminarium

	<u>Præp.kl.</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
1976	.	26	22	21	20	89 ¹⁾
1975	28	26	20	18	21	113
1974	27	20	19	21	20	107
1973	24	19	21	21	-	85

1) Heraf 32 kvinder

Kilde: Seminariet

Seminariet har 7 fastansatte lærere, og herudover har den 22 deltidansatte. Det ugentlige lærertimetotal andrager 300 timer.

Der er, som tidligere nævnt, nedsat et udvalg, der skal fremkomme med forslag til en modernisering af læreruddannelsen ved Færøernes seminarium.

Det forventes, at adgangsbetingelserne vil blive bestået studentereksamen, HF eller tilsvarende, medens der i dag kræves realeksamen og deltagelse i præparandklassen. Som følge heraf blev der ikke optaget elever i præparandklassen i 1975.

Efteruddannelse af lærere

Lærerne efteruddannes ved deltagelse i årskursus og andre kortere kurser, først og fremmest på Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Sløjdlærerskole og Danmarks Højskole for Legemsøvelser samt på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes akademi). Herudover kan færøske lærere også deltage i årskursus i andre lande. Endelig afholdes årligt kortere kurser på Færøerne. I 1975 afholdt Danmarks Lærerhøjskole således et kursus i husgerning for lærere på Færøerne med 10 deltagere. Kurset varede i 3 uger.

Færøernes sygeplejeskole

Færøernes sygeplejeskole er oprettet af de 4 sygehuse og godkendt af sundhedsstyrelsen som egentlig sygeplejeskole. I modsætning til tidligere kan en del af eleverne nu modtage al undervisning på Færøerne. Nogle elever må dog fortsat deltage i 7 måneders uddannelse i Danmark i 3. skoleår. Den teoretiske undervisning er koncentreret på selve sygeplejeskolen, der ligger i forbindelse med landssjúkrahúsið og statshospitalet.

Udgifterne ved undervisningen betales af de 4 sygehuse i forhold til det antal sygeplejersker, de får uddannet på skolen.

Tabel 7. 7. Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar

	<u>Forskole</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>1.-3. år ialt</u>
1976	17	15	20	20	55
1975	16	20	20	12	52
1974	19	17	14	17	48
1973	20	14	17	14	45

Kilde: Skolen

Skolen har 3 heltids- samt 20 deltidsbeskæftigede lærere.

ERHVERVSUDDANNELSER

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole er en selvejende institution anerkendt af undervisningsministeriet. Den modtager statstilskud i henhold til anordning nr. 392 af 3. november 1965 for Færøerne om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler. Skolen har indtil videre til huse i lejede lokaler i Tórshavn.

Tabel 7. 8. Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar

	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>
Maskinistelever	24	-	35
<u>Maskinmestereksamen</u>			
1. semester	16	23	-
2. semester	23	21	27
3. semester	-	20	-
<u>Talt</u>	<u>63</u>	<u>64</u>	<u>62</u>

Kilde: Skolen

I henhold til lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestre er maskinmesteruddannelsen af 1½ års varighed, og optagelsesbetingelsen er bestået maskinisteksamen. Ved indførelsen af de nye bestemmelser afskaffedes færøsk maskinisteksamen.

Skolen har 4 heltids- og 4 deltidsansatte lærere. Det samlede ugentlige lærertimetal er på 128 timer.

Der påbegyndes aspirantkursus i januar måned og maskinistkursus i august måned, medens maskinmesterkursus påbegyndes hvert år i januar og afsluttes 1½ år senere. Skolen vil således have 3

kurser i første halvdel af året og 2 i anden halvdel.

I 1975 har 25 deltaget i aspirantkurset til maskinisteksamen, medens 35 har deltaget i maskinistkurset.

Tekniske skoler

De tekniske skoler på Færøerne er selvejende institutioner, der som Færøernes maskinskole er anerkendt af undervisningsministeriet og får statstilskud i henhold til den under maskinskolen nævnte anordning. Der ydes af statskassen driftstilskud til lærlingeundervisning med indtil 65 % og fra kommunerne med indtil 30 % af statens tilskud. Det resterende beløb betales af mestrene.

Endvidere kan der af statskassen ydes rente- og afdragsfrie lån på indtil halvdelen af opførelsesværdien. Til anskaffelse af udstyr til lærlingeundervisningen yder statskassen tilskud på 85 % af udgifterne.

De to tekniske skoler - i Tórshavn og Klaksvík - underviste i skoleåret 1974/75 i ialt 9 håndværksfag. Al lærlingeundervisning foregår på dagskole. Teknisk skole i Klaksvík har undervisning i tømrer-, snedker-, maskinarbejder og elektrikerfagene. Begge skoler har forskoleundervisning i tømrer-, snedker-, og maskinarbejderfagene. Skolen i Tórshavn har herudover forskoleundervisning i elektrikerfaget og påbegyndte i 1971/72 en sådan undervisning i skibsbyggerfaget. Fra og med skoleåret 1971/72 skal lærlinge i disse fag, der påbegynder et læreforhold inden for maskinarbejder-, snedker- og tømrerfagene, fra Eysturoy og Norðoyar gå på skole i Klaksvík, medens de øvrige lærlinge undervises i Tórshavn.

Tabel 7. 9. Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1974/75

	<u>Forskole</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	.	14	10	10	17	51
Blikkenslagere og rørleggere	.	-	1	2	2	5
Bygningsmalere	.	4	2	1	-	7
Bygningssnedkere	19	.	22	10	-	51
Bygningstømrere	22	.	16	9	14	61
Elektrikere	11	.	18	10	45	84

Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1974/75
(fortsat)

	<u>Forskole</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Frisører	.	8	3	3	7	21
Maskinarbejdere	31	.	46	41	41	159
Skibsbyggere	-	-	1	-	3	4
1974/75 ialt	83	26	119	86	129	443
1973/74 ialt	113	24	118	138	92	485
1972/73 ialt	75	28	95	108	99	405

Kilde: Skolerne

I 1974/75 var eleverne fordelt med 315 på tekniske skole i Tórshavn og 128 på tekniske skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1973/74 var henholdsvis 330 og 155.

Skolen i Tórshavn har i 1974/75 afholdt første år af 2 års kurser til teknisk forberedelseseksamen og teknisk assistent. Herudover har der været afholdt 2 efteruddannelseskurser i elektronik for elektrikere. Skolen i Klaksvík havde endvidere 8 elever, der bestod maskinisteksamen.

Den tekniske skole i Tórshavn har beskæftiget ialt 20 lærere, hvoraf 8 fuldtids- og 12 deltidsbeskæftigede. Det gennemsnitlige lærertimetal ligger på 252 timer om ugen.

Klaksvík tekniske skole beskæftiger 8 lærere, hvoraf 4 heltids- og 4 deltidsbeskæftigede. Det gennemsnitlige ugentlige lærertimetal andrager 125 timer.

Handelsskolen

Handelsskolen, der er en centralskole for hele landet, er en selvejende institution, der modtager tilskud efter samme regler som de tekniske skoler. Skolen har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørður, Suðuroy, Sørvágur og Sandur. Ved de fire sidste afdelinger kan eleverne alene tage visse statskontrollerede fagprøver. Undervisningen foregår om aftenen.

Tabel 7. 1o. Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 1976 fordelt på afdelinger

	Tórs- havn	Klaks- vík	Byst- uroy	Suð- uroy	Vágar	Sandur	Ialt
Lærlinge på kontorlinien	<u>101</u>	<u>24</u>	-	-	-	-	<u>125</u>
heraf 1. år	47	11	-	-	-	-	58
2. år	54	13	-	-	-	-	67
Lærlinge på butikslinien	<u>14</u>	-	-	-	-	-	<u>14</u>
heraf 1. år	9	-	-	-	-	-	9
2. år	5	-	-	-	-	-	5
Fagprøver	<u>69</u>	<u>43</u>	<u>64</u>	<u>57</u>	<u>38</u>	<u>43</u>	<u>314</u>
heraf maskinskrivning	21	30	24	31	15	16	137
bogføring	23	8	30	17	13	-	91
engelsk	23	4	10	9	10	10	66
regning	2	1	-	-	-	17	20
Højere fagprøver	<u>19</u>	<u>17</u>	<u>21</u>	-	-	-	<u>57</u>
heraf regnskabslære	19	9	12	-	-	-	40
engelsk IV	-	8	9	-	-	-	17
Merkonomprøven	<u>135</u>	<u>22</u>	-	-	-	-	<u>157</u>
heraf indledende virksom- hedsøkonomi	-	10	-	-	-	-	10
virksomhedsøkonomi	25	12	-	-	-	-	37
organisation	33	-	-	-	-	-	33
data I	16	-	-	-	-	-	16
data II	13	-	-	-	-	-	13
skatteret	30	-	-	-	-	-	30
revisionsteknik	18	-	-	-	-	-	18
Fagdeltagere	<u>338</u>	<u>106</u>	<u>85</u>	<u>57</u>	<u>38</u>	<u>43</u>	<u>667</u>
Elever ialt pr. 1-1-76	269	92	68	37	26	35	527
Elever ialt pr. 1-1-75	257	48	84	14	28	39	470
<u>Elever ialt pr. 1-1-74</u>	<u>239</u>	<u>60</u>	<u>79</u>	<u>25</u>	<u>28</u>	<u>36</u>	<u>467</u>

Kilde: Handelsskolen

De statskontrollerede prøver omfatter, dels de almindelige fagprøver, dels højere fagprøver. Begge er 1-årige. Merkonomprøverne er et 2-årigt kursus.

Skolen har udover forstanderen 45 deltidsbeskæftigede lærere. Det samlede ugentlige lærertimetotal andrager ca. 260 timer.

Undervisningen ved handelsskolen omfattede pr. 1. januar 1976 527 personer, hvoraf kvinderne udgjorde 296. De tilsvarende tal pr. 1. januar 1974 var 470 og 282.

Navigationsskoler

På Færøerne findes 2 navigationsskoler - Føroya sjómansskúli i Tórshavn og Klaksvíkar sjómansskúli i Klaksvík. Begge skoler er institutioner under Færøernes landsstyre, idet Klaksvíkar sjómansskúli blev overtaget af landsstyret i 1974.

Tabel 7. 11. Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar

	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>
Skibsførerelever (12 mdr.s kursus)	15	8	14
Styrmandselever (24 mdr.s kursus)	51	39	61
Fiskeskipperelever (12 mdr.s kursus)	36	28	38
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	4	4	3
Kokkeskoleelever (5 mdr.s kursus)	4	-	9
<u>Ialt</u>	<u>110</u>	<u>79</u>	<u>125</u>

Kilde: Skolerne ...

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 25 fiskeskipperelever undervises i Tórshavn. De øvrige 13 fiskeskipperelever, radiotelegrafisterne og kokkeskoleeleverne bliver undervist i Klaksvík. På Færøernes navigationsskole er der i 1975 afholdt et duelighedskursus på 50 timer med 75 elever og et kystskipperkursus på 10 uger med 15 elever.

Begge skoler har afholdt et radiotelefonistkursus (ugekursus) med ialt 81 elever.

Skolen i Tórshavn har 11 lærere, hvoraf de 2 er deltidsbeskæftigede med samlet ugentligt lærertimetal på ca. 230 timer, mens der på skolen i Klaksvík er ansat 3 heltids- og 5 deltidsbeskæftigede lærere med et samlet ugentligt timetal på 110 timer.

ANDEN UNDERVISNING

Færøernes folkehøjskole

Færøernes folkehøjskole er en selvejende institution, der i henhold til lagtingslov nr. 48 af 1. juni 1961 modtaget tilskud fra landskassen. Området folkehøjskoler er overtaget som særansliggender.

Skolen havde på sommerholdet 1975 16 drenge og 8 piger og på vinterholdet 1975/76 15 drenge og 21 piger, d. v. s. et samlet elevtal på 60 højskoleelever. I skoleåret 1973/74 havde skolen ialt 58 højskoleelever.

Aftenskolerne

Aftenskolerne godkendes af Færøernes skoledirektion efter

regler baseret på bekendtgørelse nr. 176 af 7. oktober 1935 om tilskud fra staten til ungdoms- og aftenskoler på Færøerne. Der ydes tilskud af statskassen og landskassen med 70 % af lærerlønningerne. Udgifterne iøvrigt afholdes af kommunerne. Skolerne havde i vinteren 1974/75 ialt 2.139 elever med ialt 12.585 timer mod 2.017 elever og 12.684 timer året før. Af eleverne i 1974/75 var 1.967 kvinder og 172 mænd.

UDDANNELSESSTØTTE

Tabel 7. 12. Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
<u>A. Stipendier:</u>					
8.-9. kl., 1.-2. real kl., 10. kl. og 3. real kl.)	602 ¹⁾	197 ²⁾	192 ²⁾	132 ²⁾	85 ²⁾
lærlinge	.	393	1.212	1.350	1.724
gymnasiet	397	571	847	1.256	1.660
seminariet	267	304	260	367	518
sygeplejeskolen	-	-	-	11	14
sømandsskoler	265	334	403	344	379
maskinskolen	204	197	241	260	371
akademiet	-	-	26	23	82
<u>Ialt</u>	<u>1.735</u>	<u>1.996</u>	<u>3.181</u>	<u>3.743</u>	<u>6.012</u>
<u>B. Studielån:</u>					
10. kl. og 3. real kl. -	-	-	-	9	-
lærlinge	345
studenterskolen	-	65	37	117	264
seminariet	268	307	268	409	537
sygeplejeskolen	-	-	-	7	7
sømandsskoler	272	332	421	377	337
maskinskolen	208	222	249	263	397
akademiet	-	-	21	22	82
<u>Ialt</u>	<u>748</u>	<u>926</u>	<u>996</u>	<u>1.204</u>	<u>1.969</u>

1) Excl. kommunernes tilskud på mindst 1/3 af de anførte tal

2) Excl. kommunernes tilskud på mindst 3 gange de anførte tal

Kilde: Statens uddannelsesstøtte

Endvidere får færinger på de højere læreanstalter i Danmark stipendier og lån fra Statens uddannelsesstøtte efter sædvanlige regler.

Tabel 7. 13. Landskassens elevtilskud

<u>1.000 kr.</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>	<u>1972/73</u>	<u>1973/74</u>	<u>1974/75</u>
Gymnasiet ¹⁾	238	433	296	423	558
Seminariet	40	25	30	30	40
Folkehøjskolen	82	121	81	126	139
Erhvervsskoler	200	200	200	500	500
Universiteter etc.	115	140	150	175	200
Anden uddannelse	<u>156</u>	<u>170</u>	<u>198</u>	<u>207</u>	<u>316</u>
<u>Ialt</u>	<u>831</u>	<u>1.089</u>	<u>955</u>	<u>1.461</u>	<u>1.753</u>

1) Omfatter kostafdelingens underskud samt de direkte elevtilskud

Kilde: Landskasseregnskab

Kap. 8

RETS- OG POLITIVÆSEN

FÆRØERNES RETSVÆSEN

Færøernes ret har hovedtingsted i Tórshavn, hvor ordinær retsdag normalt afholdes 1. og 3. tirsdag i hver måned. Retten har desuden fast bitingsted i Tvøroyri, hvor der afholdes retsmøder 6 gange årlig. Herudover afholdes der i et vist omfang retsmøder i Klaksvík og andre bygder.

Sorenskriveren er overformynder på Færøerne og herudover formand for Færøernes Ulykkesforsikringsråd, Overfredningsnævnet, Lejenævnet for Tórshavn kommune, Færøernes Overlandvæsenkommission, Færøernes Overudskiftningskommission og Færøernes Nævn for Børneforsorg. Endelig er sorenskriveren medlem af Sterilisationsnævnet. Vedrørende ulykkesforsikringsrådet henvises til pag. 121 og tabel 5.5

På dommerkontoret var pr. 1. januar 1976 foruden sorenskriveren, 1 retsassessor og 1 dommerfuldmægtig beskæftiget 10 kontorfunktionærer, heraf 2 halvdagsansatte.

Nedenstående tabel angiver antallet og arten af retssager og andre retshandlinger i året 1975. Endvidere er medtaget antallet af de af huslejenævnet og overfredningsnævnet behandlede sager. Til sammenligning er medtaget tallene for 1969, 1973 og 1974.

Tabel 8.1. Oversigt over Færøernes rets virksomhed

	<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Borgerlige sager</u>				
Stævninger indleveret til berømmelse	1.312	982	904	1.627
Afsagte domme ialt	850	634	478	845
heraf udeblivelses- og erkendelsesdomme	767	539	408	774
<u>Straffesager</u>				
Indleveret til berømmelse	293	291	330	385
Afsagte domme	142	208	212	217
<u>Fogedforretninger</u>				
Indleverede begæringer	2.076	676	839	1.701
heraf udpantningsbegæringer	900	0	318	815

(fortsættes)

Øversigt over Færøernes rets virksomhed (fortsat)

	<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
<u>Auktioner</u>				
Auktionsbegæringer ialt	66	48	39	44
heraf faste ejendomme	45	34	28	21
skibe	8	3	1	5
Afholdte auktioner:				
over faste ejendomme	6	3	1	3
over skibe	5	2	0	1
<u>Tinglæste dokumenter</u>				
heraf tinglæste skøder	2.514	2.503	2.674	2.495
<u>Tinglyste dokumenter</u>				
heraf tinglyste skøder	590	665	681	680
<u>Protesterede vekslere og anvisninger^{x)}</u>				
	409	228	286	358
<u>Skifteretten</u>				
Anmeldte boer ialt	307	348	352	315
Afsagte konkursdekreter	2	0	2	0
Offentligt behandlede boer	32	32	52	33
<u>Huslejenævnet i Tórshavn</u>				
Indkomne sager	140	77	135	82
<u>Overfredningsnævnet</u>				
Indkomne sager	-	128	132	136

x) omfatter kun Tórshavn og omegn

Kilde: Sørenskriveren

FÆRØERNES POLITIVÆSEN

Færøerne udgør een politikreds og indgår i den almindelige politikredsinddeling. Politikredsen er opdelt i 7 sysler.

Den øverste leder af politivæsenet på Færøerne er landfogeden (politimesteren) med sæde i Tórshavn. Fra landfogedembedet ledes den almindelige politi- og anklagevirksomhed samt arrestvæsenet. I sin egenskab af anklager er landfogeden tillige statsadvokat.

Under landfogedembedets arbejds- og ansvarsområde henhører en række områder af ikke-politimæssig karakter. Blandt andre kan nævnes, at landfogeden er formand for Færøernes elektricitetsråd og for Tórshavn sundhedskommission, ligesom han er næstformand

i Tórshavn brandkommission. Han er fremdeles skibsregistrator for Færøerne, ligesom aktieselskabs-, handels- og foreningsregistret føres af embedet. Det kan yderligere nævnes, at landfogeden er mønstringsbestyrer i Tórshavn. På det familieretlige område kan nævnes, at landfogeden (uden for Tórshavn sysselændene) er borgerlig vielsesmyndighed.

Den 1. januar 1976 beskæftigede politiet på Færøerne ialt 82 personer, heraf foruden landfogeden 1 politiassessor og 1 politifuldmægtig. Udover de 7 sysselænd omfattede selve politistyrken 33 politifolk og 14 reservebetjente. 20 politibetjente og 4 reservebetjente var tilknyttet politistationen i Tórshavn, medens antallet af politibetjente og reservebetjente i syslerne udgjorde henholdsvis 13 og 10. Ved arrestvæsenet er ansat 3 personer. Kontorpersonalet udgjorde (incl. halvdagsansatte) 22 personer, heraf 12 på politikontoret i Tórshavn.

Den 1. november 1974 blev der fra Direktoratet for Kriminalforsorgen udstationeret en forsorgsleder i Tórshavn. I forbindelse med betingede domme i 1975 føres der 23 tilsyn. I 19 af disse tilfælde indgår behandling for alkoholmisbrug som vilkår.

Politiets virksomhed i 1975

I tiden 1. januar til 31. december 1975 modtog politiet 697 anmeldelser for overtrædelse af straffeloven. I samme tidsrum blev 182 straffelovsovertrædelser opklaret.

Fordelingen på de enkelte bestemmelser i borgerlig straffelov fremgår af tabel 8.2. I tabellen er de tilsvarende tal for 1973 og 1974 anført til sammenligning.

Tabel 8.2. Oversigt over overtrædelser af straffeloven

	Anmeldt			Opklaret		
	1973	1974	1975	1973	1974	1975
Vold mod offentlig myndighed	3	3	3	3	2	3
Falsk forklaring o. lign.	1	0	0	0	1	0
Dokumentfalsk	1	85 ²⁾	3	1	85 ²⁾	1
Sædelighedsforbrydelser	8	11	7	7	1	2
Voldsforbrydelser	30	36	49	30	15	30
Manddrab og forsøg herpå	0	1	0	0	0	1
Frihedsberøvelser	0	0	1	0	0	0
Freds- og æreskrænkelser	9	12	16	6	4	5
Indbrudstyverier	119	250	182	21	53	65

(fortsættes)

Oversigt over overtrædelser af straffeloven (fortsat)

	Anmeldt			Opklaret		
	1973	1974	1975	1973	1974	1975
Andre tyverier	67	67	86	31	3	23
Andre berigelsesforbrydelser	12	103 ³⁾	10	10	88 ³⁾	3
Brugstyverier	234	237	214	22	7	16
Hærværk	111	152	117	32	18	30
Øvrige	2 ¹⁾	20 ⁴⁾	9	3	11	3
Overtrædelse af straffeloven ialt	597	977	697	166	288	182

1) Uagtsomt manddrab og forsætlig brandstiftelse. 2) Heraf 1 sag med 84 forhold. 3) Heraf 1 sag med 72 tilfælde af underslæb. 4) Heraf 1 tilfælde af forsætlig brandstiftelse og 13 færdselsdrab.
Kilde: Landfogeden

Herudover kan nævnes, at der i 1975 indgik 11 anmeldelser for ulovligt fiskeri, hvoraf de 10 angik ulovligt trawlfiskeri inden for fiskerigrænsen, medens een angik ulovligt fiskeri med garn. I 8 af disse tilfælde er der rejst tiltale. 5 sager blev pådømt i 1975, heraf to sager mod britiske trawlere, der blev idømt bøder på 100.000 kr. og 80.000 kr. og to sager mod færøske trawlere, der blev idømt bøder på hver 30.000 kr., medens der for ulovligt garnfiskeri blev idømt en bøde på 10.000 kr.

Tabel 8.3. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser

<u>Antal</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Statsadvokatsager	132	196	202
heraf vedrørende			
spirituskørsel	79	107	116
groft uforsvarlig kørsel	9	13	15
Politisager ¹⁾	70	134	182
Udenretligt vedtagne bødeforlæg	585	434	710
Idømte og vedtagne bødebeløb	202.240	296.055 ²⁾	439.262 ³⁾

- 1) Herunder sager, der forgæves er søgt afgjort ved bødeforlæg.
2) Heraf 110.000 kr. hidrørende fra 2 trawlersager.
3) Heraf 240.000 kr. hidrørende fra 4 trawlersager.

Tabel 8.4. Oversigt over politiets øvrige virksomhed

<u>Antal</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Indsatte til afsoning	107	86	101
Afsoningsdage	2.034	1.913	2.053
Detentionsanbragte	500	449	285
Udrykninger	2.172	2.082	2.095
Færdselsuheld uden personskade	1.403	1.588	988
Færdselsuheld med personskade	70	66	81
Dræbte ved færdselsuheld	1	13	3
Dræbte ved andre ulykker	21	8	8
Brande	19	20	16

Kilde: Landfogeden

Kap. 9

FOLKEKIRKEN PÅ FÆRØERNE

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende. De vigtigste love, der kun er gældende for den færøske folkekirke, er lov nr. 109 af 29. marts 1924 for Færøerne om kirkernes styrelse og lov nr. 48 af 25. februar 1963 om oprettelse af en stilling som vicebiskop for Færøerne.

Den øverste lokale embedsmand, vicebiskoppen, har i mange henseender, f. eks. ved ordination af præster og indvielser af kirker, samme beføjelser som en biskop. I administrativ henseende henhører Færøerne under biskoppen over Københavns stift.

Færøerne er delt i 12 præstegæld med ialt 60 kirker og 17 præsteembeder, hvoraf 1 for tiden er vakant. Hver præst betjener således flere kirker.

Tabel 9. 1. Kirkernes placering og befolkningsgrundlag

<u>Præstegæld</u>	<u>Præster</u>	<u>Kirker</u>	<u>Kommuner</u>	<u>Bygder</u>	<u>Indbyggere pr. 31/12-75</u>
Norðuroyar østre (Viðareiði)	1	5	4	9	752
Norðuroyar vestre (Klaksvík)	2 ¹⁾	5	4	11	4.903
Fuglafjørður	1	4	4	9	3.071
Nes	1	3	2	9	2.900
Sjógv	1	4	3	10	1.661
Eiði	1	4	4	8	1.199
Norðurstreymoy (Kvívík og Hvalvík)	2	8	7	16	3.157
Suðurstreymoy (Tórshavn)	3 ²⁾	7	6	18	13.421
Vágar (Miðvágur)	1	5	5	7	2.762
Sandoy (Sandur)	1	6	5	8	1.700
Suðuroy nordre (Tvøroyri og Hvalba)	2	5 ³⁾	3	8	3.010
Suðuroy søndre (Vágur)	1	5	4	8	2.675
<u>Ialt</u>	<u>17</u>	<u>61</u>	<u>51</u>	<u>121</u>	<u>41.211</u>

1) Heraf 1 vakant embede. 2) Herunder vicebiskoppen på Færøerne, der tillige er sognepræst for Suðurstreymoy præstegæld. 3) Heraf 1 bønhus.

Kilde: Vicebiskoppen og materiale i rigsombudet.

Lagtinget er kirkernes øverste styrelse. Det løbende tilsyn med kirkerne føres af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden som formand og forretningsfører, vicebiskoppen og 3 medlemmer valgt af lagtinget.

I økonomisk - administrativ henseende gælder, at statskassen (Sjællands stifts fond) afholder udgiften til præster og præstegårde, hvilket administreres gennem stiftøvrigheden over Københavns stift og rigsombudsmanden, medens udgifterne til kirkernes udvendige vedligeholdelse afholdes af kirkefonden, der administreres af kirkeinspektionen. Kirkefonden, hvis midler bevilges på de årlige lagtingsfinanslove, yder endvidere tilskud til kirkegårdsgræder og til bygning af nye kirker. Anlæg og drift af kirkegårde henhører under kommunerne.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirkernes drift samt til anskaffelse af inventar afholdes af de enkelte menigheder. En stor del af kirkebetjeningen udføres ved frivillig arbejdskraft, således at hvervet som organist, degn og klokker ved de fleste kirker normalt ikke vederlægges.

I skatteåret 1972/73 er hjemlen i styrelsesloven fra 1924 til at udskrive skatter til kirkens drift for første gang bragt i anvendelse. Der udskrives foreløbig kun kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner.

Tabel 9. 2. Oversigt over kirkelige udgifter 1974/75

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-¹⁾ kassen</u>	<u>Lands- kassen</u>	<u>Kommu-²⁾ nerne</u>	<u>Menigheds- rådkasser- ne 1974</u>	<u>Ialt</u>
Udendig vedligeholdelse af kirker	-	390	-	-	390
Indvendig vedligeholdelse af kirker	-	-	-	88	88
Udgifter ved gudstjenester m.v.	-	-	-	115	115
Andre driftsudgifter	15	81	-	233	329
Nye kirker	-	260	-	-	260
Kirkegårde (netto)	-	-	700	-	700
Præstelønninger	1.887	-	-	-	1.887
Præsternes befordring	28	28	-	-	56
Vedligeholdelse af præstegårde	229	-	-	-	229
Nye præstegårde ³⁾	120	-	-	-	120
<u>Ialt</u>	<u>2.279</u>	<u>759</u>	<u>700</u>	<u>436</u>	<u>4.174</u>

1) Herunder Sjællands stifters fællesfond. 2) Foreløbigt tal.

3) Udgiften vedrører en ny præstegård i Klaksvík.

Kilde: Landskasse- og statskasseregnskab 1974/75 og rigsombudet.

Den i tabellen anførte udgift for landskassen til nye kirker er landskassens tilskud til den nye kirke i Tórshavn, Vesturkirkjan. Kirken, hvortil kongefamilien har ydet et større tilskud, blev indviet den 24. august 1975 i overværelse af bl. a. dronning Ingrid.

Kap. 10

KULTURELLE FORHOLD

RADIO

Útvarp Føroya blev oprettet i 1957. Den daglige ledelse varetages af en direktør, medens et radioråd på 6 medlemmer (5 valgt af lagtinget og 1 af lytterforeningerne) fastlægger hovedlinierne for programlægningen.

Sendetiden er ca. 6 timer daglig. Der sendes dagligt 5 nyhedsudsendelser, dog 6 fredag og lørdag og kun 2 om søndagen, hvor der også sendes nyhedsresumé på grønlandsk.

I 1974/75 blev der ialt registreret godt 11.000 lyttere.

På en international konference, afholdt i Genève i efteråret 1975, har Útvarp Føroya fået tilladelse til at udvide sender-effekten på mellembølge, samtidig med at frekvensen skal flyttes til 531 KHz. Ved en sådan udvidelse opnår man at nå de færøske fiskerskibe i Nordatlanten. Tilladelsen træder i kraft den 23. november 1978.

For tiden arbejdes med projektering af et nyt radiohus, der skal opføres i Gundadalur, nord for stadion. Etagearealet bliver på ca. 2.000 m² og vil bl. a. indeholde et koncertstudio med plads til 200 tilhørere.

Tabel 10. 1. Færøernes radios udsendelser

<u>Udsendelsens art</u>	<u>1973/74</u>		<u>1974/75</u>	
	<u>Sendetid i timer</u>	<u>Sendetid i % af samlet tid</u>	<u>Sendetid i timer</u>	<u>Sendetid i % af samlet tid</u>
Musik	741	43,8	692	39,7
Foredrag og oplæsn.	130	7,6	130	7,5
Gudstjenester	135	7,9	136	7,8
Reportager	37	2,2	66	3,8
Ønskekoncerter	183	10,8	166	9,6
Underholdning	103	6,0	57	3,2
Børneudsendelser	34	2,0	32	1,8
Nyhedsudsendelser	242	14,2	266	15,2
Lagtingsudsendelser	41	1,9	32	1,8
Undervisning	-	-	20	1,2
Genudsendelser	62	3,6	147	8,4
<u>Ialt</u>	<u>1.708</u>	<u>100,0</u>	<u>1.744</u>	<u>100,0</u>

Kilde: Útvarp Føroya

Udover egne udsendelser producerer den færøske radio ugentlige udsendelser på færøsk til den grønlandske radio og til den norske kortbølgeradio.

Útvarp Føroyas FM-sendere er indrettet således, at de senere vil kunne indgå i en eventuel etablering af TV-udsendelser på Færøerne. Útvarp Føroya påbegyndte stereo-udsendelser i 1971.

AVISER

Der udkommer 6 aviser, hvoraf 5 i Tórshavn. Ingen avis udkommer daglig. 14. September og Dimmalætting udkommer 3 gange ugentlig, Dagblaðið og Sosialurin 2 gange, mens Norðlýsið og Tingakrossur kommer 1 gang om ugen. I løbet af 1975 er Tíðindablaðið og Fjarðbúgvín ophørt at udkomme.

Tabel 10. 2. Avisernes oplagstal i løbet af de sidste 5 år

	<u>1970</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>
Dimmalætting	8.900	9.500	9.500	9.900	9.900
Tíðindablaðið	-	-	-	6.200	-
14. September	3.650	3.200	3.800	3.700	4.000
Socialurin	2.500	2.625	2.935	3.000	2.700
Dagblaðið	2.650	2.700	3.000	3.000	3.500
Fjarðbúgvín	1.500	2.700	2.500	2.200	-
Norðlýsið	1.200	1.500	1.600	1.600	1.700
Tingakrossur	1.030	950	950	750	900
<u>Ialt</u>	<u>21.430</u>	<u>23.175</u>	<u>24.285</u>	<u>30.350</u>	<u>22.700</u>

Kilde: Avisredaktionerne

Fem af aviserne må betragtes som talerør for hver sit politiske parti: Dagblaðið for folkeflokk, Dimmalætting for sambandsflokk, 14. September for tjóðveldisflokk, Sosialurin for socialdemokratiet og Tingakrossur for gl. selvstyre. Norðlýsið, der udgives i Klaksvík, er ikke tilknyttet noget bestemt parti.

BØGER

Bogudgivelser

Ifølge oplysninger fra Føroya Landsbókasavn, det færøske landsbibliotek, er der i 1975 udgivet ialt 99 bøger på færøsk, 57 originale værker og 42 oversættelser. Blandt oversættelserne kan nævnes en oversættelse af William Heinesens samlede værker. Regnes herudover de bøger med, der er udgivet af færinger på andre sprog samt årbøger o. lign., er der ialt udgivet ca. 120 bøger med et samlet sidetal på 11.500.

Den første færøske bog udkom i 1822. I 1884 begyndte man selv at trykke bøger på Færøerne, og indtil århundredskiftet udkom ialt 31 bøger.

Tabel 10. 3. Udgivne færøske bøger 1975

	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglitteratur</u>	Skole-	Børne-	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u>	<u>ratur</u>	bøger	bøger	
<u>Originale værker</u>						
Trykt på Færøerne	4	14	12	9	5	44
Trykt i Danmark	-	3	1	3	-	7
Trykt på Island	-	1	1	-	-	2
Trykt i Norge	-	-	1	-	-	1
Trykt i Holland	-	-	3	-	-	3
<u>Oversættelser</u>						
Trykt på Færøerne	3	-	5	4	7	19
Trykt i Danmark	-	-	-	2	11	13
Trykt på Island	5	-	1	-	-	6
Trykt i England	-	-	-	-	4	4
Trykt ialt i 1975	12	18	24	18	27	99
" " " 1974	3	6	23	12	34	78
" " " 1973	5	7	20	11	23	66

Kilde: Føroya Landsbókasavn

I 1975 udkom der 38 blade og tidsskrifter samt 5 julehæfter og 19 andre periodica på Færøerne. Heraf er der grund til at nævne de 2 billedblade Eygað og Nú, der udkommer én gang om måneden i et oplag på henholdsvis 7.200 og 6.500.

På andre sprog udkom 21 bøger, kort og tidsskrifter, skrevet af færinger eller om færøske forhold. Af disse var 9 på dansk.

Biblioteksvæsen

Føroya Landsbókasavn, der blev oprettet i 1828, er nationalbibliotek. Det har opsyn med de 14 folkebiblioteker på Færøerne og står samtidig for bogkøb og registrering af bøger for de biblioteker, der ikke selv har uddannet personale.

Efter at Býarbókasavnið i 1969 har overtaget det almindelige biblioteksarbejde i Tórshavn, er Landsbókasavnið stort set ophørt med sin udlånsvirksomhed og virker nu mest som et præsensbibliotek, således at bøgerne i de fleste tilfælde kun må benyttes på biblioteket.

Antallet af bøger på Landsbókasavnið er ca. 72.000, heraf 13.000 i en videnskabelig afdeling. Årsagen til, at der er sket en formindskelse af det samlede antal bind, er, at ca. 3.500 islandske dubletter er returneret til islandske biblioteker.

Landsbókasavnið har i årets løb afholdt 3 temaudstillinger om henholdsvis William Heinesen, Kvindesagen og Færøske juletraditioner og -bøger. Udstillingen om kvindesagen, der fandt sted i Stokkastovan blev besøgt af 1.500 gæster.

I 1974 blev det besluttet at optage lån til bygning af et nyt landsbibliotek, da det gamle længe har lidt af personale- og pladsmangel. Det nye landsbibliotek, der vil blive på 1.500 m² i 2 etager, ventes påbegyndt i 1976, og man forventer at tage lokaliteterne i brug i 1978.

Inden for børnebiblioteket er der i årets løb sket en betydelig stigning i låneantallet. Samtidig er der gjort en del for at aktivere børnene. Der holdes børnebogsudstillinger over forskellige temaer, der læses eventyr eller vises film en gang om ugen, og der vil i nær fremtid blive indført en musiktime for børn under skolealderen.

Den færøske bibliotekslov omfatter ikke skolebiblioteker. I Tórshavn og visse andre steder har man dog forsøgt en vis form for skolebiblioteksvirksomhed.

Der er i 1975 udarbejdet en betænkning om en speciel færøsk uddannelse af bibliotekspersonale. Endvidere er der til Færøernes landsstyre oversendt et forslag om biblioteksbetjening af bygder med bogbil.

Det samlede bogudlån er steget med 13 % til godt 8.000 bøger. Til sammenligning kan nævnes, at stigningen i Danmark var på 10 %.

Tabel 10. 4. Folkebibliotekernes virksomhed

Hjemsted	Befolk-	Antal	Til-	Antal	Antal	Udgif-	Samle-	Antal
	nings-							
	lag pr.	bind				bog-	de udg.	pr.
	31/12	31/3	74/75	74/75	74/75	konto	74/75	lånere
	1975	1975						74/75
Eiði	592	2.000	-	-	-	-	-	1)
Fuglafjörður	1.446	6.600	574	2.470	194	16.869	28.293	13 ²⁾
Giljanas	1.659	2.184	186	997	110	6.793	11.880	9
Glyvrar	1.993	2.266	282	2.502	181	11.536	19.513	14
Klaksvík	4.644	8.754	543	8.915	662	31.569	178.782	13
Kollafjörður	595	1.661	187	738	92	3.615	11.157	8
Oyri	362	1.791	99	404	50	2.934	4.291	8
Sandur	595	712	158	1.049	143	7.628	15.566	7 ³⁾
Sørvágur	1.049	2.679	244	1.602	439	3.541	29.658	4
Toftir	907	2.320	61	943	164	8.245	8.580	6
Tórshavn	12.717	25.231	2.829	45.898	2.320	220.067	798.869	20
Tvøroyri	2.016	4.814	279	3.680	240	13.605	24.257	15
Vágur	1.641	4.832	334	3.122	200	11.844	21.492	16
Vestmanna	1.266	4.235	142	1.058	130	6.779	10.362	8
Ialt 1974/75	31.482	70.079	5.918	73.378	4.925	345.025	1.162.700	
Ialt 1973/74	30.258	63.015	6.878	70.853	5.044	238.434	934.454	
Ialt 1972/73	29.677	59.169	8.354	56.953	4.919	201.722	821.588	

1) Ingen oplysninger siden 1972.

2) og 3) Sidste biblioteksstatistik er fra 1973/74.

Herudover har Føroya Landsbókasavn i 1974/75 udlånt 4.000 bøger, deraf i bogkasse 612 børnebøger til 13 bygder og 279 voksenbøger til 8 bygder. 3 færøske skibe på fjernfiskeri har lånt 162 bøger. I samarbejde med Hirtshals bibliotek vil Føroya Landsbókasavn i 1976 placere en færøsk bogsamling i Hirtshals til betjening af færøske skibe i Nordsøen og af færinger bosat i Danmark.

Den i juli 1974 påbegyndte udlånsvirksomhed på Landssjúkrahúsið og statshospitalet androg 3.000 bind i de 9 måneder af sidste regnskabsår. Bogbestanden er 1.460 bind. På sygehuset i Klaksvík blev der fra Klaksvíkar bókasavn udlånt 576 bøger i 1974/75.

TEATRE OG BIOGRAFER

Teatervirksomhed

Den eneste egentlige teaterbygning på Færøerne er "Sjónleik-arhúsið" i Tórshavn, der ejes og drives af "Havnar Sjónleikarfelag", der har en fast skuespillerstab under ledelse af skuespilleren Eyðun Johannesen, som også er konsulent for den almindelige teatervirksomhed på Færøerne. Teaterbygningen anvendes også som biograf og til færøsk dans.

Ellers anvender man skoler og forsamlingshuse til teateropførelser, og der findes scener i de fleste nyopførte skoler. Da disse scener imidlertid som regel er henlagt til gymnastiksale, der ofte er i brug om aftenen, kan de kun i begrænset omfang anvendes af de lokale amatørgrupper.

Landsstyret giver under visse betingelser tilskud til indretning af scener, og da den nye lagtingslov nu giver 40 % offentligt tilskud ved opførelse af ungdomshuse, vil der nok fremtidig være bedre muligheder for amatør-skuespil. Flere projekter er allerede sat i gang rundt om på øerne, og den første bygning, opført med støtte i henhold til denne lov, ligger i Húsavík og blev taget i brug i oktober 1975.

Den litterære forening Varðin udskrev i 1975 en dramatikerkonkurrence. Den blev vundet af Steinbjørn B. Jacobsen med skuespillet "Skipið", som Havnar Sjónleikarfelag opførte i Tórshavn 46 gange for ca. 9.500 tilskuere. I efteråret opførtes det islandske stykke "Petur og Rúna".

Klaksvík idrætsforenings teaterafdeling opførte den franske farce "Oskar" med Henning Nielsen fra Dansk Amatør Teater Samvirke som gæsteinstruktør. Desuden har flere lokale teatergrupper opført teaterstykker. Flere af teaterstykkerne er senere blevet vist rundt om på øerne.

I december måned besøgte Lise Ringheim og Henning Moritzen Færøerne. De optrådte med skuespil, viser og sange i Tórshavn, Klaksvík, Tvøroyri og Oyrabakki. Ca. 1.700 mennesker overværede de ialt 5 forestillinger.

Endelig har Sjónleikarlagið forestået et 14 dages dramakursus under ledelse af et svensk skuespillerpar fra Stockholm, og der har været afholdt skuespillerkurser både i Tórshavn og i Klaksvík.

Biografer

Der findes 9 faste biografteatre på Færøerne, heraf 2 i Tórshavn.

Tabel 10. 5. Biografteatrenes virksomhed i 1975

	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal fore- stillinger</u>	<u>Antal til- skuere</u>
Havnar Bio	236	189	793	128.973
Leikhús Bio	231	91	321	39.742
Glyvra Bio	199	112	220	26.318
Sørvágs Bio	200	99	202	15.882
Atlantis Bio	120	134	383	30.223
Vestmanna Bio	100	45	91	6.700
Tvøroyrar Bio	96	121	329	21.361
Vágs Bio	94	103	297	14.477
Skopunar Bio	80	25	51	2.482
1975 ialt	1.356	-	2.687	286.158
1974 ialt	1.317	-	2.496	269.751
1973 ialt	1.307	-	2.240	236.044

Kilde: Biograferne

MUSIKLIV

Koncerter

Der er 7 hornorkestre og 1 kammerorkester. Endvidere har mange af de større bygder et sangkor. I Tórshavn er der 4 aktive kor.

Tabel 10. 6. Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor

	<u>Antal koncer- ter</u>	<u>Antal medvir- kende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert</u>
<u>Kammerorkestre:</u>			
Tórshavnar Musikkskúli	6	11-55	100-600
<u>Hornorkestre:</u>			
Havnar Hornorkestur	14	14-25	250-4.500
Harmoniorkestrið G.H.M.	11	15	100-600
Klaksvíkar Hornorkestur	8	20-24	250-1.500
Nes sóknar Musikfelag	11	18-25	250-350
Sørvágs Tónleikarfelag	11	14-16	50-400
Fuglafjarðar Hornorkestur	8	20	200-800
Eiðis Ljómfelag	7	8-15	50-1.000

(fortsættes)

	<u>Antal</u> <u>koncerter</u>	<u>Antal</u> <u>medvirkende</u>	<u>Laveste og</u> <u>højeste antal</u> <u>tilh.pr.konc.</u>
<u>Kor:</u>			
Kristiliga Sangkórið	10	35-40	50-500
Studentaskúlakórið	1	35	350
Stranda Sangkór	3	27-28	115-400
Leirvíkar Sangkór	6	18-25	15-200
Havnarkórið	9	27-150	30-700
Eiðis Sangkór	4	18-28	200-400
Kirkjukórið "Ljómur"	4	32	150-450
Kór Glyvra Kirkju	2	28	100-500
Kvívíkar Sangkór	1	25	300
Læraraskúlakórið	1	40	200
Fuglafjarðar Sangfelag	2	25-35	200-350

Kilde: Lederne af de enkelte orkestre og kor

Der er i oversigten tillige medtaget koncerter i forbindelse med opvisninger og festligheder m. v.

Tórshavnar Musikskúli har i efteråret givet flere koncerter under ledelse af bratschisten Gunner Sigerstrøm fra det kgl. kapel. I november måned spillede musikskolens kammerorkester sammen med den ungarske violinist Tibor Varga og dennes kammerorkester.

Fhv. byrådssekretær Gunnar Mikkelsen har igen i 1975 i nogle måneder instrueret og dirigeret Sørvágs Tónleikarfelag, mens Eiðis Ljómfelag for første gang har haft gæstedirigent. Det var Geert Rasmussen fra Sønderjyllands Symfoniorkester.

Det årlige musikstævne blev afholdt i maj måned i Sørvágur. Alle hornorkestrene deltog. I maj blev det store korstævne afholdt for 9. gang. Det fandt sted i Tórshavn, og 8 kor deltog.

Udover hornorkestrene findes der ca. 20 poporkestre. Der har i årets løb været afholdt to pop-koncerter, til hvilke der har været god publikumstilslutning.

Endvidere er der blevet indspillet flere færøske plader.

Fra udlandet har man i 1975 haft besøg af en svensk gospel-gruppe, der holdt koncert i idrætshallen for 1.500 mennesker, en skotsk folkesangergruppe holdt 5 koncerter for ialt 900 tilhørere og Jysk Akademisk Kor 4 koncerter for ca. 1.200 tilhørere.

I foråret kom den engelske blæserkvintet The Valeri Ensemble til Færøerne og gav koncert. Det er første gang, en blæserkvintet har gæstet øerne.

KUNST

Kunstudstillinger på Færøerne

I udstillingsbygningen Listaskálin i Tórshavn har der udover den permanente udstilling været afholdt 6 udstillinger i årets løb.

I marts måned udstillede Ingolvur av Reyni malerier og tegninger, og i april udstillede Zacharias Heinesen oliemalerier, klip og tegninger.

I maj afholdtes en stor udstilling om grønlandsk kunst i dag. Denne udstilling har også været vist i de andre nordiske lande. På udstillingen vistest både ældre og nyere billeder samt figurer udført i ben og sten, og der var desuden optræden af den grønlandske sang- og dansegruppe Mik.

I juni måned vistest en anden nordisk udstilling, "5 nordiske kunstnere", hvor deltagerne var Poul Christensen, Danmark, Outi Heiskanen, Finland, Jens Kristleifsson, Island, Willi Storm, Norge, og Steffan Kihlgren, Sverige.

Ved den årlige udstilling til olaj udstilledes ca. 200 værker af ialt 35 kunstnere. Omkring 2.000 gæster besøgte udstillingen.

I september vistest en kunst- og oplysende udstilling om Åland.

I oktober udstilledes grafik, malerier, tegninger og klip udført af Elinborg Låtzen, Ingolvur av Reyni, Bent Restorff, Zacharias Heinesen, Frimod Joensen, Th. M. Smith og Thomas Arge.

Herudover har forskellige andre kunstnere afholdt udstillinger andre steder på Færøerne.

Dette gælder således bl. a. Ingolvur av Reyni, Poulina Joensen, H. J. Glerfoss, Olivar Poulsen, Amariel Norðoy, Fridtjof Joensen, Volker Behrens, Stefan Danielsen og Finn Bendtsen.

Kunstudstillinger uden for Færøerne

Færøske kunstnere har ligeledes holdt udstillinger i Danmark og i andre nordiske lande.

På Søllerød Rådhus afholdtes i april en udstilling i forbindelse med udgivelse af de første færøske frimærker. Udstillingen, der åbnedes af prinsesse Caroline-Mathilde, viste billeder og fotografier af S. J. Mikines, Ruth Smith, Eyvindur Mohr og Ásmundur Poulsen.

I Galleri Gammel Strand udstillede i juni 3 kunstnere fra Klaksvík, nemlig Poulina Joensen, Fridtjof Joensen og H. J. Glerfoss.

Poul Horsdal, Zacharias Heinesen, Pia Schultzmann og John Olsen udstillede i december i Svendborg.

Endelig skal nævnes den færøske grafikudstilling i Stockholm i maj måned, hvor Elinborg Lützen, Zacharias Heinesen og Janus Kamban deltog, samt at Elinborg Lützen har deltaget i en kunstudstilling i Reykjavík.

DANSK-FÆRØSK KULTURFOND

Dansk-færøsk kulturfond, der blev stiftet i 1951, har til formål at fremme den kulturelle forbindelse mellem Færøerne og Danmark.

Fondets kapital er tilvejebragt ved tilbagebetalingerne af de rentefri lån, som færinger modtog, mens de under krigen var under uddannelse i Danmark. Obligationsformuen andrager nu ca. 3,5 mill. kr. og giver et årligt afkast på ca. 235.000 kr.

Fondets bestyrelse består af 1 repræsentant for statsministeriet som formand, 1 repræsentant for undervisningsministeriet, rigsombudsmanden og 2 af landsstyret valgte repræsentanter.

I 1974 har fondet uddelt godt 170.000 kr. til kulturelle formål, mens der i 1975 blev uddelt 193.000 kr. Det kan således nævnes, at dansk-færøsk kulturfond har ydet støtte til udgivelsen af Bent Exners "Færøsk Kirkesølv", Danmarks Tourneteaters opførelse af "Ordet", Jysk Akademisk Kor, Lise Ringheim og Henning Moritzens forestilling og Klaksvík Dansifelag's tourné i Danmark.

NORDENS HUS

I 1971 fremkom der fra færøsk side i Nordisk Råd et forslag om at bygge en teater- og koncerthall i Tórshavn. Bygningen skulle desuden indeholde biograf, mødelokaler, studierum, bibliotek, udstillingslokaler m. v. Dette Nordens hus skulle være rammen om både nordiske og rent færøske arrangementer, og udgifterne skulle fordeles mellem de nordiske lande. Der foreligger forskellige udkast til bygningen. Efter disse planer skulle arealet ligge på 1.750-2.700 m² og omkostninger, udregnet i 1973-priser, på mellem 6,25 og 9,45 mill. kr.

Forslaget blev anbefalet af Nordisk Råd i 1972, og på de nordiske kulturministres møde i december 1975 vedtoges det at fremme forslaget.

TABELFORTEGNELSE

	Side
Kap. 1. <u>FÆRØERNE</u>	
<u>Tabel 1.1.</u> Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1962-74	17
<u>Tabel 1.2.</u> Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1966-77	18
Kap. 2. <u>BEFOLKNINGSFORHOLD</u>	
<u>Tabel 2.1.</u> Befolkningen 1960-77 fordelt på områder	19 21
<u>Tabel 2.2.</u> Befolkningen 1960-77 fordelt på områder. Procentvis fordeling	20 22
<u>Tabel 2.3.</u> Befolkningen 1960-77, fordelt efter kommunernes størrelse	22
<u>Tabel 2.4.</u> Befolkningen 1960-77, fordelt efter kommunernes størrelse. Procentvis fordeling	23
<u>Tabel 2.5.</u> Sammenlignende oversigt over folketællingerne 1966 og 1970	23
<u>Tabel 2.6.</u> Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1960-76	24
<u>Tabel 2.7.</u> Nettoudvandringen 1961-76	25
<u>Tabel 2.8.</u> Oversigt over befolkningens bevægelser 1961-76	26
<u>Tabel 2.9.</u> Befolkningsudviklingen i 1976 i de enkelte kommuner	26
<u>Tabel 2.10.</u> Befolkningsudviklingen i 1976 i de enkelte områder	28
<u>Tabel 2.11.</u> Sammenlignende oversigt over befolkningens erhvervsforhold i 1966 og 1970	28
<u>Tabel 2.12.</u> Sammenlignende oversigt over bolig-tællingerne 1966 og 1970	29 30
<u>Tabel 2.13.</u> Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970	32 34
<u>Tabel 2.14.</u> Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse november 1970	33 34.
Kap. 3. <u>ERHVERV</u>	
<u>Tabel 3.1.</u> Samlede fiskefangster, fordelt på fiskearter i 1965, 1970 og 1973-75	40
<u>Tabel 3.2.</u> Samlede fiskefangster, fordelt på fangstfelter i 1965, 1970 og 1973-75	40
<u>Tabel 3.3.</u> Fiskefangster i 1974, fiskearter og fangstfelter	41

	side
Kap. 3. <u>Tabel 3.4.</u> Fiskefangster i 1975, fiskearter og fangstfelter	41
<u>Tabel 3.5.</u> Landinger fra not- og industriskibe, fordelt efter landingspladser i 1965, 1970 og 1973-75	42
<u>Tabel 3.6.</u> Landinger fra not- og industriskibe, fordelt efter anvendelse 1970-75	42
<u>Tabel 3.7.</u> Ferskfiskelandinger på Færøerne i 1965, 1970 og 1973-75	43
<u>Tabel 3.8.</u> Ferskfiskelandinger fordelt efter anvendelse i 1965, 1970 og 1973-75	44
<u>Tabel 3.9.</u> Produktion af fiskevarer 1970-75	44
<u>Tabel 3.10.</u> Lagre af fiskeprodukter ultimo 1974 og 1975	45
<u>Tabel 3.11.1.</u> Den samlede fiskefangst ved Færøerne i 1974 fordelt på lande og fiskearter	45
<u>Tabel 3.11.2.</u> Den samlede fiskefangst ved Færøerne i 1975 af torsk, kuller og storsej	46
<u>Tabel 3.12.</u> Driftsresultat for fiskerskibene i 1974	46
<u>Tabel 3.13.1.</u> Driftsresultater for 1974 for udroerbåde med trawltilladelse	47
<u>Tabel 3.13.2.</u> Driftsresultater for 1974 for udroerbåde uden trawltilladelse	47
<u>Tabel 3.14.</u> Gennemsnitsresultat for de forskellige skibstyper 1970-74	48
<u>Tabel 3.15.</u> Gennemsnitstal for skibe, der har fisket hele året i 1973 og 1974	50
<u>Tabel 3.16.</u> Gennemsnitstal for samme udroerbåde 1973 og 1974	51
<u>Tabel 3.17.</u> Færøernes realkreditinstituts udlån, låntagning og egenkapital pr. 1. april 1966-76	53
<u>Tabel 3.18.</u> Fiskeribankens bevilgede lån på Færøerne 1968-75	54
<u>Tabel 3.19.</u> Landskassens tilskuds- og kurstabslån 1969/70-1974/75	54
<u>Tabel 3.20.</u> Kvæghold 1965 og 1970-73	56
<u>Tabel 3.21.</u> Fårehold 1965 og 1970-73	57
<u>Tabel 3.22.</u> Oversigt over opdyrkning i 1972-1975	57
<u>Tabel 3.23.</u> Kartoffelavl 1965 og 1970-73	57
<u>Tabel 3.24.</u> Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, bygge- og anlægsvirksomhed 1965 og 1970-73	59
<u>Tabel 3.25.</u> Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 1965 og 1970-73	62

	side
Kap. 3. <u>Tabel 3.26.</u> Antal aktieselskaber 1970-75	63
<u>Tabel 3.27.</u> Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1975	64
<u>Tabel 3.28.</u> Antallet af flyvepassagerer i årene 1970-75	64
<u>Tabel 3.29.</u> Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1975	66
<u>Tabel 3.30.</u> Den samlede færøske skibsflåde opgjort ultimo 1973, 1974 og 1975	67
<u>Tabel 3.31.</u> Tilgang af fartøjer i 1975	67
<u>Tabel 3.32.</u> Afgang af fartøjer i 1975	68
<u>Tabel 3.33.</u> Den samlede færøske skibsflåde 1966-75	68
<u>Tabel 3.34.</u> Fiskerflådens fordeling efter art i 1973, 1974 og 1975	69
<u>Tabel 3.35.</u> Døksfartøjer 5 - 20 BRT ultimo 1971-75	69
<u>Tabel 3.36.</u> Fiskerskibe i ordre ultimo 1975	70
<u>Tabel 3.37.</u> Vejenes længde, kapacitet og belægning	71
<u>Tabel 3.38.</u> Udgifter til det færøske landevejsnet	71
<u>Tabel 3.39.</u> Den samlede produktion og salget af el	73
<u>Tabel 3.40.</u> El-selskabet havde pr. 1. april 1975 følgende fordelingsanlæg	73
<u>Tabel 3.41.</u> Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1971-75	75
<u>Tabel 3.42.</u> Antal centraler og abonnenter ultimo finansårene 1970/71-1974/75	76
<u>Tabel 3.43.</u> Telefonselskabets økonomi 1970/71-1974/75	77
<u>Tabel 3.44.</u> Telekommunikation med udlandet og med skibene 1966-75	78
<u>Tabel 3.45.</u> De færøske posthuses virksomhed 1972/73-1974/75	79
Kap. 4. <u>ØKONOMI</u>	
<u>Tabel 4.1.</u> Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 1970-1975	81
<u>Tabel 4.2.</u> Eksportererede mængder af de vigtigste varegrupper 1970 og 1972-75	82
<u>Tabel 4.3.</u> De gennemsnitlige eksportpriser 1970 og 1972-75	83

	side
Kap. 4. <u>Tabel 4.4.</u> Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970 og 1972-75	83
<u>Tabel 4.5.</u> Importen fordelt på lande 1970-74	84
<u>Tabel 4.6.</u> Importen fordelt på varegrupper 1970-74	84
<u>Tabel 4.7.</u> Færøernes handelsbalance 1970-75	85
<u>Tabel 4.8.</u> Arbejdslønninger og pristal 1970-76	89
<u>Tabel 4.9.</u> Samlet antal skatteydere og skatte- pligtig indkomst i skatteårene 1970/71-1975/76	91
<u>Tabel 4.10.</u> Det samlede antal skatteydere, for- delt efter størrelsen af den ansatte indkomst, i skatteårene 1970/71, 1974/75 og 1975/76	91
<u>Tabel 4.11.</u> Udskrevne skatter i skatteårene 1970/71-1975/76	92
<u>Tabel 4.12.</u> Udskrevne skatter m. v. i skatte- året 1975/76	93
<u>Tabel 4.13.</u> Landskassens indtægter i finansåre- ne 1970/71-1976/77	94
<u>Tabel 4.14.</u> Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1970/71-1974/75	95
<u>Tabel 4.15.</u> Stats- og landskassens udgifter ef- ter hovedformål 1970/71-1974/75	95
<u>Tabel 4.16.</u> Statens udgifter efter hovedformål 1970/71-1974/75	96
<u>Tabel 4.17.</u> Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1974/75	96
<u>Tabel 4.18.</u> Statens og offentlige danske insti- tutioners udlån opgjort pr. 31. marts 1970 og 1972-75	99
<u>Tabel 4.19.</u> Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1974/75	99
<u>Tabel 4.20.</u> Statsgarantier pr. 31. marts 1970 og 1972-75	100
<u>Tabel 4.21.</u> Udviklingen i statsgarantier i 1974/75	100
<u>Tabel 4.22.</u> Landskassens udgifter efter hoved- formål i finansårene 1970/71 og 1972/73-1976/77	100
<u>Tabel 4.23.</u> Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1965 og 1970-75	102
<u>Tabel 4.24.</u> Landskassens garantiforpligtelser pr. 31. marts 1965 og 1970-75	102
<u>Tabel 4.25.</u> Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen i 1970-76	103
<u>Tabel 4.26.</u> Pengeinstitutternes udlån pr. 30. september 1973-75, fordelt efter hovedformål	104

	side
Kap. 4. <u>Tabel 4.27.</u> Prioritetslån i boligbyggeri 1. oktober 1974 - 30. september 1975 i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin	105
<u>Tabel 4.28.</u> Boligbyggeriet 1973-75	106
<u>Tabel 4.29.</u> Nationalbankens genbelåning af færøske veksler 1971-75	106
<u>Tabel 4.30.</u> De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger ultimo 1972-75	107
<u>Tabel 4.31.</u> Bruttofaktorindkomsten i 1972 og 1973, fordelt på erhverv	108
<u>Tabel 4.32.</u> Samlede bruttoinvesteringer i 1972-74	109
<u>Tabel 4.33.</u> Færøernes betalingsbalance 1973	110
<u>Tabel 4.34.</u> Færøernes betalingsbalance 1974	111
<u>Tabel 4.35.</u> Bruttonationalproduktets anvendelse 1970-73	112
<u>Tabel 4.36.</u> Samlede bruttoinvesteringer 1970-74	112
<u>Tabel 4.37.</u> Betalingsbalancens hovedposter 1970-74	113
<u>Tabel 4.38.</u> Opsparingen 1970-73	114
 Kap. 5. <u>SOCIALE FORHOLD</u>	
<u>Tabel 5.1.</u> Antal modtagere af sociale ydelser i begyndelsen af 1965 og 1974-76	116
<u>Tabel 5.2.</u> Sociale udgifter i finansåret 1974/75	118
<u>Tabel 5.3.</u> Sociale udgifter i hovedposter i 1965/66 og 1972/73-1974/75	119
<u>Tabel 5.4.</u> Antal elever ved Statens Specialskole, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder i begyndelsen af 1963, 1965 og 1970-76	120
<u>Tabel 5.5.</u> Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i 1973-75	121
 Kap. 6. <u>SUNDHEDSVÆSEN</u>	
<u>Tabel 6.1.</u> Sygehusenes kapacitet og belægning i 1965/66 og 1971/72-1974/75	127
<u>Tabel 6.2.</u> Sygehusenes virksomhed beskrevet ved behandlingsformer for indlagte patienter i 1965/66 og 1971/72-1974/75	128
<u>Tabel 6.3.</u> Sygehusenes ambulante virksomhed i 1965/66 og 1971/72-1974/75	129
<u>Tabel 6.4.</u> Sygehusenes normerede personale i 1965/66 og 1971/72-1974/75	129
<u>Tabel 6.5.</u> Sygehusenes samlede driftsudgifter i 1965/66 og 1971/72-1974/75	130
<u>Tabel 6.6.</u> Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag i 1965/66 og 1971/72-1974/75	131

	side
Kap. 6. <u>Tabel 6.7.</u> De samlede sygehusudgifters fordeling i 1965/66 og 1971/72-1974/75	131
Kap. 7. <u>UNDERVISNINGSVÆSEN</u>	
<u>Tabel 7.1.</u> Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1970 og 1972-75	136
<u>Tabel 7.2.</u> Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1974/75	137
<u>Tabel 7.3.</u> Antal skoler, elever og lærere i skoleårene 1970/71-1975/76	141
<u>Tabel 7.4.</u> Antal elever i skoleårene 1973/74-1975/76, fordelt på årgange og klassetrin	142
<u>Tabel 7.5.</u> Specialundervisning pr. 1. januar 1976 i folkeskolen og privatskoler, fordelt efter hovedhandicap	143
<u>Tabel 7.6.</u> Antal elever pr. 1. januar 1973-76 ved Færøernes seminarium	145
<u>Tabel 7.7.</u> Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1973-76	146
<u>Tabel 7.8.</u> Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar 1974-76	146
<u>Tabel 7.9.</u> Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1974/75	147
<u>Tabel 7.10.</u> Antal lærlinge og elever i handels-skolen pr. 1. januar 1976, fordelt på afdelinger	149
<u>Tabel 7.11.</u> Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1974-76	150
<u>Tabel 7.12.</u> Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne i finansårene 1970/71-1974/75	151
<u>Tabel 7.13.</u> Landskassens elevtilskud i finansårene 1970/71-1974/75	152
Kap. 8. <u>RETS- OG POLITIVÆSEN</u>	
<u>Tabel 8.1.</u> Oversigt over Færøernes rets virksomhed 1969 og 1973-75	153
<u>Tabel 8.2.</u> Oversigt over overtrædelser af straffeloven 1973-75	155
<u>Tabel 8.3.</u> Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser 1973-75	156
<u>Tabel 8.4.</u> Oversigt over politiets øvrige virksomhed 1973-75	157
Kap. 9. <u>FOLKEKIRKEN PÅ FÆRØERNE</u>	
<u>Tabel 9.1.</u> Kirkernes placering og befolkningsgrundlag	159
<u>Tabel 9.2.</u> Kirkelige udgifter i finansåret 1974/75	160

	side
Kap. 10. <u>KULTURELLE FORHOLD</u>	
<u>Tabel 10.1.</u> Færøernes radios udsendelser 1973/74 og 1974/75	163
<u>Tabel 10.2.</u> Avisernes oplagstal i 1970-75	164
<u>Tabel 10.3.</u> Udgivne færøske bøger i 1975	165
<u>Tabel 10.4.</u> Folkebibliotekernes virksomhed 1974/75	167
<u>Tabel 10.5.</u> Biografteatrenes virksomhed i 1975	169
<u>Tabel 10.6.</u> Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor	169

ISBN 87-503-1939-6

Sm 02-3